

Torsdag den 30. april 2020 (D)

1

103. møde

Torsdag den 30. april 2020 kl. 10.20

Dagsorden

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 57 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren om håndtering af coronapandemien.

Af Kristian Thulesen Dahl (DF), Jakob Ellemann-Jensen (V) og Søren Pape Poulsen (KF).

(Anmeldelse 24.04.2020. Fremme 28.04.2020. Forhandling - hastespørgsmål 29.04.2020. Omtrykt. Forslag til vedtagelse nr. V 63 af Kristian Thulesen Dahl (DF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Søren Pape Poulsen (KF), Lars Boje Mathiesen (NB) og Alex Vanopslagh (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 64 af Jesper Petersen (S), Morten Østergaard (RV), Pia Olsen Dyhr (SF), Pernille Skipper (EL), Torsten Gejl (ALT), Uffe Elbæk (UFG), Rasmus Nordqvist (UFG), Sikandar Siddique (UFG) og Susanne Zimmer (ALT)).

2) Eventuelt: 3. behandling af lovforslag nr. L 171:

Forslag til lov om ændring af SU-loven. (Udvidet mulighed for slutlån som følge af covid-19).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen). (Fremstilling 21.04.2020. 1. behandling 23.04.2020. Betænkning 28.04.2020. Omtrykt. 2. behandling 30.04.2020).

3) Eventuelt: 3. behandling af lovforslag nr. L 175:

Forslag til lov om rentefrie lån svarende til angivet moms og lønsumsafgift og fremrykket udbetaling af skattecreditter m.v. i forbindelse med covid-19.

Af skatteministeren (Morten Bødskov).

(Fremstilling 21.04.2020. 1. behandling 23.04.2020. Betænkning 28.04.2020. 2. behandling 30.04.2020. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 181:

Forslag til lov om ændring af lov om en rejsegarantifond. (Ændret tilbagebetalingsmodel i forbindelse med udvidet dækningsområde for Rejsegarantifonden i ekstraordinære situationer).

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremstilling 28.04.2020).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 167:

Forslag til lov om ændring af lov om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer. (Gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/958 af 28. juni 2018 om en proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv samt klageadgang i sager om erhvervspas og ved udsendelse af advarsler).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).

(Fremstilling 31.03.2020).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Ophævelse af adgang til dispensation fra regler om bedre fordeling i daginstitutioner).

Af børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil).

(Fremstilling 31.03.2020).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om luftfart. (Harmonisering af droneområdet).

Af transportministeren (Benny Engelbrecht).

(Fremstilling 26.02.2020).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 151:

Forslag til lov om ændring af lov om godkendelse og syn af køretøjer. (Godkendelse af motorkøretøjer, tekniske tjenester m.v.).

Af transportministeren (Benny Engelbrecht).

(Fremstilling 26.03.2020).

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ædle metaller og konfliktminerale.

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremstilling 17.03.2020).

10) 1. behandling af lovforslag nr. L 149:

Forslag til lov om ændring af lov om forbrugslånsvirksomheder, lov om markedsføring og lov om finansiel virksomhed. (Opgør med kviklån m.v.).

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremstilling 26.03.2020).

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om produkter og markedsovervågning.

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremstilling 23.04.2020).

Kl. 10:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Mødet er åbnet.

Kl. 10:25

Samtykke til behandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Det første, jeg vil sige, er, at de punkter, som er opført som nr. 2 og 3 på dagsordenen, kun med Tingets samtykke kan behandles i dette møde. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet.

Det er givet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 57 [afstemning]:

Forespørgsel til statsministeren om håndtering af coronapandemien.

Af Kristian Thulesen Dahl (DF), Jakob Ellemann-Jensen (V) og Søren Pape Poulsen (KF).
(Anmeldelse 24.04.2020. Fremme 28.04.2020. Forhandling - hastespørgsmål 29.04.2020. Omtrykt. Forslag til vedtagelse nr. V 63 af Kristian Thulesen Dahl (DF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Søren Pape Poulsen (KF), Lars Boje Mathiesen (NB) og Alex Vanopslagh (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 64 af Jesper Petersen (S), Morten Østergaard (RV), Pia Olsen Dyhr (SF), Pernille Skipper (EL), Torsten Gejl (ALT), Uffe Elbæk (UFG), Rasmus Nordqvist (UFG), Sikandar Siddique (UFG) og Susanne Zimmer (ALT)).

Kl. 10:25

Afstemning

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger to forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 64 af Jesper Petersen (S), Morten Østergaard (RV), Pia Olsen Dyhr (SF), Pernille Skipper (EL), Torsten Gejl (ALT), Uffe Elbæk (UFG), Rasmus Nordqvist (UFG), Sikandar Siddique (UFG) og Susanne Zimmer (UFG). Der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

(Afstemningen foregik på den i forretningsordenen § 35, stk. 2, 1. pkt., foreskrevne måde, men efter formandens beslutning således, at medlemmerne kom ind i Folketingssalen i små grupper ad gangen for at afgive deres stemme).

For stemte 53 (S, RV, SF, EL, Uffe Elbæk (UFG), Rasmus Nordqvist (UFG) og Susanne Zimmer (UFG), imod stemte 43 (V, DF, KF, NB og LA), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 64 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 63 af Kristian Thulesen Dahl (DF), Jakob Ellemann-Jensen (V), Søren Pape Poulsen (KF), Lars Boje Mathiesen (NB) og Alex Vanopslagh (LA) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 171:

Forslag til lov om ændring af SU-loven. (Udvidet mulighed for slutlån som følge af covid-19).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen).
(Fremstilling 21.04.2020. 1. behandling 23.04.2020. Betænkning 28.04.2020. Omtrykt. 2. behandling 30.04.2020).

Kl. 10:31

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Er der nogen, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:31

Afstemning

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse.

Afstemningen slutter.

(Afstemningen foregik på den i forretningsordenen § 35, stk. 2, 1. pkt., foreskrevne måde, men efter formandens beslutning således, at medlemmerne kom ind i Folketingssalen i små grupper ad gangen for at afgive deres stemme).

For stemte 95 (S, V, DF, RV, SF, EL, KF, NB, LA, Uffe Elbæk (UFG), Rasmus Nordqvist (UFG) og Susanne Zimmer (UFG), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 175:

Forslag til lov om rentefrie lån svarende til angivet moms og lønsumsafgift og fremrykket udbetaling af skattecreditter m.v. i forbindelse med covid-19.

Af skatteministeren (Morten Bødskov).

(Fremstilling 21.04.2020. 1. behandling 23.04.2020. Betænkning 28.04.2020. 2. behandling 30.04.2020. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:36

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Er der nogen, der ønsker at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 10:37

Afstemning

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse.

Afstemningen er slut.

(Afstemningen foregik på den i forretningsordenen § 35, stk. 2, 1. pkt., foreskrevne måde, men efter formandens beslutning således, at medlemmerne kom ind i Folketingssalen i små grupper ad gangen for at afgive deres stemme).

For stemte 96 (S, V, DF, RV, SF, EL, KF, NB, LA, Uffe Elbæk (UFG), Rasmus Nordqvist (UFG) og Susanne Zimmer (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 181:

Forslag til lov om ændring af lov om en rejsegarantifond. (Ændret tilbagebetalingsmodel i forbindelse med udvidet dækningsområde for Rejsegarantifonden i ekstraordinære situationer).

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremsættelse 28.04.2020).

Kl. 10:42

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Før vi går i gang med forhandlingen, skal jeg gøre opmærksom på, at Præsidiat har besluttet at ændre måden, hvorpå forhandlingen gennemføres.

Ændringen indebærer, at alle taler – det gælder både minister- og ordførertaler og korte bemærkninger – afvikles fra pladserne.

Af hensyn til udarbejdelsen af referatet er det meget vigtigt, at man ikke begynder at tale, før den røde ring på mikrofonen lyser. Som normalt vil man kunne se den resterende taletid nederst til højre i afstemningspanelet.

Forhandlingen er åbnet. Hr. Orla Hav.

Kl. 10:44

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det, fru formand. Det forslag, vi skal behandle i dag, drejer sig om ændring i Rejsegarantifonden og om den støtte og hjælp, der kan gives til den i disse coronatider. Jeg synes, det har været en forbilledlig måde, som Folketinget og regeringen i fællesskab har søgt at afværge de værste skader på erhverv og samfundsliv på ved at stille hjælpepakker til rådighed efter forskellige kriterier over for forskellige brancher.

En af de brancher, der er hårdt ramt, er rejsebranchen. Når grænserne bliver lukket, kan man ikke rejse. Når tilliden til de steder, man gerne vil besøge, falder til under nulpunktet, er der ikke et ønske om at rejse, og når risikoen for ens helbred er en del af omkostningerne, holder man sig tilbage fra at rejse. Verden er blevet mindre og mindre åben, og det er jo det stik modsatte af de forudsætninger, som rejsebranchen hviler på. Vi ser allerede voldsomme konsekvenser for branchen i bred betydning: afskedigelser af medarbejdere og truende konkurser. Vi har stor forståelse for den usikkerhed, som præger rejsebranchen.

Den første store hjælpepakke fra samfundets side til branchen tog udgangspunkt i de erfaringer, vi har med Rejsegarantifonden, hvor branchen i fællesskab sikrede sine kunder, de rejsende, mod at miste penge i forbindelse med konkurser og sammenfald af økonomien. Rejsegarantifonden bygger på solidariske principper mellem branchens aktører og administreres i høj grad af branchen selv. Erhvervsministeren formulerede den hjælpeindsats, som regering og Folketing rykkede ud med, på den her måde: Vi lægger asfalt, mens vi kører, fordi tiden spiller en vigtig rolle.

Vi har fået mange reaktioner på den måde, som den første hjælpepakke blev sammensat på. F.eks. har der været store betænkeligheder ved princippet om gensidig solidaritet, for groft sagt har de meget velkonsoliderede været nervøse for, om de kom til at betale en regning for de mindre velkonsoliderede, der måske ovenikøbet havde yderligere risici indbygget i deres måde at drive forretning på.

Ministerne og partierne i Erhvervsudvalget har lyttet til betænkelighederne, og derfor fremlægges et sæt gennemarbejdede, nye principper for de fortsatte hjælpemuligheder. Nu er to tredjedele individuelt anliggende for virksomhederne, og det er en klar imødekommelse af den kritik. Oveni kan så lægges, at Folketinget har givet opbakning til flere administrative kræfter, således at hjælpepakkerne penge kan komme ud at arbejde.

Vi har stor forståelse for den usikkerhed, rejsebranchen er omgærdet af, fordi coronapandemien grundlæggende har sat spørgsmålstegn ved de principper, rejsebranchen hviler på. Vi bakker lovforslaget op og er naturligvis indstillet på at deltage i udvalgsarbejdet i samme konstruktive ånd, som det forelagte lovforslag er blevet til under.

Kl. 10:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Det ser ikke ud til, at der er nogen, der har ønsket korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Torsten Schack Pedersen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:48

(Ordfører)

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Rejsebranchen er i knæ. Branchen oplevede et fuldstændig stop i omsætning fra den ene dag til den anden, og i situationen har kunderne krav på at få pengene betalt tilbage i løbet af 14 dage. Men det likviditetstræk vil kunne risikere at lukke selv meget sunde virksomheder i løbet af meget kort tid, og derfor aftalte alle Folketingets partier en hjælpepakke i form af en statsgaranti til Rejsegarantifonden på 1½ mia. kr. Intentionerne har bestemt været de rigtige, nemlig at holde hånden under en ekstremt presset branche med et særligt tiltag ud over de generelle hjælpepakker.

Omvendt må jeg sige, at de seneste uger har gjort det klart, at rejsebranchen ikke ser hjælpepakkerne som en reelt hjælpende hånd, og det mener jeg vi bør tage alvorligt. Kritikken har gået på den kollektive hæftelse, og mange i branchen frygter, at de kommer til at stå med en regning, der er langt større end det træk, som deres egne kunder har haft på ordningen. Jeg er helt med på, at Rejsegarantifonden har en kollektiv dækning, hvis et rejsebureau går konkurs og efterlader en regning større end selskabets stillede garanti, så princippet er jo ikke ukendt.

Ved behandling af lovforslag nr. L 145, hvor vi etablerede og forhøjede garantien på de 1½ mia. kr., var meldingen fra regeringen på spørgsmålet herom, at 100 pct. individuel hæftelse ville betyde, at nogle selskaber ville stå med en gæld, som ville være så stor, at selskaberne ville knække halsen, og så ville regningen alligevel blive delt ud på branchen. Men jeg må sige, at det altså alligevel gør indtryk på mig, når så mange i branchen advarer markant imod, hvor vi står i øjeblikket.

Det foreliggende lovforslag gør hæftelsen langt mere individuel – helt præcis to tredjedele individuel og en tredjedel kollektiv – og det er bestemt en forbedring og en imødekommelse af den kritik, der har været. Men jeg vil samtidig anbefale, at der kigges på den første periode fra den 13. marts til den 13. april igen.

Jeg har forstået, at rent juridisk kan hæftelsen ikke laves om, for det ville være lovgivning med tilbagevirkende kraft, som ville stille nogen dårligere, end de havde fået lovning på, men vi kan mindske effekten, ved at halvdelen af beløbet ændres fra et lån til at være et statstilskud. Vi har i forvejen en begrænsning i lånegarantien på 1½ mia. kr., og jeg har i hvert fald ikke fantasi til at forestille mig, at rejseaktiviteterne genoptages, som om intet var hændt, den 11. maj, så garantien og beløbet bliver udfordret. Derfor ser vi alligevel ind en situation, hvor den økonomiske ramme skal ændres. Regeringen har sagt, at de 1½ mia. kr. er det maksimale beløb, som branchen kan betale tilbage, og derfor er det opfordringen fra Venstre, at vi lytter til den rejste kritik fra branchen. Jeg vil derfor på mødet i Erhvervsudvalget senere i dag opfordre til, at vi på mandag tager en eksperthøring med branchen med henblik på at få en drøftelse af, hvordan situationen er, og om der er muligheder for forbedring.

Ændringer i bekendtgørelsen, i forhold til at Rejsegarantifonden dækker faktiske udgifter, skete jo bl.a. på baggrund af en kritik som følge af den kollektive hæftelse, så den ændring er jo egentlig fair nok, men ændringen har givet nogle likviditetsmæssige udfordringer, og jeg vil derfor opfordre til, at vi også under udvalgsarbejdet får gjort det klarere, hvordan ordningen også kan sikre den livsvigtige likviditet her og nu, nemlig at kunderne får deres tilbagebetaling fra Rejsegarantifonden, og at Rejsegarantifonden så først opkræver differencen mellem det tilbagebetalte det beløb og det enkelte rejsebureaus reelle tab efter en rimelig periode og gerne på den anden side af årsskiftet. Det sikrer den nødvendige likviditet på kort sigt, og det sikrer samtidig, at den ændring, i forhold til at man hæfter for de faktiske tab og ikke for omsætning, efterleves.

Isoleret set trækker det her forslag i den rigtige retning, men der er en massiv kritik fra branchen, som vi bør lytte til, og jeg håber derfor, at vi kan bruge udvalgsarbejdet i den kommende uge til at få lavet et hurtigt servicetjek af den hjælpepakke, som åbenbart ikke lader til at opfylde det mål, som vi jo er fælles om, nemlig at holde hånden under en branche, der er udsat, således at der også er en rejsebranche, der er klar til at blive aktiveret, når grænserne åbner og danskerne igen skal have mulighed for at holde ferie, også i udlandet.

Det er i hvert fald det ønske, vi har fra Venstres side, og det vil vi gå konstruktivt ind i en dialog med branchen og øvrige partier i Folketinget om for at se, om vi kan lave justeringer, som kan imødekomme noget af den kritik, der er rejst. Tak.

Kl. 10:52

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og så er det hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:52

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak, formand. Min ordførertale vil ligge lidt i tråd med andre ordføreres før mig, specielt Venstres ordfører, set i forhold til den situation, som vi i øjeblikket oplever i den danske rejsebranche. Det er åbenlyst for enhver, efter Dansk Folkepartis opfattelse i hvert fald, at den branche, der er allerhårdest ramt i Danmark, er turisme- og oplevelsesindustrien, herunder ikke mindst de danske luftfartsselskaber og selvfølgelig også rejsebureauerne, fordi de her dele uvilkårligt hænger sammen på kryds og tværs.

Vi har jo deltaget i den aftale, der blev lavet for flere uger siden, hvor vi havde den første lovbehandling her i Folketinget. Og Dansk

Folkepartis klare indtryk var egentlig, at det var en aftale, som var afbalanceret i forhold til det, som vi var blevet forelagt. Og vi må bare konstatere, at den evaluering og den modtagelse, som lovforslaget har haft, jo ikke har haft de milde briller på i forhold til at skitsere de udfordringer, som opleves i branchen, både individuelt og kollektivt for alle inden for branchen.

Så har man lagt sig i selen for at lave nogle ændringer, og det er også helt på sin plads. De lovforslag, som har været gennemført, siden coronakrisen kom i gang herhjemme, har jo været forbundet med store usikkerheder, og de er også blevet gennemført meget, meget hurtigt, og det var også nødvendigt. Og Folketinget var jo også enige om, at det skulle være en hurtig proces, men at vi samtidig så efterfølgende havde en fælles forpligtigelse til at gå ind og lave en evaluering de steder, hvor lovene virker uhensigtsmæssige. Og der må vi sige i forhold til Rejsegarantifonden, med de forpligtigelser, der er, at så har vi ikke valgt den rigtige model.

Jeg har noteret mig, at i diskussionen om, om det skal være kollektivt eller individuelt, er branchens helt klare anbefalinger, at det skal være en individuel model. Og Dansk Folkeparti vil meget gerne være med til at sikre, at vi får den ændring. Der er tale om den her hybridmodel, som erhvervsministeren er bannerfører for, og den er da måske også bedre end den, vi har i øjeblikket. Men spørgsmålet er, om ikke vi skal gå længere i forhold til den individuelle del.

For det er jo ikke rimeligt, at nogle ender med både at skulle hæfte for store beløb og måske skal tilbagebetale 20 mio. kr., selv om de kun har fået 10 mio. kr. udbetalt. Eksemplerne viser også nogle, der ikke har fået penge udbetalt, men alligevel skal de betale for andre konkurrenters tilbagebetalinger. Det er en mærkelig måde at håndtere det på, og det synes jeg også at regeringen må notere sig, altså at Folketinget jo i hvert fald er i alvorlig tvivl om det. Er det den rigtige medicin, som vi tilbyder i øjeblikket?

Der foreslås også fra branchen, at man skal kigge på det her med tilbagebetalingstiden. Vi lavede jo en aftale om, at tilbagebetaling af den del, der så er et lån, og som bliver puttet ned i Rejsegarantifonden, skulle foregå over de 6 år. Der vil Dansk Folkeparti meget gerne være med til at se på, om man kunne lave en model, der er mere langsigtet, og vi vil også gerne være med til at se på en model, hvor det ikke alene er penge, der lånes, men også hvor det medfører en bevilling, sådan som også Venstre var inde på. Det vil vi anbefale ministeren at gå videre med.

Så er der en ting, som har været meget fremme, og det er i forhold til noget, som vi har efterspurgt i forbindelse med de forhandlinger eller de dialogmøder, vi har haft. Jeg har så mest indtryk af, at vi har haft dialogmøder og ikke så meget forhandling. Men i forhold til de afbrudte rejser har vi altså stadig væk en kløft, og vi har stadig væk en udfordring med dem. For de virksomheder, der har solgt de rejser, der er blevet afbrudt, står jo sådan set og skal tilbagebetale for det antal dage, hvor rejsen bliver afbrudt, også før de datoer, som vi skitserer, fordi rejserne ofte var påbegyndt, før man begyndte at give forskellige farver på destinationer i forhold til risikovurdering. Så det vil jeg også anbefale at vi får ministeren med på: At vi får de afbrudte rejser ind som en del af en ændring i forhold til den garantifond og dette lovforslag, som i dag er til behandling her i Folketinget.

Så alt i alt er det godt, at vi nu får debatten her i Folketinget, det er godt, at regeringen har fremsat lovforslaget. Det vil vi gerne anerkende, men lovforslaget er ikke godt nok. Så vi er nødt til at anmode om, at vi får en grundig forhandling med ministeren, og at vi også inddrager nogle af de aspekter, som jeg her på vegne af Dansk Folkeparti har redegjort for, og som må være nogle af de elementer, der skal ind i en forbedring af den samlede aftale. Tak.

Kl. 10:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Vi går videre til fru Katrine Robsøe, Radikale Venstre.

Kl. 10:58

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Jeg kan virkelig godt forstå, at man er bekymret ude i rejsebranchen. Den virkelighed og den fremtid, som man kigger ind i nu, ser fuldstændig anderledes ud, end da vi trådte ind i 2020, og jeg tror, alle har stor forståelse for den usikkerhed, som covid-19 også har sat den her branche i.

Jeg tager også de seneste dages debat om og fra branchen som et udtryk for den helt enorme usikkerhed, som man er kommet i nu. Det lovforslag, som vi står med her, omhandler jo Rejsegarantifonden og dermed kundernes mulighed for at få de penge tilbage fra den rejse, som de desværre ikke har kunnet få alligevel. Og den ekstraordinære situation, som man er sat i, både kunder og rejsebranchen, er helt ny. Derfor valgte vi tidligere samlet her i Folketinget at stemme for en udvidelse eller en ordning under Rejsegarantifonden i forbindelse med udbruddet af covid-19. Den er også blevet tilpasset undervejs, og nu ser vi så ind i en ny periode, hvor vi ønsker at tilpasse den igen. Og det gør vi jo også, fordi vi godt kan høre kritikken fra branchen.

For mig er der i hvert fald to aspekter, vi er nødt til at have med, når vi ser på det her. Nemlig det med, om det er okay, at en mindre rejseudbyder hænger på fuldstændig uoverskuelig gæld, og dermed de facto lukker, fordi de tilfældigvis havde mange rejser solgt i en bestemt periode, hvor en helt uforudsigelig hændelse gør, at de skal tilbagebetale dem. Det synes jeg ikke, for der er heller ingen, der har noget godt ud af, at de går konkurs, og at branchen dermed samlet alligevel hænger på regningen.

Man kan samtidig også spørge: Er det fair, at en rejseudbyder hænger på en kæmpe regning, fordi andre i samme branche er havnet i den her situation? Nej, det er det heller ikke, for den her rejseudbyder skal jo ikke hænge på en kæmpe belastning alligevel.

Det er to ret komplekse hensyn, synes jeg. Jeg er glad for, at vi i det her lovforslag ser ud til at trække i en retning, hvor det bliver langt mere individuelt. Det kan jeg kun bakke op om, og vi ser også frem til de øvrige drøftelser. Jeg vil i hvert fald se meget positivt på forslaget fra Venstre om at få en øget dialog med branchen, selv om jeg nu synes, vi i forvejen snakker meget med dem. Og det gør vi jo også, fordi vi har forståelse for, at det er en fuldstændig ekstraordinær situation.

Kl. 11:00

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste ordfører er fru Theresa Berg Andersen, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:00

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak skal du have. Vi har lavet et hav af hjælpepakker. En af disse er om Rejsegarantifonden. Aftalen har givet massevis af henvendelser i min mailboks. Jeg ville ikke lyve, hvis jeg sagde i hundredvis. Efter at den første aftale var landet, var der mange spørgsmål, der pressede sig på hos rejseudbydere. De var selvfølgelig bekymrede for deres fremtid. De danske rejsebureauer beretter om, at p.t. har 175.000-200.000 danskere fået annulleret deres rejser.

Nogle af alle de her mailhenvendelser gik på spørgsmålet om, hvorfor der er tale om en kollektiv tilbagebetaling af lånet, og andre spørgsmål gik på, hvorfor det er en individuel tilbagebetaling af lånet. Der har været rigtig mange ønsker, og derfor kigger vi også på aftalen igen. Den nuværende aftale står over for at blive forlænget frem til den 10. maj. Den dato er lige om lidt. Jeg tænker også, at vi skal strække den yderligere frem i tiden, for jeg tror ikke, at

flybranchen og rejseselskaber får mulighed for at åbne op igen den 10. maj. Jeg tror, af rejseudbydere har brug for klarhed og vished.

Vi behandler i dag nogle væsentlige ændringer i tilbagebetalingsdelen, så to tredjedele bliver individuel tilbagebetaling og en tredjedel bliver en kollektiv tilbagebetaling. Vi forsøger på den her måde at imødekomme nogle af de mange ønsker, der er kommet fra diverse rejseudbydere. Spørgsmålet er bare lige nu, som Venstre påpeger, om det her er det rigtige.

Jeg har modtaget mails, hvori der berettes om, at flere rejseudbydere lige nu påtænker at trække sig ud af Rejsegarantifonden. Det bekymrer mig. Det bekymrer mig også, hvis vi efterfølgende kommer til at se konkurser, for hvem kommer til at hæfte for de her konkurser? Det er noget af det, jeg skal have klarhed over i den videre behandling af forslaget.

I den videre behandling vil jeg også appellere til, at ministeren arbejder på at ændre den her tilbagebetalingsperiode. I den nuværende aftale hedder det sig, at det er 6 år. Det betyder, at rejseudbydere vil være nødt til at pålægge et langt større beløb for den enkelte rejse. Det vil om ikke andet begrænse branchens udviklingsmuligheder. Det optimale vil i min optik som minimum være en tilbagebetaling på 12 år. Jeg er også blevet oplyst om, at det bliver dyrere med et sådant lån. Jeg har brug for at få at vide, hvad dyrere er. Det vil jeg gerne have oplyst.

Jeg håber, at ministeren er villig til at kigge på det her efterfølgende og på, om det overhovedet er en mulighed. Vi er i SF klar til den videre behandling. Tak for ordet.

Kl. 11:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste ordfører er fru Enhedslisten. Fru Victoria Velasquez, værsgo.

Kl. 11:04

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Rejsebranchen og turismen er hårdt presset. Jeg synes, det er vigtigt at fremhæve, at vi med det her forslag ikke er i mål. Jeg synes ikke, at vi kan se vores udvidelse af Rejsegarantifondens funktion som en egentlig hjælpepakke for branchen. Det synes jeg helt ærligt ikke at vi kan. Den hjælpepakke mangler vi endnu.

Det er klart, at med den sundhedskrise, vi står i, er det ikke kun den branche, der rammes først, og som rammes hårdest. Det vil formentlig også være den branche, der bliver ramt i længst tid. Det bliver vi nødt til at håndtere med initiativer målrettet branchen. Men selv hvis det lykkes os at lave gode tiltag og en egentlig hjælpepakke, kommer vi ikke uden om, at flere vil blive fyret og miste deres arbejde. Det er jeg ked af at sige, men sådan er de barske realiteter. Det skal vi ikke dvæle ved, tværtimod skal vi handle. Og her er det helt afgørende, at vi ud over tiltagene og hjælpepakken også laver en indsats i forhold til målrettet efteruddannelse og opkvalificering. Der er mange gode medarbejdere, der har rigtig gode kvalifikationer, så hvordan kan vi få dem i spil? Og vi skal sikre, at der bliver skabt nye jobs. Her har vi fremlagt en kriseløsningsplan, så de nye jobs skal være grønne jobs og være med til at sikre den grønne omstilling.

Opsummerende vil jeg sige, at vi selvfølgelig bakker op om lovforslaget. Flere små virksomheder er også kommet i klemme – der skal håndtering til i forhold til konkurser, og vi skal løse det her problem og lave lån på den her måde. Det er godt, at ændringerne i højere grad løser det problem og i videst muligt omfang forebygger, at der kommer konkurser.

Det kan dog ikke stå alene, og jeg ser frem til den videre udvalgsbehandling. Tak for ordet.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det fru Mona Juul, Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:06

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Det er hårde tider lige nu. Det er nogle ret heftige sager, vi har her i salen. Når flyene holder stille, og når lufthavnene er tomme og grænserne er lukkede, jamen så siger det sig selv, at også rejsebranchen lider. Har man ingen aktivitet og ingen indtægt, går det meget hurtigt ned ad bakke. For rejsebranchen accelereres det her selvfølgelig ekstra, fordi man samtidig skal refundere planlagte rejser. Det er hoteller og fly, der allerede er afregnet, og som derfor naturligvis presser likviditeten. Så er det jo godt, at vi har lavet hjælpepakker, der kan give et tilskud til løn og faste udgifter, og at vi har tilført 1,5 mia. kr. ekstra til Rejsegarantifonden.

Men hverken det ene eller det andet passer faktisk ret godt til rejsebranchen, som jo netop afholder mange af sine udgifter til f.eks. markedsføring, længe før rejserne gennemføres, altså længe før der kommer penge i kassen. Og med fondens midler dækker vi jo bare kundernes rejser, altså de rejser, der er blevet aflyst.

Desværre forstærkes udfordringer med Rejsegarantifonden nu med fuld styrke. Den kollektive hæftelse er en økonomisk redningskrans for nogle, men den ender med også at blive en økonomisk løkke om halsen for andre med en ministerfatsat og alt for kort tilbagebetalingstid, som der blev nævnt, men som der også er årsager til. Og med tvivl om fondens bestyrelses råderum, ja, så lader hjælpen meget tilbage at ønske. Man kan frygte, at dem, der er hårdest ramt, kommer til at ramme den næste, der så rammer den næste osv.

Som de andre ordførere har jeg talt med rigtig mange i rejsebranchen, og jeg må konstatere, at uanset hvad vi gør i forbindelse med Rejsegarantifonden, så rammer det tilsyneladende skævt.

I dag skal vi sikre forlængelse, og at denne indeholder mindre kollektiv hæftelse. Det er godt. Det giver desværre også bare nogle nye udfordringer. Samtidig må vi konstatere, at det der med at give en ekstra måned, når den næsten allerede er brugt, nok ikke ligefrem kommer til at vække jubelscener – det har i hvert fald ikke gjort det foreløbig – og det gør det ikke nemmere at drive en virksomhed. Jeg må samtidig tilstå, at jeg ikke før har fået så forskelligrettede ønsker som fra rejsebranchen. Det gør det ekstra svært at navigere, når der tydeligvis er så mange særinteresser; så mange forskellige behov.

Det Konservative Folkeparti vil selvfølgelig stemme for L 181 og takker for det gode samarbejde i ordførergruppen. Men jeg vil samtidig opfordre ministeren til at se på nye løsninger, der kan hjælpe med reelt at holde hånden under branchen. For udfordringen med generelle hjælpepakker er jo, at de hjælper generelt. Midlerne bør målrettes mere og styres mere præcist. Det vil f.eks. rejsebranchen forhåbentlig få mere gavn af. Så lad os bruge tiden på at grave et spadestik dybere. Tak.

Kl. 11:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 11:09

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Dem, som har fordel af en kollektiv løsning, synes selvfølgelig, den er god, og dem, som har fordel af en individuel løsning, synes selvfølgelig, at den er god. Altså, lad os nu bare putte svesken på disken og sige, at det er det, det drejer sig om. Og det er jo også meget naturligt, at man som virksomhedsejer prøver på at beskytte

sin virksomhed og gøre det, der er bedst for ens egen virksomhed – alt andet ville være unaturligt. Det er jo så en præmis, som vi må guide os igennem herinde, og vi må prøve at finde den bedst mulige løsning, så vi gør så mange som muligt tilfredse og så få som muligt utilfredse.

Men man skal heller ikke stikke nogen blå i øjnene: Ligegyldigt hvilken løsning man kommer op med, vil der være folk, der vil være utilfredse med det her, for vi står i en skidt situation. Vi står i en krise, og i en krise er der nogle, der bliver ramt, og jeg synes, at det er en vigtig fortælling, altså at man ikke kommer og laver en forestilling om, at der ikke er nogen, der bliver ramt i en historisk stor krise, for det vil der være – og rejsebranchen har nul omsætning.

Lyset i tunnelen kan måske være, at hvis vi kigger på tidligere kriser, som måske har lidt sammenhæng med det her, og hvis vi kigger på, hvad IMF siger, så siger de jo faktisk, at når vi kigger på fjerde kvartal, eller når vi kigger på 2021, har vi væksten tilbage i verdenssamfundet. Det er IMF's vurdering af det. Og jeg tror på, at folk derude ikke er færdige med at rejse. Jeg tror på, at folk har en trang til og et ønske om at vende tilbage til livet, og livet er jo også at rejse.

Hvis vi nu kan lave nogle forbedringer i den oprindelige aftale, som blev lavet, er vi absolut tilhængere af det i Nye Borgerlige, og det går vi gerne konstruktivt ind i. For os har det også bare været utrolig vigtigt, at vi ikke laver en ordning, som bliver en eller anden guldkalv, som der er folk, der kan trække midler ud af, som de reelt set ikke er berettigede til. For det bliver nogle andre i branchen, som kommer til at betale for det. Det har også været en væsentlig pointe, når man har skullet lave de her ting.

Men Nye Borgerlige går positivt og konstruktivt ind til de kommende forhandlinger, og vi tør godt at håbe på, at vi kan lande noget, som vi alle sammen kan se os selv i.

Kl. 11:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Henrik Dahl, Liberal Alliance.

Kl. 11:11

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for ordet. Man kan ikke sige så meget om den tid, der vil komme efter covid-19-epidemien. Men der er én ting, jeg godt tør at sige, og det er, at oplevelsesøkonomien bliver en af de økonomiske sektorer, der kommer sidst i gang, for nu at sige det ligeud. Jeg tror, at den skal gennemanalyseres rent sikkerhedsmæssigt på grund af de problemer, der er med superspredning af smitte, og jeg tror, at de sikkerhedsmæssige foranstaltninger skal gennemanalyseres rigtig grundigt, og det kommer, uanset hvor meget man gør sig umage, til at tage lang tid.

Derfor håber vi selvfølgelig, at regeringen vil give det en meget høj prioritet at lave en samlet analyse af oplevelsesøkonomien og de vilkår, som oplevelsesøkonomien er underlagt. Det betyder regionalt rigtig meget rundtomkring i Danmark, og det er en stor økonomisk sektor her i landet. For oplevelsesøkonomien, specielt med de her superbegivenheder, som der jo er rigtig mange af – festivaler, store sportsbegivenheder osv. – kigger ind i en meget anderledes fremtid.

Når vi ændrer reglerne for Rejsegarantifonden, er det jo et ret lille hjørne af spørgsmålet om oplevelsesøkonomien, vi tager fat på. Det betyder ikke, at det ikke er væsentligt, så vi bakker selvfølgelig op om det, men vi vil også bare gerne understrege, at hele spørgsmålet om oplevelsesøkonomien er meget, meget kritisk at få set på. For det er jo også oplevelsesøkonomien, der på mange måder har bragt epidemien til Europa, det skal man ikke være blind over for, og det er meget væsentligt at få set ind i alle aspekter af det her spørgsmål.

Men som sagt: Vi bakker op om lovforslaget. Og vi håber selvfølgelig, ligesom flere andre partier har sagt, at vi kan få en meget

grundig, ekstra grundig, udvalgsbehandling, sådan at vi kan prøve at arbejde så hårdt, som vi nu kan, med de indvendinger, der har været. Tak for ordet.

Kl. 11:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Erhvervsministeren, værsgo.

Kl. 11:14

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Der er ikke et sekunds tvivl om, at den danske rejsebranche er i dyb, dyb krise som følge af corona. Rejsebranchen er ekstraordinært hårdt ramt. Det skyldes, at coronavirus har medført, at Udenrigsministeriet frarådede rejser til først Kina og Norditalien og siden alle ikke nødvendige rejser til resten af verden frem til med den 13. april 2020. Udenrigsministeriet forlængede siden hen sin rejsevejledning til den 10. maj.

Den 26. marts 2020 vedtog vi her i et enigt Folketing derfor at udvide Rejsegarantifondens dækningsområde i ekstraordinære situationer som den, vi står i. Med loven blev Rejsegarantifondens formål udvidet, så den også i den ekstraordinære situation som følge af covid-19 ville kunne sikre kundernes tilbagebetalingskrav for de rejser, der er købt hos en rejseudbyder. Rejseselskaberne er ifølge loven forpligtet til at tilbagebetale kunderne for de rejser, der ikke kan gennemføres.

Formålet med loven var derfor at sikre, at forbrugerne får de penge tilbage, som de har en ret til ifølge lovgivningen, og samtidig understøtte den fortsatte drift hos de danske rejseudbydere og på den måde undgå en konkursbølge i den danske rejsebranche. Samtidig blev der stillet en statsgaranti på 1,5 mia. kr. til Rejsegarantifonden til brug for disse godtgørelser. Tilbagebetaling af den statslige garanti bæres af branchen kollektivt for perioden frem til den 13. april 2020.

På baggrund af erfaringerne med den eksisterende ordning og god dialog med hele kredsen af ordførere fra alle Folketingets partier, ønsker regeringen at justere modellen for branchens kollektive tilbagebetaling. Regeringen foreslår, at tilbagebetalingsmodellen fremover i højere grad afspejler den enkelte udbyders træk på ordningen. Konkret foreslås en model, hvor tilbagebetalingskravet opdeles i henholdsvis en individuel del, som udgør to tredjedele, og en kollektiv del, som udgør en tredjedel. Den kollektive del opkræves hos branchen på baggrund af omsætning, og statsgarantien på de 1,5 mia. kr. er uændret.

Efter den gældende lov kan den siddende erhvervsminister bestemme, om fondskassen skal aktiveres, og fastsætte regler om, hvor lang en periode dækningen skal gælde for. Udenrigsministeriets rejsevejledning er foreløbig forlænget frem til og med den 10. maj 2020, og det er på den baggrund, at regeringen vurderer, at der er behov for at forlænge rejsegarantiordningens udvidede dækningsområde frem til og med samme tidspunkt, altså den 10. maj 2020. Den ændrede tilbagebetalingsmodel med en individuel og en kollektiv del, som følger af dette lovforslag, vil ved bekendtgørelse blive sat i kraft for rejser fra og med den 14. april 2020. Regeringen ønsker selvfølgelig så tidlig en ikrafttræden, som en folketingsbehandling muliggør.

For så at gå lidt over til nogle af de ting, som ordføreren har bragt frem, så synes jeg, det er en god idé med nogle af de tiltag, som bliver foreslået her i salen til det videre udvalgsarbejde. Venstres ordfører foreslår, at det kunne være en god idé at holde et ekspertmøde med branchen – det stiller jeg og vi gerne op til fra ministeriets side. Jeg tror, at mange deler oplevelsen med mailboksen, der måske ikke har nået sit bristepunkt – men der er i hvert fald mange mails. Og som fru Mona Juul sagde, er det sjældent, at man har set så forskelligrettede ønsker i den samme sag. Og det gør også, at det her er en uhyre vanskelig situation for os i Folketinget, som jeg kun

har oplevelsen af deler det fælles ønske, at vi kan redde så meget af vores rejsebranche, som det overhovedet er ladsiggørligt, med ud på den anden side af coronakrisen.

Et ekspertmøde vil være en god ting og et godt tiltag for at få klarlagt de mange synspunkter, der er i sagen, og på den baggrund overveje, hvad de videre tiltag kan være. Jeg synes som sagt, at lovforslaget i dag tilbyder en justering, som imødekommer begge sider af de mest kendte hensyn med henholdsvis ønsket om en kollektiv og en individuel tilbagebetalingsmodel ved netop at kombinere de to modeller i den samme tilbagebetalingsmodel for den forlængede periode, som vi lægger op til at lave her.

Kl. 11:20

Så er der flere ordførere, der spørger ind til det her med, hvorfor man ikke bare forlænger løbetiden på lånet til branchen, så de ikke behøver betale lånet tilbage over de 6 år. Jeg tror, det bl.a. var fru Theresa Berg Andersen fra SF, der spurgte ind til det. Regeringens muligheder for at forlænge løbetiden er umiddelbart meget begrænsede. EU-Kommissionen har sat nogle faste rammer for, under hvilke vilkår der kan ydes statsstøtte i forbindelse med covid-19, og her er et af vilkårene, at et eventuelt lån tilbagebetales inden for 6 år.

I forbindelse med ændringen af lovforslaget er vi selvfølgelig også i dialog med EU-Kommissionen i forhold til statsstøttegodkendelse, og regeringen er selvfølgelig optaget af at skaffe de bedste betingelser for tilbagebetaling af statsgarantien, og derfor vil det, som er blevet bragt frem her, også indgå i vores dialog med Europa-Kommissionen.

Så bliver der jo sagt utrolig mange kloge ting, og en af de ting, som er blevet bragt frem, er spørgsmålet om, om man kan styrke likviditeten, mens man laver ordningerne så rigtige, som det nu lader sig gøre i det her meget komplekse branchespor, hvor der er mange forskelligrettede hensyn.

Jeg tror, det var hr. Torsten Schack Pedersen, der spurgte til, om man i administrationen af ordningerne kan styrke likviditeten. Alene det, at forbrugeren har adgang til Rejsegarantifonden som udbetalingssted i første omgang, er jo også en måde at styrke virksomhedernes likviditet på, men vi kigger også gerne ned i det spor i det videre udvalgsarbejde, fordi det er mit indtryk, at Rejsegarantifondens bestyrelse har mulighed for at træffe beslutning om tidsperspektivet i den her tilbagebetaling, som foregår til Rejsegarantifonden i første omgang. Det kigger vi gerne ned i.

Så deler jeg hr. Lars Boje Mathiesens udtalelse om – og det skal bare være et lille håb, et lille lys at tænde i den her meget, meget svære sag og i den her meget, meget mørke situation for dansk økonomi og ikke mindst for dansk oplevelsesøkonomi – at folk ikke er færdig med at rejse.

Folk kommer til at rejse igen, når muligheden er der, når grænserne åbner op igen, og når flyene får motorerne i gang og lufthavnene myldrer af mennesker. Det, der er så pokkers svært for os alle sammen er, at vi ikke ved, hvornår det sker. Vi deler alle sammen, tror jeg, ønsket om, at vi kunne give den vished til rejsebranchen. Det kan vi ikke, og det er derfor, vi har brug for at lave de rigtige værktøjer nu, så vi har en rejsebranche på den anden side af coronakrisen.

Det var jo det hensyn, der lå bag at lave den kollektive tilbagebetalingsmodel i første omgang. Det var faktisk det, der var ønsket: at man med en kollektiv tilbagebetalingsmodel kunne have så meget af rejsebranchen stående på benene – hvis man må bruge det udtryk – efter coronakrisen, fordi man hæftede for hinanden. Jeg tror, at vi i debatten skylder at få nævnt for hinanden – andre har også gjort det, men jeg føler også anledning til at gentage det – at den kollektive tilbagebetalingsmodel ville være den tilbagebetalingsmodel, der ville gælde, hvis det var konkurser, der havde været her i stedet for. Det er den gældende tilbagebetalingsmodel i Rejsegarantifonden, og derfor var det jo heller ikke grebet ud af den blå luft, at man over for

den nye mulighed med det statsgaranterede lån valgte at bruge en kollektiv tilbagebetalingsmodel.

Jeg tror endda, at det har været foreslået blandt nogle af de forskelligrettede forslag, der har været bragt på banen i denne sammenhæng. Men nu står vi med muligheden for at lave en kombineret kollektiv og individuel model. Det håber jeg vi kan lykkes med.

Jeg vil bare istemme fru Mona Juuls ros til ordførerkredsen i den her sammenhæng. Jeg ved ikke, om man, når man sidder og følger med derude, får indtrykket af, at vi mødes her i salen, og så finder vi ud af, hvad vi mener om det. Vi har jo heldigvis en rigtig, rigtig god og løbende dialog med hinanden, hvor vi prøver at finde de rigtige løsninger. Derfor vil jeg bare slutte af med at sige til dem fra rejsebranchen, som følger med, at man kan være helt tryk ved, at man har et Folketing og en regering, som i fællesskab har ét ønske og ét formål i den her sag. Og det er at passe på vores rejsebranche, passe på vores oplevelsesøkonomi, og vi forsøger at finde den model, der er den bedst egnede til at undgå en konkursbølge og få mest muligt af rejsebranchen med ud på den anden side.

Det har vi forskellige holdninger til hvordan skal gøres, og der vil jeg bare slutte af med igen at sige, at jeg står meget gerne til rådighed for udvalget, også i forhold til et ekspertmøde, hvis det måtte være det, man som udvalg beslutter.

Men først og fremmest tak for bemærkningerne til lovforslaget.

Kl. 11:25

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er et par korte bemærkninger. Hr. Torsten Schack Pedersen, Venstre.

Kl. 11:25

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for ordene. Erhvervsministeren og statsministeren har begge sagt, at regeringen vil gøre hvad som helst for at sikre, at sunde virksomheder også kommer igennem coronakrisen og er klar til at drive deres virksomhed på den anden side. Når vi så lytter til rejsebranchen, er det jo ikke ligefrem det indtryk, man får, at de tænker: Hold da op, hvor er Folketinget og regeringen hjælpsomme. Det er ret voldsomme beskyldninger og trusler. Nu er der otte rejsebureauer, tror jeg, der truer med at forlade Rejsegarantifonden, hvad der jo så risikerer at efterlade den øvrige branche i en endnu værre situation. Derfor vil jeg bare spørge erhvervsministeren, om han er villig til at se på det, jeg også selv foreslog, nemlig at konvertere noget af lånene til et statstilskud for dermed at sikre en større chance for, at branchen kommer skånsomt igennem situationen.

Kl. 11:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ministeren.

Kl. 11:26

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Det er helt rigtigt, at vi som regering er klar til – og jeg har kun indtryk af, at vi deler den tilgang med Folketinget – at gøre det, der er nødvendigt for at passe bedst muligt på dansk økonomi i den aktuelle situation. Spørgsmålet handler så om ud over at gøre det nødvendige også at gøre det rigtige, og det har vist sig vanskeligt i den sag, som vi står med her.

Jeg tror, man skal huske på, at aktørerne i rejsebranchen jo er private virksomheder ligesom rigtig, rigtig mange andre private virksomheder i det her land, og derfor har de også adgang til at søge i ordningen om lønkomensation eller, hvis man er et mindre selskab, søge i selvstændigeordningen eller søge om at få de faste omkostninger dækket. Ud over de muligheder, som er gældende for hele det danske erhvervsliv, har vi så valgt en model her, hvor man

kan yde et ekstraordinært lån. Og det mener jeg i første omgang er den rigtige vej at gå.

Kl. 11:27

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Torsten Schack Pedersen.

Kl. 11:27

Torsten Schack Pedersen (V):

I første omgang var forventningen – det er vi jo enige om – at det her ville være den hjælpende hånd, som kunne bære rejsebranchen videre. Men jeg synes bare, at vi må forholde os til den virkelighed, der er. Og der er en massiv bekymring i rejsebranchen om, om de modeller, som er gældende, er stærke nok. Og derfor spørger jeg bare: Hvad har ministeren gjort sig af overvejelser, når dem, der står for halvdelen af branchen, truer med at melde sig ud af Rejsegarantifonden? Det kalder da på handling. Vi kan da ikke stå i en situation, hvor det så de facto betyder, at Rejsegarantifonden falder fra hinanden.

Kl. 11:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 11:28

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Men det er en alvorlig situation, og jeg har også læst artiklerne i aviserne her i dag om, at en del af rejsebranchen truer med at forlade Rejsegarantifonden. Det synes jeg ville være utrolig ærgerligt, for det er en fond, der også er der for branchen, og hvor branchen spiller en meget, meget vigtig rolle selv. Men jeg tror, det rigtige er herfra at tage den dialog, at have et ekspertmøde, at ordførerkredsen samles, og at vi så drøfter videre, om der er andre muligheder i forhold til at kigge ned ad det videre spor. I første omgang foreslår regeringen forlængelsen og en kombineret kollektiv og individuel tilbagebetalingsmodel som den rigtige vej at gå.

Kl. 11:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:29

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Jeg vil gerne kvittere for ministerens tale. Dog vil jeg sige, at der var nogle ting, som ministeren ikke kom ind på, og man skal jo altid hæfte sig ved det, der ikke bliver sagt. Der var ikke så meget om det med de afbrudte rejser. I bund og grund drejer hele den her sag sig om likviditet. Det er det og så alle de her berørte parter, det drejer sig om.

Et af de steder, hvor man har et problem med likviditeten, er jo dér, hvor der er afbrudte rejser, som man ikke kan få dækket af Rejsegarantifonden, fordi rejserne var påbegyndt før de initiativer, som vi satte i gang. Der er det jo sådan, at man er forpligtet til at betale det antal dage tilbage.

Hvis man er på en 10 dages rejse og rejsen bliver afbrudt efter 5 dage og nogle af de dage ligger for vores ændring af lovgivningen, så er der en forpligtelse til at betale tilbage for den del af rejsen, der er afbrudt. Det er ikke omfattet af nogen dækning, og det giver et likviditetsproblem, som rejsebureauerne venter på at få en løsning på. Så jeg vil gerne have ministeren til at reflektere over de afbrudte rejser. Og så har jeg to spørgsmål mere, men dem må jeg så vente med. Tak.

Kl. 11:30

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ja. Værsgo.

Kl. 11:30

Kl. 11:33

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg vil starte med at sige, at man ikke skal hæfte sig ved alt det, der ikke blev sagt, for der er virkelig mange ting, der ikke bliver sagt. Der er visse begrænsninger inden for et kvarters taletid. Men spørgsmålet om de afbrudte rejser er rigtig godt og seriøst. I forbindelse med at Udenrigsministeriet frarådede alle ikkenudvendige rejser til resten af verden fra den 13. marts til den 13. april, var regeringen samtidig ude at opfordre alle på ferie i udlandet til at rejse hjem igen i god ro og orden. Heri lå, at danskere på ferie i udlandet som udgangspunkt skulle rejse hjem til Danmark med den planlagte flyafgang.

Nogle rejseudbydere har været nødsaget til at ombooke rejsen på ferie til alternative flyafgange hjem til Danmark, og disse omkostninger afholdes af rejseudbydere eller flyselskabet og er fortsat ikke omfattet af den justerede ordning, så det er helt rigtigt. Regeringen har med forslaget fokuseret på at hjælpe rejsebranchen dér, hvor langt størstedelen af rejsebranchens udgifter ligger som følge af covid-19. Og det er i forbindelse med de annullerede og de afbestilte pakkerejser.

Kl. 11:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 11:31

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Men det er jo også en klar erkendelse af, at vi har et efterslæb i forhold til de afbrudte rejser. Det er da fint, at man fra regeringens side går ud og siger, at man anbefaler, at folk gør sådan og sådan i god ro og orden og kommer hjem nu osv. Men der ligger bare nogle regninger hos dem, der har solgt de her pakkerejser. Mange af de her rejser, som er påbegyndt før initiativet her, er forbundet med relativt store omkostninger, og når man så skal refundere dem uden at få det dækket af garantien, så rejser det altså et spørgsmål om det med likviditeten.

Så har jeg et spørgsmål om det med de faktiske omkostninger. For der er jo også mange faktiske omkostninger, som ikke er dækket, selv om det gælder sådan noget som markedsføring af rejser, som er omfattet. Hvad har ministeren tænkt sig at gøre ved det?

Kl. 11:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Erhvervsministeren.

Kl. 11:32

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Men der er ingen grund til at lade, som om de afbrudte rejser er med, for det er de ikke. Jeg prøver bare at sige, at dér, hvor fokus har været fra vores side, har været dér, hvor størstedelen af omkostningerne for branchen er som følge af corona. Det er derfor, vi har haft fokus på de afbestilte og de annullerede pakkerejser her.

Så kan man jo løbende diskutere videre, om der er forskellige ting, man skal gøre her. Jeg tror, det er blevet sagt af flere andre ordførere, at der er rigtig, rigtig mange og også forskelligartede hensyn, man kan vælge at tage. Og derfor tror jeg faktisk bare, at det ekspertmøde, der måske bliver lagt op til i dag, vil være en god anledning til at få belyst fordele og ulemper ved de forskellige supplerende tiltag, man kan tage.

Kl. 11:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Victoria Velasquez. Værsgo.

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. Jeg er enig: Der er mange ting, som man kunne diskutere – også forholdene for de rejser, der ikke er pakkerejser, osv. Men jeg vil egentlig gå lidt et skridt tilbage og spørge ministeren, om der ikke i lyset af den situation, vi er i nu, kunne være behov for særligt målrettede tiltag over for branchen. For rejsebranchen er jo ikke kun afhængige af, hvordan vi håndterer sundhedskrisen i Danmark. Branchen er jo også påvirket af, hvordan forholdene ser ud i resten af verden, og det betyder jo, at det er en af de brancher, som vil være ramt i længst tid. Og det er jo ikke kun rejsebranchen; det gælder også industrien, som kan være afhængig af både begrænsede muligheder for import og begrænsede muligheder for eksport.

Så jeg vil gerne høre, om ministeren vurderer, at der er behov for opfølgende tiltag, som er mere målrettet de brancher, som vil blive ramt over en lang periode.

Kl. 11:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:34

Forhandling**Erhvervsministeren (Simon Kollerup):**

Vi drøfter løbende med hinanden alle sammen, fordi vi jo heldigvis står sammen om det her som Folketing, hvordan vi kan hjælpe de brancher, som er hårdt ramt. Og der er ingen tvivl om, at rejsebranchen er en af de brancher, som er ekstraordinært hårdt ramt på grund af coronakrisen.

Den ordning, der er lavet med den statslige garanti, lånemuligheden, supplementet til de handleområder, som Rejsegarantifonden havde, er jo lige præcis et særligt målrettet initiativ over for rejsebranchen, der jo i øvrigt, skal man bare huske, også har adgang til de forskellige andre hjælpepakker, som findes. Men jeg lytter mig også til interessen fra Tingets medlemmer for at se på, om der er andre ting, man kunne gribe til.

Jeg tror bare, at med hensyn til grundlaget for at træffe den beslutning vil det være rigtig nyttigt at få præsenteret de mange forskellige synspunkter, der er i branchen. En af ordførerne sagde tidligere, at uanset hvor man lægger sig i den her sag, vil der altid være nogle, som ikke føler, man har lagt sig der, hvor de gerne ville have. Og det billede synes jeg vi med rette og klogt kunne lægge foran os, før vi træffer yderligere beslutninger.

Kl. 11:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Victoria Velasquez. Værsgo.

Kl. 11:35

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det svar. Jeg tænker også, at det er vigtigt, ud over at håndtere den sundhedskrise, vi står i nu, også at se fremad i forhold til den økonomiske krise, der kommer i kølvandet på sundhedskrisen, og som vi jo allerede mærker konsekvenserne af.

Vil ministeren åbne lidt op for, hvilke overvejelser ministeren gør sig om, hvad vi kan gøre for at redde så mange arbejdspladser som muligt og hjælpe til – ikke i lyset af sundhedskrisen, men i lyset af den økonomiske krise, vi også står over for og i?

Tak.

Kl. 11:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:36

præcis turisme- og oplevelsesøkonomien, så de er klar til forsvarligt at kunne genåbne den dag, det kommer.

Kl. 11:39

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jamen jeg tror faktisk, der var en meget fin forespørgselsdebat her i salen i går mellem statsministeren, finansministeren, sundhedsministeren og partilederne for de forskellige partier netop med det formål at få drøftet, hvordan en mere langsigtet plan for genåbningen af vores samfund ser ud. Og genåbningen af vores samfund er jo det element, der kan være med til at holde hånden under dansk erhvervsliv, holde hånden under vores økonomi. Derudover vil vi selvfølgelig også komme til at drøfte øvrige økonomiske værktøjer, efterhånden som vi får lagt planen for, hvordan genåbningen skal finde sted. Forudsætningen for, at vi kan blive ved med at åbne mere og mere op og tage nye økonomiske initiativer, er selvfølgelig, at genåbningen er forsvarlig og kontrolleret – og at den lykkes. For lykkes den ikke, og slipper vi grebet om smittetrykket, kan vi blive slået tilbage igen.

Kl. 11:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak. Den næste korte bemærkning er til fru Mona Juul, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 11:37

Mona Juul (KF):

Tak for det. Der er ikke nogen tvivl om, at jeg gerne vil have, at vi har en meget økonomisk ansvarlig tilgang til hjælpepakkerne. Det tror jeg at jeg deler med mange af partierne. Jeg tror ikke på, at vi udelukkende skal koncentrere os om enkelte brancher. Jeg tror, at vi skal prøve at løfte os op og se på: Hvordan er det egentlig, at hele turisme- og oplevelsesøkonomien kommer til at stå nu her? Hvad er det egentlig for en strategi, vi skal lægge for hele branchen? Der er rejsebranchen en del af det.

Derfor tror jeg, det vil det være rigtig godt, og det vil jeg spørge ministeren om, hvis ministeren til at starte med vil tage initiativ til at lave et møde, hvor vi ligesom får mulighed for at drøfte, hvad vi egentlig kan gøre for at holde hånden under en meget stor branche. Rejsebranchen er en del af den, men vi må ikke glemme, at der er mange uden for rejsebranchen, som oplever præcis den samme økonomiske krise i deres virksomhed, som rejsebranchen gør. Derfor en samlet analyse, sådan som det er blevet foreslået, og en samlet strategi, så vi sikrer, at pengene rækker så langt som muligt, og at det er så retfærdig som muligt. Tak.

Kl. 11:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:38

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg kan i hvert fald skrive under på, at det er vigtigt, der føres en ansvarlig økonomisk politik, ikke mindst i den tid, vi er i nu, men en ansvarlig økonomisk politik er selvfølgelig også at hjælpe vores erhvervsliv til også at være der på den anden side af coronakrisen.

For at svare konkret på spørgsmålet, om der kan faciliteres et møde om turisme- og oplevelsesøkonomien: Det kan der selvfølgelig sagtens, og det kan vi gøre til et tema for en drøftelse i vores ordførerkreds, hvor vi jo ses med jævne mellemrum, nogle gange fysisk, andre gange i den virtuelle verden. Det kan måske med fordel koordineres lidt med overvejelserne om at lave et ekspertmøde målrettet rejsebranchen. Det er jeg sikker på vi godt kan få til at hænge sammen.

Jeg kan også bare supplere med at sige, at vi i Erhvervsministeriet lige nu er i dialog med arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne og sundhedsmyndighederne om at lave retningslinjer for lige

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Mona Juul.

Kl. 11:39

Mona Juul (KF):

Tak. Det vil jeg bestemt glæde mig til. Der er jo ikke nogen tvivl om, at genåbning er det, der skal til. Den må jo så kommet i det tempo, som myndighederne finder forsvarligt. Men det er jo ikke nok, for selv under en genåbning vil der også være behov for, at vi understøtter, holder øje med og hjælper, så vi sikrer virksomhederne arbejdspladserne. Hvad tænker ministeren? Det er jo ikke enten-eller, eller hvad?

Kl. 11:39

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:40

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Nej, det er det i hvert fald ikke. Når en genåbning finder sted og der opstår nye muligheder eller gamle kendte muligheder igen åbner – det kunne være en restaurant, en zoologisk have eller andre steder – så er det selvfølgelig rigtig, rigtig vigtigt, at vi understøtter, at danskerne som forbrugere også tør og har lyst til at bruge de tilbud, der er. Der er bl.a. arbejdet med at få lavet de rigtige retningslinjer sammen med branchen et rigtig vigtigt element i det arbejde.

Kl. 11:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er fra hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 11:40

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. I Nye Borgerlige indgår vi gerne i et konstruktivt samarbejde om, hvad vi kan gøre for at hjælpe branchen, og vi ser gerne på afgiftsnedsættelse og moms-nedsættelse og alt muligt andet. Men jeg vil også godt advare imod at få et erhvervsliv på støtten, og at give øget statsstøtte i sådan en branche i forhold til andre brancher er ikke noget, vi i Nye Borgerlige kommer til at lægge stemmer til. Vi ser gerne på, hvordan vi kan hjælpe, men at give flere penge og gøre et erhvervsliv afhængig af statsstøtte i længere tid er ikke en vej, vi vil køre ad.

Jeg kunne godt tænke mig, om ministeren kunne kommentere på, om det er en vej, han heller ikke ser er farbar, men at vi skal kigge på andre redskaber i forhold til at løse nogle af de problematikker, som ligger her.

Kl. 11:41

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:41

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg tror ikke, der er nogen af os, der ønsker os et erhvervsliv på støtten, som jeg tror var udtrykket her. Det er i hvert fald ikke et ønske, jeg eller regeringen har. Men vi ønsker os jo, at der er et erhvervsliv, der står på benene, når vi kommer på den anden side af coronakrisen, og derfor er det ikke forkert at kigge særligt på de dele af dansk erhvervsliv, som er allerhårdest ramt. Og det er vel også i det lys, vi med hinanden har valgt at lave den her særlige garantiordning, som der ikke er lavet for andre brancher, men som

er lavet for rejsebranchen, fordi den er så særlig hårdt ramt. Det har vi gjort, fordi vi ønsker at undgå en bølge af konkurser, og vi ønsker sådan set, at der er en branche, der kan arbejde videre, som jeg tror ordføreren selv sagde det i sin tale; folk kommer til at rejse igen, og der skal være en rejsebranche til dem, når vi kommer dertil.

Så jeg lytter til synspunkterne i Nye Borgerlige og deler i hvert fald den del om, at vi selvfølgelig ikke skal have et erhvervsliv på støtten, men det mener jeg heller ikke vores hjælpeordninger er et udtryk for.

Kl. 11:42

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Lars Boje Mathiesen, værsgo.

Kl. 11:42

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nej, og det er jo netop fordelene, kan man sige, ved den måde, man har givet ekstra hjælp på her til rejsebranchen, altså netop ved at det er branchen selv, der hjælper sig selv. Det kunne man måske have sagt også kunne have været en god løsning for andre brancher, hvis man havde tænkt det ind.

Jeg vil godt lige anfægte noget. Til mange af de partier, som nu mener, at vi skal gøre det ene og det andet, for at erhvervslivet overhovedet ikke mærker den her krise, vil jeg sige, at så skulle man have støttet, at vi ikke ændrede § 27, dengang vi lavede epidemiloven. For så havde alle fra erhvervslivet været sikret en erstatning, for man havde en ret til en erstatning, men den fjernede man ved at ændre § 27. Så har vi så siden hen haft behov for et hav af hjælpepakker og alt muligt andet, som vi har brugt rigtig, rigtig lang tid på. Men det var, fordi man ændrede § 27, at det her behov er opstået.

Kl. 11:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 11:43

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Det kan jo godt være, at det viser sig, at det ikke kun er i rejsebranchen, der er forskelligartede synspunkter, men at der også i Folketingssalen kan være forskelligartede synspunkter. Det gør bare opgaven så meget desto mere indviklet at få redt det ud. Men på trods af det vil jeg da sige, at jeg er utrolig glad for det gode samarbejde, vi har i ordførerkredsen med faktisk at lykkes med at finde nogle løsninger i fællesskab. Det håber jeg kan være ved, også selv om man kan have forskellige syn på, hvordan hjælpepakkerne og de forskellige andre lovgivninger, der er blevet vedtaget her under corona krisen, virker.

Kl. 11:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til erhvervsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 167:

Forslag til lov om ændring af lov om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer. (Gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/958 af 28. juni 2018 om en proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv samt klageadgang i sager om erhvervspas og ved udsendelse af advarsler).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen). (Fremsættelse 31.03.2020).

Kl. 11:44

Forhandling

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så vidt jeg kan se, er de fleste ordførere allerede til stede. Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er hr. Kasper Sand Kjær, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:44

(Ordfører)

Kasper Sand Kjær (S):

Tak for ordet. Lovforslaget, som vi her behandler, gennemfører proportionalitetstestdirektivet i dansk ret. Dermed fastsættes en forpligtelse for offentlige myndigheder til at foretage en proportionalitetsvurdering af regler, der begrænser adgangen til at udøve et lovreguleret erhverv. Vurderingen skal foretages, inden reglerne udstedes.

Lovregulerede erhverv er de erhverv, hvor der stilles krav om bestemte kvalifikationer for at kunne få adgang til at udøve erhvervet. I Danmark stilles der krav til en persons uddannelse og kvalifikationer for at kunne fungere som f.eks. læge, sygeplejerske eller lærer i folkeskolen. Kravene har til hensigt at sikre borgernes sikkerhed, sundhed og forbrugerbeskyttelsen.

Med proportionalitetstestdirektivet fastsættes der en analytisk proportionalitetsramme, som medlemsstaterne skal anvende forud for vedtagelsen af ny eller ændret regulering i forhold til adgangen til eller udøvelsen af lovregulerede erhverv. Det betyder altså ikke, at vi ikke længere selv kan bestemme, hvad der kræves for at blive eksempelvis læge eller sygeplejerske. Det synes jeg bare er vigtigt at fastslå, for der er jo flere, som i høringssvarene har udtrykt bekymring i forhold til lovforslaget, fordi reguleringen af kravene på sundhedsområdet bør være et nationalt anliggende. Derfor er det vigtigt at sige, at hverken lovforslaget eller direktivet, som bliver implementeret, kommer til at ændre reguleringen af erhvervene i Danmark. Det vil fortsat være vores egen beslutning, om der skal stilles højere krav til at måtte kalde sig sygeplejerske i Danmark end i Polen eller Frankrig. Men direktivet sørger for, at der foregår en ensartet proportionalitetsvurdering af reguleringen af erhvervene i medlemslandene. Det vil gøre det mere gennemsigtigt, og det mener vi sådan set er ganske fornuftigt.

Lovforslaget følger endvidere op på implementeringen af anerkendelsesdirektivet fra 2015. Europa-Kommissionen har anført, at Danmarks implementering af direktivets regler om klageadgang ikke er tilstrækkelige. Derfor foreslås det med lovforslaget, at uddannelses- og forskningsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om klageadgang i sager om udstedelse af erhvervspas og i sager, hvor der udstedes en advarsel om en navngiven erhvervsudøver. Reglerne om, hvornår der udstedes en advarsel, ændres ikke, men retten til at klage over advarsler gøres tydeligere.

Samlet set er det en lidt teknisk omgang, men en fornuftig implementering af EU-lovgivning, som sikrer mere gennemsigtighed. Socialdemokratiet støtter naturligvis lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren fra Socialdemokratiet. Der er ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Venstre, Danmarks Liberale Parti, og det er fru Ulla Tørnæs. Værsgo.

Kl. 11:47

(Ordfører)

Ulla Tørnæs (V):

Mange tak. Jeg vil gerne starte med en lidt mere generel betragtning om udformningen af det her lovforslag, som vi behandler i dag, for jeg må faktisk indrømme, at jeg trak en del på smilebåndet, da jeg læste fremsættelsestalen.

Derfor foretog jeg det, som jeg vil tillade mig at kalde en gangtur. Jeg gik hen ad gangen og spurgte gode kolleger og medarbejdere: Hvad handler det her om? Jeg bad dem læse fremsættelsestalen igen. Og jeg kan forsikre ministeren for, at det førte til nogle gode grin, for formuleringerne i fremsættelsestalen og bemærkningerne i øvrigt er jo fuldstændig uforståelige, synes jeg. De er skrevet i et kancellisprog af værste skuffe, som bedst karakteriseres som sort snak. Så jeg har faktisk været ude i lidt af et detektivarbejde for at finde ud af, hvad der rent faktisk er op og ned i den her sag.

Direktivet om en proportionalitetstest, som dette lovforslag bl.a. implementerer, blev oprindeligt forelagt Europaudvalget af erhvervsministeren. Det er måske også derfor, at det ved første øjekast forekom mig at være en fremmed fugl på uddannelses- og forskningsområdet, og her må jeg tilstå, at der hjalp fremsættelsestalen og bemærkningerne til lovforslaget ikke ligefrem med en forklaring på, hvorfor implementeringen af proportionalitetstestdirektivet var faldet i mit lod som Venstres uddannelses- og forskningsordfører. Men efter gennemlæsningen af erhvervsministerens samlenotat til Europaudvalget forud for ministerråds mødet tilbage i 2017 kom jeg det en smule nærmere.

Formålet med lovforslaget er nemlig rigtig godt. Anerkendelsesdirektivet er jo for længst implementeret i dansk lov, og det giver EU-borgere, der arbejder i regulerede erhverv, såsom læger, sygeplejersker, fysioterapeuter, apotekere, mulighed for at arbejde i andre EU-lande, hvis de er godkendt til at udføre deres virke i hjemlandet. Det styrker dermed den frie bevægelighed, som jo er en af de allervigtigste hjørneste i EU-samarbejdet. I forbindelse med ændringen af anerkendelsesdirektivet i 2013 er der vedtaget en EU-forordning om proceduren for udstedelsen af det europæiske erhvervspas og anvendelsen af advarselsordningen. Implementeringen af anerkendelsesdirektivet i dansk ret har ikke været tilstrækkelig, for så vidt angår visse af direktivets bestemmelser om klageadgang, hvilket man med dette lovforslag får rettet op på.

Så er der implementeringen af direktivet om proportionalitetstest, som er det andet ben. Formålet er her at sikre et velfungerende indre marked for tjenesteydelser ved at undgå uhensigtsmæssige nationale særregler inden for de regulerede erhverv, som anerkendelsesdirektivet refererer til. Det er også rigtig godt.

Anerkendelsesdirektivet betyder naturligvis ikke, at de enkelte medlemslande ikke selv må regulere deres egne erhverv, men det fastslår, at nationale krav, der begrænser adgangen til et erhverv eller udførelsen heraf, til indehavere af særlige erhvervsmæssige kvalifikationer skal være: 1) ikke diskriminerende, 2) begrundet i alment tvingende hensyn og 3) proportionelle. Anerkendelsesdirektivet forpligter således allerede medlemslandene til at vurdere proportionaliteten af reguleringen af erhverv, så kravene ikke overstiger, hvad der er nødvendigt. Der har på tværs af EU-landene været en meget forskelligartet måde at forstå de tre principper i anerkendelsesdirektivet på, og derfor har man udarbejdet direktivet om proportionalitetstest. Direktivet introducerer altså en fælles ramme for, hvordan nationale

myndigheder godtgør, at regeludkast er begrundet i alment tvingende hensyn og er proportionelle.

For at opsummere styrker lovforslaget både den frie bevægelighed, en strømning af dette hjørne af det indre marked og dermed gennemsigtighed og ro omkring, at der er styr på forbrugerbeskyttelsen. Og det bakker Venstre naturligvis op om. Der er dog én ting, som jeg her gerne vil nævne, og det er, at ministeren i bemærkningerne – og det forstod jeg – har sat kryds i den kasse, hvoraf det fremgår, at vi med lovforslaget her overimplementerer EU-direktivet i dansk ret. Og det vil jeg rigtig gerne spørge ministeren hvad betyder. Jeg har ikke kunnet finde svarene i bemærkningerne. Hvad betyder det, at vi med lovforslaget her lægger op til en overimplementering? Hvis ikke ministeren kan svare på det i dag, er det i hvert fald noget, som vi fra Venstres side vil spørge om undervejs i udvalgsbehandlingen.

Afslutningsvis vil jeg dog gerne knytte nogle – hvad kan man sige – lidt mere alvorlige bemærkninger til udformningen af lovforslaget. Jeg synes, det er noget sjusk, forstået på den måde, at man ingenlunde har gjort sig umage med at forklare indholdet i et sprog, der kan forstås af helt almindelige mennesker. Særlig fremsættelsestalen bør altså være tilgængelig og forståelig, også for folketingsmedlemmer. Det her emmer lidt for meget, synes jeg, af en ekspeditionsøvelse og af, at man har sagt: Nå ja, det er bare en implementering af noget EU-teknik.

Men jeg er til gengæld lidt nervøs og bange for, at den tilgang til EU-stoffet, som – indrømmet – kan være kompliceret, risikerer at udmunde i en ufortjent EU-lede, fordi det forekommer ugennemsigtigt. (*Første næstformand* (Karen Ellemann): Så er taletiden langt overskredet!). Og det er jo en skam, når der er tale om et lovforslag, der skal implementere EU-lovgivning, der rent faktisk styrker gennemsigtigheden og ensartetheden. Mange tak.

Kl. 11:54

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Taletiden blev en del overskredet, men forsøget på at gøre lovforslaget oplysende er dog anerkendt, kan jeg se på de øvrige ordførere. Der er ikke korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Dansk Folkeparti, og det er hr. Jens Henrik Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 11:54

(Ordfører)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Jeg synes, det er helt rart at have en sag, der for en gangs skyld ikke er coronarelateret. At det så er et forslag om et EU-direktiv, som de foregående ordførere også har nævnt ikke er specielt læsbart, og som det er temmelig svært at gennemskue den konkrete effekt af, skal ikke mindske den glæde. Jeg ser også frem til, at vi inden så længe kommer videre med mange af de dagsordener, som vi på det her område har liggende at vente: læreruddannelse, pædagoguddannelse, basisbevillinger og meget mere. Det ser jeg frem til.

Direktivet sætter nogle rammer for proceduren, når der indføres eller justeres på regler om lovregulerede erhverv som læge og sygeplejerske, og som der står, og som det også har været nævnt før:

Med proportionalitetstestdirektivet fastsættes der en analytisk proportionalitetsramme, som medlemsstaterne skal anvende forud for vedtagelsen af ny eller ændret regulering i forhold til adgangen til eller udøvelsen af lovregulerede erhverv.

Det håber jeg alle forstod.

Jeg bliver nødt til at sige, at inden vi i DF kan tage endelig stilling til lovforslaget, har vi brug for at få klarhed over, hvad det helt lavpraktisk vil betyde i forhold vores muligheder for at lave nationale regler for f.eks. læger og sygeplejersker. For noget af det, det handler om, er, at der kan være en konflikt mellem den fri

bevægelighed og de særlige regler, som vi kan have brug for at have herhjemme. Så det har vi brug for at få klarhed over. Det er også noget af det, der problematiseres i høringssvar fra Lægeforeningen, FOA og FH. Vi skal altså have afklaret, hvordan det sikres, at det på sundhedsområdet kan fastholdes, at reguleringen er et nationalt anliggende, og det har jeg en forventning om at ministeren svarer på lidt senere. Og hvis det ikke lige kommer, må vi jo tage det i udvalgsarbejdet. Tak for ordet.

Kl. 11:56

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren fra Dansk Folkeparti. Den næste ordfører er fra Radikale Venstre. Det er fru Katrine Robsøe. Værsgo.

Kl. 11:56

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Først og fremmest tak til hr. Kasper Sand Kjær for at gennemgå loven, men også tusind tak til fru Ulla Tørnæs for detektivarbejdet. Jeg må i hvert fald også sige, at det her skulle læses nogle gange, før det var forståeligt, og derfor tror jeg også, at flere af os har haft talt med ministeren om det, også inden i dag, for at få opklaring af, hvad der var op og ned i det her. Og det er selvfølgelig en ærgerlig start på en lovbehandling.

Når det så er sagt, er der jo her tale om en lovgivning, der gør det nemmere at gennemskue kravene for de lovregulerede erhverv i de forskellige EU-lande. Og jeg hæfter mig også ved, at det her – i hvert fald hvis jeg har forstået det rigtigt, og det må ministeren jo også gerne bekræfte – ingen indvirkning har på, om Danmark selv kan bestemme, hvilke krav vi har til de her erhverv, men at det handler om, at det bliver mere gennemskueligt at se, hvilke krav der stilles. Det kan vi selvfølgelig kun bakke op om fra radikal side. Og det var det.

Kl. 11:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den radikale ordfører. Den næste ordfører er fra SF, og det er fru Astrid Carøe. Værsgo.

Kl. 11:57

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. Jeg vil også starte med at sige, at jeg også synes, det ved første og måske også andet øjekast var svært at gennemskue, hvad det her lovforslag gik ud på. Og man kan også sige, at det er en lille smule ironisk, at et lovforslag, der sikrer mere gennemsigtighed, var så svært at regne ud. Ikke desto mindre bakker vi op om lovforslaget. Vi synes, det er en god implementering af det her direktiv. Og vi er også glade for, at der med lovforslaget ikke kan slækkes på kravene til vores sundhedspersonale i Danmark, for i SF synes vi ikke, at hensynet til den fri bevægelighed må svække sikkerheden for ordentlige faglige kvalifikationer. Men det gør det jo heldigvis ikke, så det er vi glade for, og vi bakker op.

Kl. 11:58

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fra Enhedslisten, og det er fru Mai Villadsen. Værsgo.

Kl. 11:58

(Ordfører)

Mai Villadsen (EL):

Tak for det. Dengang jeg blev valgt til Folketinget for snart 1 år siden – det var vel i sommers – fandt jeg ud af, at der findes en måske lille skare i befolkningen, som en gang imellem råber højt

om, at vi politikere ikke ved, hvad vi taler om. Det synes jeg bestemt ikke de har ret i, men da jeg læste det her lovforslag, kom jeg også til at tænke: Skal jeg nu stå i salen og tale om noget, jeg ikke aner noget som helst om? Så jeg måtte på detektivarbejde ligesom flere her i salen og har nu efter også kyndig rådgivning fra EU-folk nogenlunde forstået, hvad kan man sige, humlen i lovforslaget.

For det her lovforslag vil jo medføre, at der, hver gang der skal vedtages ny lovgivning, som regulerer krav til forskellige erhverv, af hensyn til det indre marked skal foretages en vurdering af, om indgrebet står mål med skadevirkningen for markedet. Man indlægger altså et hensyn til markedet i forbindelse med udarbejdelsen af den her lovgivning, og det er jo også derfor, at der er flere i høringssvarene, som er bekymrede for, hvad den her lovgivning kommer til at betyde; det er bl.a. Apotekerforeningen og Lægeforeningen. Det er også derfor, at der var en ret stor debat, kunne jeg læse mig til, tilbage i 2017, da det her forslag var oppe i Europaudvalget, eller da der var et forslag til vedtagelse i EU, som der skulle gives mandat til.

For på den ene side er det jo meget fornuftigt, at man strømliner kravet til produkter, så forbrugere kan forvente, hvad de får. Men vi skal jo også altid passe på både rettigheder for arbejdstagere og på vores velfærdssamfund. Det er jo rigtig vigtigt. Vi må altså ikke, mener jeg, gå på kompromis med kvaliteten af vores velfærd, bare fordi vi skal strømline.

Derfor er det i høj grad også vigtigt for mig, at vi i løbet af det her får nogle svar på de kritiske røster, der lidt er i høringssvarene; bl.a. fra fagbevægelsen, som siger, at det er rigtig vigtigt, at der stadig skal tages højde for en hensyntagen til arbejdstagernes sikkerhed i form af relevant uddannelse. Og det bekymrer mig også, når Tandlægeforeningen siger, at de savner, at der i lovudkastet tages stilling til, om man i forbindelse med implementeringen agter at sikre, at der i proportionalitetsvurderingerne tages højde for sundhedsrådets særlige karakter.

Det kan bekymre mig lidt, fordi vi jo også tidligere har set eksempler på, at man ikke har kunnet stille særlige sprogkrav til læger i Danmark, såfremt de var uddannet i eller kom fra et EU-land. Men det har man kunnet i forhold til læger, der kom fra et land uden for EU, og vi skal jo nødig ende i en situation, hvor et lovforslag, som bør forbedre forholdene, i virkeligheden kommer til at slække på forholdene i Danmark.

Derfor stiller vi os i Enhedslisten kritiske, men spørgende til arbejdet med den her lov, og så vil vi efter en udvalgsbehandling, og efter vi har set på særlig sundhedsområdet, men også området for arbejdstagere, tage stilling til, hvordan vi vil stille os til lovforslaget. Tak.

Kl. 12:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Enhedslistens ordfører. Næste ordfører er fra Det Konservative Folkeparti, og det er fru Katarina Ammitzbøll. Værsgo.

Kl. 12:02

(Ordfører)

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak. Det her lovforslag er, som det er blevet sagt tidligere, lidt kompliceret, og det var faktisk helt befriende for mig, da en så erfaren person som Ulla Tørnæs, tidligere minister og europaparlamentsmedlem, i går i gruppen sagde: Hvad menes der egentlig? Der var jeg helt lettet, for jeg tænkte: Nu er det, jeg begynder at få min prøve her som ny i Folketinget.

Det handler jo egentlig om et direktiv for at sikre, at nationale regler ikke skaber unødvendig diskrimination eller udfordringer for det indre marked, og det sikres ved de her proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv, og det er jo en fordel for det indre marked, at medlemsstaterne skal foretage de her test,

før der indføres begrænsende lovgivning i forhold til professionelle kvalifikationer. Så langt, så godt.

Kl. 12:06

Kommissionen har så erfaret, at der mangler klarhed over disse kriterier, som skal indgå i vurderingerne. Jeg ved ikke, om det er blevet mere klart ved det her direktiv eller formål, men essensen er vel, at der er blevet lavet de her kriterier, cirka seks stykker, og en ramme for udførelse af proportionalitetsvurderingerne.

Så i sin helhed mener vi, at direktivets formål og bekendtgørelsen er ganske nyttig, og det lægger op til en direktivnær implementering, og så er det op til medlemsstaterne at fastlægge et beskyttelsesniveau i forhold til de fremsatte mål om samfundsmæssig interesse, og hvilket reguleringsniveau der er passende, og det synes vi er positivt, og vi kan både være obs på overimplementering og forhindre det. Det er udmærket med noget medbestemmelse fra medlemslandets side, for det handler om uddannelser og erhverv. Men set i et lidt bredere perspektiv så vi også gerne, at eksisterende begrænsninger i den gensidige anerkendelse hos medlemslandene også skulle proportionalitetsvurderes, så det ikke kun drejede sig om nye tiltag eller tiltag, der revideres, men alle eksisterende tiltag. Begrænsninger i den gensidige anerkendelse af professionelle kvalifikationer bliver sådan set ikke mindre af at have eksisteret i længere tid.

Men samlet vurderet mener Konservative Folkeparti, at vi fortsætter på det niveau med at arbejde for, at begrænsninger ikke bruges i protektionistisk øjemed, og at alle begrænsninger i den gensidige anerkendelse skal proportionalitetsvurderes. Så vi bakker op om forslaget.

Kl. 12:04

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den konservative ordfører. Den næste ordfører er fra Nye Borgerlige, og det er hr. Peter Seier Christensen. Værsgo.

Kl. 12:04

(Ordfører)

Peter Seier Christensen (NB):

Tak for ordet. Det er et meget teknisk lovforslag, vi behandler her. Lovforslaget har til formål at gennemføre et EU-direktiv om en proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv i dansk ret. Direktivet har til formål at fastsætte regler for proportionalitetsvurderinger med henblik på at sikre et velfungerende indre marked, samtidig med at der sikres gennemsigthed og et højt niveau af forbrugerbeskyttelse. Med proportionalitetstestdirektivet fastsættes der en analytisk proportionalitetsramme, som medlemsstaterne skal anvende.

Her er det vigtigt at huske på, at Danmark allerede er underlagt EU-retten på dette område. Ministeren har givet udtryk for, at hvis dette lovforslag bliver vedtaget, vil det ikke føre til en forringelse af de kvalifikationer, som kræves for at udføre regulerede erhverv i Danmark, og det vil jeg gerne bede ministeren om at bekræfte.

Nye Borgerlige vil som bekendt gerne have Danmark ud af EU, men vi er samtidig realistiske og må erkende, at vi p.t. er medlem af EU, og derfor skal vi inden for rammerne af Den Europæiske Union arbejde for at sikre de bedste betingelser for Danmark og for danskerne.

Med det nærværende lovforslag ønskes mere klarhed og ensrettede rammer for anvendelsen af visse uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer på tværs af EU-landene. I Nye Borgerlige støtter vi principielt en bedre afklaring og større gennemsækelighed i EU-lovene og i implementeringen af disse love. Større transparens i forhold til hvad EU-Domstolen lægger til grund for afgørelser, er som udgangspunkt positiv.

Så lovforslaget ser umiddelbart tilforladeligt ud, men jeg har dog et antal spørgsmål, som jeg gerne vil stille i forbindelse med udvalgsarbejdet til dette lovforslag. Og derefter vil vi i Nye Borgerlige så lægge os fast på vores stillingtagen. Tak.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for Nye Borgerlige. Den næste ordfører er fra Liberal Alliance, og det er hr. Henrik Dahl. Værsgo.

Kl. 12:06

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for ordet. At se det her lovforslag er jo som at møde en gammel bekendt, man ikke har set i nogle år. Der er nemlig tale om en revision af det allerførste lovforslag, jeg var ordfører på i 2015, lige efter Folketinget åbnede efter valget i 2015, og nede på mit kontor har jeg stadig væk dagsordenen for den dag hængende med de daværende medlemmers underskrifter på. Det var nemlig anerkendelsesdirektivet, vi havde fat i dengang.

Derfor kan jeg også godt forklare, hvorfor det her lovforslag ligger på forskningsministerens ressort, for det gjorde det nemlig dengang i 2015, hvor vi skulle udmønte anerkendelsesdirektivet for fem forskningsministre siden. Det er jo fantastisk, at det er gået på den her måde, og derfor er det selvfølgelig også logisk, at den her revision nu ligger inden for Forskningsministeriets område.

Det oprindelige anerkendelsesdirektiv, som vi altså inkorporerede i dansk lov i 2015, var jo rigtig fornuftig, selv om det også var tungt læsestof, fordi det netop vedrørte arbejdskraftens fri bevægelighed. Nu har der så fra Europa-Kommissionens side været rejst en kritik af, at vi har implementeret det på en måde, som man er kritisk over for, og det må vi selvfølgelig være lydhøre over for. For når det virker imod Danmark, er vi selvfølgelig meget kritiske over for, at man indfører tekniske handelshindringer ad bagvejen, og derfor skal vi selvfølgelig heller ikke gøre det selv.

Så der er et godt forslag, som løser nogle af de her spørgsmål vedrørende at lægge urimelige hindringer i vejen for visse typer af fagprofessionelle, f.eks. inden for sundhedsområdet. Og det bidrager også til at løse nogle af de problemer, der har været i Danmark i forhold til rekruttering af sundhedspersonale, og det er også en positiv ting. Ligesom vi støttede forgængeren til det her lovforslag i 2015, bakker vi altså også op om det her i 2020. Tak for ordet.

Kl. 12:08

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren fra Liberal Alliance. Der er ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren, og dermed er turen kommet til uddannelses- og forskningsministeren. Værsgo.

Kl. 12:09

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Tak for det. Det er jo fantastisk, at man på denne baggrund både kan dykke ned i detektivarbejde og bidrage til en føljeton. Det havde jeg måske ikke set komme, da jeg sendte det ud til jer.

Først og fremmest har det her lovforslag til formål – flere af jer har på fornem vis gennemgået det, men nu sker det også fra min og dermed fra ministerside – at gennemføre det såkaldte proportionalitetsdirektiv fra 2018. Det omhandler helt overordnet den måde, hvorpå EU's medlemsstater fastsætter regler, der begrænser adgangen til eller udøvelsen af erhverv. Det er jo et spørgsmål om, at vi har lovregulerede erhverv – 130 af dem – i Danmark. Det er f.eks. læger, kranførere, sygeplejersker, elevatormontører, advokater og lærere i folkeskolen. Proportionalitetstestdirektivet omhandler vores pligt til at sikre, at de krav, der fastsættes for at give adgang til et erhverv, er objektivt begrundet og i overensstemmelse med det EU-retlige proportionalitetsprincip. Det er op til de enkelte medlemsstater selv at foretage en vurdering af proportionaliteten af de krav, der ønskes fastsat, og det skal gøres ud fra hensyn som f.eks. sikkerhed og sundhed.

Efter Europa-Kommissionens opfattelse har der blandt medlemsstaterne imidlertid været en mangel på klarhed over de kriterier, der skal anvendes ved vurderingen af proportionaliteten af krav ved lovregulerede erhverv, og det er den mangel på klarhed, som Europa-Kommissionen søger at imødegå med det her direktiv. Med direktivet fastsættes der en fælles ramme for gennemførelsen af proportionalitetsvurderingerne, og det skal understøtte, at medlemsstaterne fremover foretager de nødvendige proportionalitetsvurderinger på en ensartet måde og efter de samme kriterier. Det er væsentligt at bemærke, at hverken det her lovforslag eller det direktiv, som lovforslaget gennemfører, har til hensigt at ændre den gældende regulering af erhverv i Danmark, og Danmark vil således også fremover kunne stille relevante krav til udøvelse af erhverv, herunder f.eks. også erhverv på sundhedsområdet, som flere ordførere har spurgt til.

Med lovforslaget følges der endvidere op på implementeringen af anerkendelsesdirektivet fra 2015. Lovforslaget indeholder således også bestemmelser, der har til formål at implementere bestemmelser om visse klagemuligheder i anerkendelsesdirektivet.

Når der bliver sagt, at alt det her kan være en teknisk omgang, så har jeg meget stor respekt for, hvad man i virkeligheden hen over salen prøver at sige, nemlig at vi som lovgivere og som folketingsmedlemmer selvfølgelig skal kunne forstå, hvad vi har mellem hænderne. Derfor så også en kæmpestor tak for detektivarbejdet, Ulla, og i virkeligheden også alle jer andre, der har prøvet at dykke ned i og faktisk forstå, hvad det er, vi sidder med. Jeg synes, det modbeviser fru Maj Villadsens ord, i forhold til hvad der høres om, at vi ikke ved, hvad vi taler om. Jeg har også en meget stor respekt for den samlede ordførerkreds i dag og ihærdigheden i at forstå, hvad vi har med at gøre.

Det er ikke det samme, som at der ikke er behov for udvalgsarbejdet, som bl.a. ordføreren fra Nye Borgerlige beder om. Det synes jeg i høj grad vi skal give plads til. Jeg vil også gerne tilbyde en teknisk gennemgang, hvis der vurderes at være behov for det. Det kan sagtens være, at der er spørgsmål, også af meget teknisk karakter, som der er behov for at kunne spørge jurister til råds om.

Men jeg vil selvfølgelig også meget gerne svare på det, der bliver spurgt om her. Bl.a. bliver der spurgt om overimplementering. Det er rigtigt, at vi har krydset af, at vi overimplementerer, og det har faktisk ikke noget med proportionalitetsdelen at gøre, men det har noget med den anden del omkring klageadgangen at gøre. For da vi oprindeligt vedtog det her og implementerede det i dansk lov, vedtog vi, at der, hvis en læge f.eks. har benyttet falsk dokumentation, selvfølgelig kan sendes en advarsel ud, sådan at den læge kan fratages adgangen til at virke som læge i Danmark. De advarsler har vi valgt også gælder for tredjelande, og det vil selvfølgelig sige, at klageadgangen også skal gælde for dem, og det er i det lille hjørne, overimplementeringen består. Så ja, vi overimplementerer, men i virkeligheden for, hvad jeg synes er meget fornuftigt, fortsat også at kunne advare omkring, hvis der er problemer med hensyn til tredjelandsborgere, der f.eks. virker i vores sundhedsvæsen.

Jeg ser frem til den videre behandling af lovforslaget, og som sagt stiller jeg meget gerne op til spørgsmål, men jeg stiller i virkeligheden også hele systemet bag mig til rådighed for en teknisk gennemgang osv., hvis der vurderes at være behov for det. Tusind tak til jer alle sammen for bemærkninger og kommentarer.

Kl. 12:14

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til uddannelses- og forskningsministeren. Der er blot lige en bemærkning omkring brugen af direkte tiltale til ordførerne, som er forståelig, al den stund at man finder glæde ved tilgangen til behandlingen af lovforslaget.

Der er umiddelbart en enkelt kort bemærkning til ministeren, og den er fra fru Ulla Tørnæs, Venstre. Værsgo.

Kl. 12:14

Ulla Tørnæs (V):

Mange tak, og tak til ministeren, og ikke mindst tak for sådan lige på rede hånd at kunne redegøre for, hvor overimplementeringen finder sted. Jeg vil nu alligevel tillade mig at stille det som et skriftligt spørgsmål undervejs i udvalgsbehandlingen, for jeg kan ikke rigtig dechifrere det i de her meget, meget kompliceret skrevne bemærkninger, og det bringer mig så over til at spørge ministeren om noget. Jeg hørte måske en antydning af det, men kunne godt tænke mig sådan lige at være helt sikker på, at vi trods alt er på bølgelængde her:

Er ministeren ikke enig i, at det her godt kunne have været skrevet med en lidt mere forståelig pen, sådan at man ikke havde været nødsaget til at skulle på det detektivarbejde, som flere af os har været? Det ville på mange måder have været hjælpsomt, og det detektivarbejde, som vi har været på, har folk uden for det her hus jo ikke de samme muligheder for. Så jeg skal bare høre, om ikke ministeren deler opfattelsen af, at det her godt kunne have været skrevet bedre af lovsnedkerne i ministeriet?

Kl. 12:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 12:15

Uddannelses- og forskningsministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Jo, det er ministeren enig i, og også endnu en gang – også med formel tiltale til fru Ulla Tørnæs – ros for detektivarbejdet og ihærdigheden i faktisk at forstå, hvad vi har mellem hænderne.

Kl. 12:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til ministeren. Så tak til uddannelses- og forskningsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelses- og Forskningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Ophævelse af adgang til dispensation fra regler om bedre fordeling i daginstitutioner).

Af børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil). (Fremsættelse 31.03.2020).

Kl. 12:16

Forhandling

Første næstformand (Karen Ellemann):

Der er lige en udskiftning af ordførerne, og så har jeg en gentagelse af, at forhandlingerne gennemføres fra pladserne, og at man selvfølgelig af hensyn til udarbejdelsen af referatet er meget opmærksom på ikke at begynde sin ordførertale, før den røde ring på mikrofonen lyser.

Nu er forhandlingen åbnet, og den første ordfører er fra Socialdemokratiet, og det er hr. Jens Joel. Værsgo.

Kl. 12:16

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det. For Socialdemokratiet er der mindst to overordnede grunde til, at vi skal sikre en bedre og mere blandet sammensætning af børnene i vores daginstitutioner. Der er først hensynet til det enkelte barn. Det er ganske enkelt ikke godt nok, at der stadig er alt for stor sammenhæng mellem dine forældres baggrund og de chancer, du selv har i livet. Hvis du kommer fra et socialt udfordret hjem, hvis du kommer fra et hjem, hvor der tales et andet sprog end dansk, eller et hjem, hvor arbejdsløshed og sygdom dominerer, har du som barn ekstra meget brug for at møde noget andet i din dagligdag. Det foregår jo også i institutionen: Vokser du op i en familie, hvor der ikke tales dansk ved middagsbordet, tror jeg, at du har endnu mere brug for en hverdag og venner, hvor det er tilfældet.

Min egen datter kom hjem fra børnehaven i går og sagde om en af sine veninder, at hun var et sludrechatol. Nu falder æblet ikke så langt fra stammen, og jeg tror, at min datter passer bedre på den beskrivelse, end hun selv i sin 3-årige hjerne er sig bevidst, men ikke desto mindre er det et godt eksempel på, at hun er i gang med at lære at mestre et sprog, som jo ikke på nogen måde er logisk. Hvis man tager ordet sludrechatol ord for ord, er det vel tæt på at være noget sludder, og det er slet ikke det, det betyder. Jeg synes, at det meget godt illustrerer, at hvis man ikke har mulighed for at komme ind i en sammenhæng, hvor der bliver diskuteret, og hvor der bliver talt, så står man også med dårligere forudsætninger for efterfølgende at klare sig i skolen. Og sproget er selvfølgelig en vigtig del.

En af de bedste chancer for at hjælpe børn på vej, uanset deres baggrund, er et dygtigt pædagogisk personale, gode venner og tid og rum til rent faktisk at se det enkelte barn. Det var frykten for nogle af de integrationsudfordringer, nogle af de sociale udfordringer, som kunne ligge i enkelte institutioner, der gjorde, at man tilbage i 2018 lavede en aftale, der skulle sikre, at maks. 30 pct. af dem, der kom i institutionerne hvert år, kom fra udsatte boligområder, hvor der er en større koncentration af børn med nogle af de her udfordringer.

Det er en ekstremt vigtig aftale set med socialdemokratiske briller, men det er også klart, at det har været en stor ændring i mange kommuner. Derfor lå der i aftalen en mulighed for at dispensere, hvis man vel at mærke havde en plan for, hvordan man ville komme til at leve op til lovgivningen. Så det med at sige, at man havde en praktisk udfordring og havde brug for lidt mere tid, var der sådan set mulighed for, men jo kun, hvis man lagde hånden på kogepladen og sagde: Vi ved faktisk, hvordan vi har tænkt os at komme derhen, så vi kan leve op til loven; vi har en plan. Det er en dispensationspraksis, der er blevet udmøntet, og ministeren har gjort det på baggrund af det lovgrundlag, der er blevet lavet.

Men vi mener også, at det er på tide at sige, at det behøver vi ikke mere, for der har faktisk været tid til at omstille sig. De forskellige institutioner og kommuner har haft mulighed for at indstille sig på, at nu er det her lovgivningen, og selv om der rejses praktiske udfordringer, mener jeg faktisk, at vi er nødt til at holde fast i, at det er vigtigt, for det handler om, at alle børn skal have en chance for at styrke det fællesskab, vi har med hinanden på tværs af og måske også nogle gange på trods af, at vi kommer fra forskellige udgangspunkter.

Midt i en alvorlig krise, som vi ellers bruger det meste af tiden herinde på at snakke om, synes jeg jo, at coronakrisen har vist, at vores bedste våben i kampen mod krisen faktisk er et stærkt fællesskab, hvor man hjælper hinanden, tager hensyn og accepterer, at ikke alle kan starte lige hurtigt op, og hvor man faktisk stoler på, at samfundet rækker hånden ud og hjælper dem, der har mest brug for det, når det brænder på. Det fællesskab er et fællesskab, som mange lande omkring os misunder os.

Det er skabt, fordi vi mødes på tværs. Vores samfundsideal er jo ikke et amerikansk samfund, hvor vi lever side om side, men et samfund, hvor vi lever sammen. Det er intentionen bag den her lovgivning også et udtryk for. Derfor håber jeg selvfølgelig, at der vil være opbakning til at sikre, at vores børn går i skole og i daginstitution med hinanden, ikke bare ved siden af hinanden. Tak for ordet.

Kl. 12:20

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Jakob Sølvhøj, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 12:20

Jakob Sølvhøj (EL):

Tak for det. Det bliver jo lidt kejtet, når man står med ryggen til den, man spørger.

Vi har jo været uenige i loven, da den blev vedtaget i 2018, og det er ikke min agt at genoptage det mere generelt, men der er noget, der undrer mig en smule. Når vi nu ser, at vi har en voldsom økonomisk krise, der gør det meget sandsynligt, at i hvert fald to af de fire kriterier, der er definerende for, om man er et udsat boligområde, i den grad bringes i spil – altså spørgsmålet om, hvor mange 18-64-årige, der er uden forsørgelse, og spørgsmålet om den samlede indtægt i husstanden – er ordføreren så ikke bekymret for, at vi kommer til at se, at en række boligområder, der hidtil ikke har været omfattet af ghettokriterierne, nu vil blive det, og for de konsekvenser, det kan få i forhold til daginstitutionerne i forbindelse med 30-procentsreglen?

Kl. 12:21

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 12:21

Jens Joel (S):

Man skal jo være lavet af sten, hvis man ikke er bekymret for, at der vil komme flere arbejdsløse, og at det ikke betyder noget. Men set med mine briller og set fra Socialdemokratiets synspunkt er det måske næsten endnu vigtigere i en situation, hvor flere oplever arbejdsløshed, udsathed, at man faktisk sikrer, at vi mødes på tværs, at vi stiver hinanden af, at vi lærer hinanden at kende. Derfor tror jeg, at hele den grundtanke, der ligger i det her lovforslag, sådan set er endnu vigtigere i en situation, hvor man har været i krise. Også fordi vi desværre ved, at kriserne har en tendens til at forstærke nogle af de sociale og økonomiske skel, der er i forvejen, fordi de simpelt hen rammer socialt skævt.

Så ja, der er praktiske udfordringer. Det er jo også derfor, at der er nogle kommuner, der har set ind i at sige: Vi har en plan. Vi kan ikke komme i mål helt hurtigt nok. Men der skal være en plan, og ambitionen om, at vi mødes på tværs, er endnu vigtigere oven på en coronakrise, end den har været, da den her aftale blev lavet i 2018.

Kl. 12:23

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Jakob Sølvhøj.

Kl. 12:23

Jakob Sølvhøj (EL):

For en ordens skyld: Det er jo ikke ønsket om mangfoldighed, der adskiller os, men vejen dertil.

Det, som jeg egentlig spørger til, er, om timingen ikke er utrolig dårlig. Nu er der jo blevet givet dispensationer af helt op til 10 års varighed i forhold til de områder, der havde søgt her tilbage for et halvt eller helt år siden. Er det ikke en utrolig dårlig timing, at man nu indfører strammere bestemmelser, sådan at det ikke bliver muligt

for ministeren at dispensere? Jeg synes, det omvendte kunne have været logisk: at man skabte en dispensationsmulighed nu, hvor det ser ud til at forandre sig - desværre meget voldsomt - i forhold til nogle af de almennyttige boligområder.

Kl. 12:23

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Jens Joel.

Kl. 12:23

Jens Joel (S):

Jeg vil bestemt ikke skyde hr. Jakob Sølvhøj i skoene, at man ikke ønsker mangfoldigheden. Det, som jeg siger her, er jo, at et af problemerne er, at hvor uperfekte redskaberne end er, kan man jo ikke sige, at man gerne vil mangfoldigheden, når man hverken vil bruge de redskaber, som bliver anvendt, eller har nogle andre, som man faktisk mener kan levere det her.

De dispensationer, der er givet, er jo givet med udgangspunkt i, at der er meget forskellige forhold i kommunerne. Det vidste man godt, da man lavede loven. Det var derfor, der faktisk kom en dispensationsmulighed. Men det er også klart, at der er blevet vurderet ud fra det gældende lovgrundlag, og der er jo også blevet vurderet, sådan at man ikke har fået dispensation længere end det, man havde behov for i den konkrete situation, man stod i. Det er, fordi det er ekstremt vigtigt, at alle kommer til at leve op til lovgivningens indhold og krav.

Kl. 12:24

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Der er ikke flere bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Venstre, og det er fru Ellen Trane Nørby. Værsgo.

Kl. 12:24

(Ordfører)

Ellen Trane Nørby (V):

Tak for det, fru formand. Groft sagt havde vi egentlig ikke behovet at stå her i dag. For det lovforslag, som vi behandler, og som afskaffer dispensationsparagraffen i fordelingsreglerne på daginstitutionsområdet, som var en del af opgøret med parallelsamfund, er grundlæggende kun blevet nødvendigt, fordi regeringen har ført en lempelig udlændinge- og integrationspolitik, hvor Socialdemokraterne har gjort det økonomisk attraktivt at stå uden for arbejdsmarkedet, og hvor man på det her område har strøet om sig med dispensationer fra ghettopakken bestemmelser - og også givet nogle meget lange dispensationer på op til 10 år.

Den dispensationsmulighed, der var tænkt som en kattelem, har regeringen gjort til en ladeport, og de seneste tal, vi har fået oplyst, er, at der er givet dispensationer til 45 institutioner, der samlet har plads til 2.775 børn. De mange børn får nu desværre ikke direkte og hurtig gavn af ghettopakken initiativer - dem, der skulle have givet dem en bedre start på livet; dem, der skulle have sikret, at vi var med til at sikre et opgør med den negative sociale arv og også sikre en chancelighed for dem i livet; ja, de initiativer, der skulle forbedre integrationen og sikre, at alle børn får Danmark ind under huden og ikke ender med at gå i en institution, hvor næsten alle børn har en anden etnisk baggrund, og hvor der er stor risiko for, at man ikke lærer ordentligt dansk og møder danske kulturværdier og traditioner. Det møder de her mange børn ikke på grund af de mange dispensationer, der er givet.

Hvis den socialdemokratiske regering havde fastholdt den tidligere regerings integrationspolitik - som de vel egentlig også lovede danskerne under valgkampen - så havde det her lovforslag ikke været nødvendigt. Men den socialdemokratiske regering har lempet udlændinge- og integrationspolitikken, siden den tiltrådte sidste

sommer, og det lovforslag, vi behandler i dag, er jo så egentlig grundlæggende et figenblad for at dække over nogle af de lempelser, man har gennemført.

Når vi fra Venstres side vælger at støtte lovforslaget, er det også for at sætte en stopper for de lempelser. Vi synes, der er givet for mange og for lange dispensationer fra regeringens side til daginstitutioner i udsatte boligområder, som ikke skal leve op til de nye fordelingskrav. Og opgøret med parallelsamfund er enormt vigtigt for Venstre - det er det fortsat, og det var det også, da vi sad i regering. Vi skal sikre, at børn ikke kommer bagud allerede fra starten af livet; at de ikke er bagud fagligt, sprogligt, socialt, allerede når de starter i skole, fordi de ikke har haft ordentlig adgang til at tale dansk eller færdes blandt jævnaldrende, der har dansk som deres sprog. Vi ved - desværre - i dag, at børn fra udsatte boligområder har sværere ved at begå sig og følge med i skolen. De er altså bagud, allerede når de starter.

Mange af dem har i dag ikke adgang til at tale dansk med jævnaldrende, og det var noget af det, som ghettopakken bestemmelser skulle ændre. Den dispensationsadgang, der blev lagt ind i den oprindelige aftale, skulle være med til at sikre - det er vores overbevisning - at aftalen også kunne fungere i praksis. Vi mener aldrig, det har været meningen, at det, der var tænkt som en kattelem, skulle gøres til en ladeport. Der er med andre ord tale om et politisk valg. Det fremgår jo sådan set også af de kommentarer og bemærkninger, der er, at det har været et politisk valg fra ministerens og regeringens side. Og der er det vigtigt, at vi ikke længere dispenserer efter synsninger og mavefølelser og forgodtbefindende, men at dispensationen skal forblive den form for nødbestemmelse, der var intentionen, og som fremadrettet så også kun skal bruges i de tilfælde, hvor der skal dispenseres fra nye fordelingskrav i sådan nogle force majeure-lignende tilstande, hvor det er noget, man ikke kan ændre på politisk, og som kan indtræffe meget hurtigt.

Aftalen skal kort sagt tilbage på sporet, sådan at vi sikrer, at de børn, der vokser op i udsatte boligområder, får adgang til sunde børnemiljøer, hvor der tales dansk, og hvor danske normer og demokratiske værdier er det, der fylder i deres hverdag, og hvor vi giver dem en bedre start på livet og egentlig giver dem den chancelighed, som de fortjener.

Med de bemærkninger kan Venstre støtte op omkring lovforslaget, selv om vi grundlæggende opfatter lovforslaget som unødvendigt, hvis man havde administreret efter det, der var aftalen og lovens intention. Tak for ordet.

Kl. 12:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Jens Joel fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 12:29

Jens Joel (S):

Nu har fru Ellen Trane Nørby jo selv været minister og ved også, at når man sidder i den stol, skal man administrere på baggrund af den gældende lovgivning. Jeg vil egentlig bare høre, om ordføreren ikke kan bekræfte, at den lovgivning, som den nuværende minister har udstedt dispensationerne på baggrund af, er den lovgivning, som er lavet af den tidligere regering efter indgåelsen af den her aftale. Så den siddende minister har administreret den lovgivning, som fru Ellen Trane Nørbys regering lavede. Det er man selvfølgelig nødt til som ministeren at holde sig inden for. Kan ordføreren ikke bekræfte det?

Kl. 12:29

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 12:29

Ellen Trane Nørby (V):

Man skal som minister selvfølgelig administrere i tråd med loven og de bestemmelser, der er, og nu må vi jo bruge udvalgsbehandlingen til også at få kortlagt, hvorvidt man har lagt en for lempelig praksis i forhold til administrationen af loven. Det er den opfattelse, vi sidder tilbage med, også på baggrund af de kommentarer, der er givet, i forhold til at det har været en politisk behandling, også dispensationerne. Man kan sige, at hvis det her bare handlede om, at der skulle være en administration af loven, så havde der jo ikke været nogen grund til, at der var en politisk enkeltsagsbehandling af hver enkelt ansøgning omkring dispensation. Men det må vi jo bruge lovbehandlingen til at få klarlagt.

Som jeg sagde indledningsvis, støtter vi fra Venstres side lovforslaget. Men vi mener sådan set ikke, at det havde været nødvendigt, hvis man fra starten havde tillagt sig en mere restriktiv praksis, i forhold til hvilke dispensationer man har givet og hvad længden af dispensationerne er. Vi synes, at 10 år er meget voldsomt, i forhold til at det jo egentlig grundlæggende handlede om, at kommunerne skulle have tid til at indrette sig efter omstændighederne. Det burde et par enkelte år og ikke 10 år sådan set kunne godtgøre.

Kl. 12:30

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Jens Joel.

Kl. 12:30

Jens Joel (S):

Vi diskuterer meget gerne hvad som helst i udvalgsbehandlingen. Men jeg synes alligevel, det er lidt flot, hvis ordføreren holder en tale, hvor man grundlæggende set anklager ministeren for ikke at have administreret efter den lov, der var lavet, og når det så bliver påtalt, siger man: Nu må vi finde ud af i udvalgsbehandlingen, om det rent faktisk er tilfældet. Altså, ordføreren må bestemme sig for, om ordføreren rent faktisk mener, at ministeren er gået uden for, eller om ordføreren rent faktisk ikke ved det på nuværende tidspunkt. Altså, lad os endelig komme ind i den diskussion i udvalgsbehandlingen, men vi er da nødt til at holde fast i, at hvis ordføreren i tynd luft baserer det på påstandene om, at ministeren skulle have handlet uden om lovgivningen eller ikke i tråd med den lovgivning, som ordførerens egen regering lavede, så synes jeg ærligt talt, det er lidt flot, at man fremturer på den her måde, inden man reelt set ved, hvad man snakker om, sådan som jeg må forstå ordføreren her til sidst.

Kl. 12:31

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 12:31

Ellen Trane Nørby (V):

Jamen altså, Socialdemokraterne og den socialdemokratiske regering har jo lempet udlændingepolitikken og integrationspolitikken i Danmark, og det ved jeg godt at man hele tiden forsøger at tage afstand fra. Men det er jo tilfældet, både på ydelsesområdet og på det konkrete lovforslag, som vi behandler i dag. Det er også derfor, vi så vælger at støtte lovforslaget: At det er nødvendigt at stramme op på baggrund af den praksis, der har været fra ministeren og regeringens side i forhold til at give dispensationer. Og det må vi jo drøfte videre i forhold til udvalgsbehandlingen. Der er ingen tvivl om, at det, der var aftalt, og det, der var intentionen med lovgivningen, var, at det skulle være en kattelem, ikke en ladeport. Det er den klare politiske oplevelse, vi også sidder tilbage med i forhold til de forhandlinger, der var, mens vi sad i regering, i forhold til hvad der var forståelsen om den oprindelige lovgivning, der blev vedtaget. Og det er ikke det,

vi oplever er blevet administreret efter fra den nuværende regerings side, og det er selvfølgelig et politisk valg.

Kl. 12:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Dansk Folkeparti. Fru Marie Krarup, værsgo.

Kl. 12:33

(Ordfører)

Marie Krarup (DF):

Tak. I 2018 indgik Socialdemokratiet, Venstre og Liberal Alliance en aftale om, at der ikke må være mere end 30 pct. børn fra udsatte områder i en daginstitution. Det betyder på dansk 30 pct. ghettobørn eller indvandrerbørn eller børn, der ikke er integrerede. Den aftale var Dansk Folkeparti ikke med i. For vi synes ikke, at danske børn skal tvinges ind i institutioner for at holde andelen af fremmede nede. Det er ikke fair over for de danske familier. Men faktisk kan det jo også ramme velintegrerede udlændingefamilier, der er flyttet ud af ghettoen, at de vil blive fordelt til et andet sted, end de oprindeligt har ønsket, for at holde andelen af ghettobørn nede. Det er heller ikke fair.

Der er ingen tvivl om, at integrationen af fremmede vil gå bedre, hvis de fremmede ikke bor koncentreret i ghettoer, som det er tilfældet i dag. Det er sikkert og vist. Men det er jo noget, de fremmede først og fremmest selv skal sørge for. Dansk Folkeparti har godt nok været med til at hjælpe det på vej på nogle områder ved at være med i ghettopakken. Men lige præcis den her del har vi som sagt ikke kunnet sige ja til.

For den ændrer nemlig ikke på, at integration er et personligt valg, og vil man ikke træffe det, skal man simpelt hen ikke være i Danmark. Men L 163 drejer sig, som vi lige har hørt på den foregående diskussion, ikke om tvangsfordeling af børn, men om at ophæve den dispensationsregel, der var indbygget i loven. Men uden dispensationsmuligheden betyder det jo blot, at loven bliver endnu mere tvangsfordelingsagtig og i endnu højere grad skal tvinge danske børn, der ikke har ønsket en bestemt institution, ind dér, hvor tallene siger at de er nødvendige. Det kan vi ikke støtte i Dansk Folkeparti.

Der er meget store integrationsproblemer i Danmark. De skal løses ved hjemsendelser og ved, at de folk, der ikke kan hjemsendes, selv tager ansvar for at blive integreret, samt ved at danske institutioner stiller klare krav til danskundskaber og danske normer. Integrationsproblemerne skal ikke løses ved, at danske børn bliver tvangsfordelt ud i ghettoinstitutioner. Så vi kan ikke støtte L 163, ligesom vi ikke har kunnet støtte den aftale, der lå bag, eller den lov, der udmøntede aftalen.

Tak for ordet.

Kl. 12:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning til fru Anne Sophie Callesen, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 12:35

Anne Sophie Callesen (RV):

Tak for det. Jeg skal bare spørge ganske kort – måske fordi det var svært for mig at høre efter resten, der blev sagt – hvordan man kan omtale helt små børn som fremmede. Det har jeg simpelt hen svært ved at forstå.

Kl. 12:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 12:35

Marie Krarup (DF):

Det er dem, der er født af fremmede forældre, som er ikkedanske. Dem har jeg så omtalt som fremmede. Her bliver de omtalt som børn fra udsatte områder. Men det er jo normalt børn, som ikke taler dansk.

Kl. 12:35

Første næstformand (Karen Ellemann):
Spørgeren.

Anne Sophie Callesen (RV):

Så hvis man er født af en fremmed, er man altså en fremmed. Hvornår holder man op med at være en fremmed, hvis man er et barn?

Kl. 12:36

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Marie Krarup.

Marie Krarup (DF):

Det er jo en meget stor diskussion, og der er jo ikke nogen fast definition på det. Men normalt siger vi i Dansk Folkeparti, at man er dansk, når man er dansk i hjertet og dansk i passet. Og det er nok lidt svært at få et barn til at gøre rede for, men man kunne jo nok sige, at når man har tillagt sig danske normer og det danske sprog, er man vel dansk. Problemet for de her børn er jo, at deres forældre ikke giver dem en chance for at blive danske, og det er der, jeg mener, at det er forældrenes ansvar. De skal flytte ud af ghettoen, og de skal sørge for, at deres børn kommer i en institution, hvor deres oprindelige nationalitet er i mindretal, sådan at de kan blive integreret, og er de familier ikke interesseret i det, skal de ikke være i Danmark.

Kl. 12:36

Kl. 12:36

Kl. 12:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren for Dansk Folkeparti. Den næste ordfører kommer fra Det Radikale Venstre, og det er fru Anne Sophie Callesen. Værsgo.

Kl. 12:37

(Ordfører)

Anne Sophie Callesen (RV):

Tak for det. Vi er i Radikale Venstre med i aftalen om blandede dagtilbud, fordi vi mener, helt i tråd med hvad den socialdemokratiske ordfører også sagde, at det er vigtigt, at børn mødes på kryds og tværs. Så derfor synes vi, at det var en god aftale, og vi synes også, det var godt, at der var en dispensationsmulighed. Det er jo klart, at det ikke skal føre til, at man pludseligt lukker daginstitutioner fuldstændigt der, hvor der er ikke er mulighed for at følge med. Det er også grunden til, at vi så ikke er for en afskaffelse af dispensationsordningen, for vi synes, at man med den afskaffelse afskærer sig muligheden for at se på virkeligheden. Det synes vi bare helt generelt er ærgerligt, så det synes vi også i det her tilfælde.

Vi er med på regeringens argument om, at nu er der givet de dispensationer, der skal gives, og det er så det. Vi er bare uenige i, at virkeligheden ikke kan forandre sig hen ad vejen, og vi har også en tiltro til, at kommunerne arbejder med det her og selvfølgelig hele tiden vil arbejde på at komme tættere og tættere på målet. Det mener vi bestemt at kommunerne skal; det tror vi så bare også på at de gør. Vi tager forbehold for, at nogle gange kan virkeligheden udvikle sig på en måde, hvor der er behov for at kigge på den og i helt særlige tilfælde stadig væk give en dispensation.

Det kan vi jo også se i de høringssvar, der er kommet. Der er både kommunerne, som er ærgerlige over en afskaffelse af den her dispensationsmulighed, og der er også dem, der arbejder med børnene, som synes, at det her kan blive decideret skadeligt, også henset til covid-19-krisen, hvor der kan komme flere på listen over udsatte boligområder – også et eksempel på noget, som man jo ikke ligefrem kan forudse. Det kan føre til, at der er velfungerende daginstitutioner, der må lukke, hvis vi afskaffer dispensationsmuligheden, så derfor kan vi ikke støtte forslaget.

Kl. 12:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren fra Det Radikale Venstre. Der er ikke ønske om korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra SF, og det er fru Ina Strøjer-Schmidt. Værsgo.

Kl. 12:38

(Ordfører)

Ina Strøjer-Schmidt (SF):

SF arbejder for, at børn med forskellige baggrunde mødes i vores daginstitutioner, men vi arbejder også for, at børn med forskellige baggrunde mødes i det boligområde, de vokser op i, og her er dispensationsadgangen vigtigt, fordi det i nogle tilfælde giver god mening at give en midlertidig dispensation fra 30-procentskravet i stedet for at lukke en daginstitution.

Det vil især være institutioner beliggende i udsatte boligområder, der vil stå til at lukke ved afskaffelsen af dispensationsadgangen, og det vil ikke være hensigtsmæssigt i tilfælde, hvor daginstitutionen er godt på vej imod at leve op til 30-procentskravet, men stadig mangler lidt i forhold til at nå helt i mål. I disse tilfælde vil det være ærgerligt at lukke en daginstitution, fordi det betyder meget for forældrene i området, at der er en daginstitution i nærheden. Fra undersøgelser ved vi desuden, at det er vigtigt for ressourcestærke forældre, at der ligger en daginstitution i nærheden, når de overvejer at flytte til et udsat boligområde. Det er derfor vigtigt at kunne tilbyde lokale daginstitutioner, når målet er blandede beboersammensætninger i udsatte boligområder.

SF kan derfor ikke støtte afskaffelsen af dispensationsmuligheden. Og som det også er blevet nævnt, er der desuden ingen af de andre otte organisationer, der har afgivet høringssvar, som støtter afskaffelsen.

Kl. 12:40

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ikke ønske om korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Enhedslisten. Det er hr. Jakob Sølvhøj. Værsgo.

Kl. 12:40

(Ordfører)

Jakob Sølvhøj (EL):

Tak for det. Jeg synes, det hører til sjældenhederne, at vi behandler lovforslag – i hvert fald på børne- og ungeområdet – hvor samtlige parter, der har afgivet høringssvar, konsekvent udtaler sig imod forslaget. Det er ikke desto mindre tilfældet med forslaget her, og jeg må sige, at jeg helt kan forstå den modstand, der er mod at stramme reglerne for optag af børn fra udsatte boligområder i daginstitutioner.

Jeg skal gerne erkende, at Enhedslistens holdning til fjernelse af dispensationsbestemmelsen skal ses i lyset af, at vi var meget kritiske og stemte imod indførelsen af 30-procentsloftet over andelen af børn fra udsatte boligområder. Loftet betyder, at mange børn bliver afskåret fra at blive optaget i en daginstitution i det område, hvor de bor. Det synes vi er skidt set ud fra barnets perspektiv. Det vil gøre hverdagen vanskeligere for forældrene, og det vil antagelig have den

effekt, at det modvirker, at mange ressourcestærke familier faktisk bosætter sig i det, der i dag betegnes som udsatte boligområder.

Der var efter vores opfattelse et formildende element i loven, og det var, at de kommuner, der blev ramt af loven, kunne søge om dispensation, sådan at de i hvert fald i en længere periode kunne blive fritaget for at udmønte loven i praksis. Som andre har været inde på, har en halv snes kommuner udnyttet det, formodentlig i erkendelse af, at det ville blive en meget uoverskuelig proces at få pladsfordelingen på plads, og fordi de vurderede, at de ville komme til at nedlægge velfungerende institutioner.

Derfor tænker jeg også, det er fuldt forståeligt, at Kommunernes Landsforening i det høringssvar, de har afgivet til forslaget her, er særdeles kritiske over for forslaget, at de bemærker, at det kan medføre yderligere risiko for institutionslukninger, og at det efter KL's opfattelse potentielt kan føre til ekstraudgifter på 400-600 mio. kr.

Endelig, og det synes jeg er værd at bemærke, fremhæver KL, at de mener, at der med lovforslaget ikke er tale om lighed for loven, idet ophævelsen af dispensationsbestemmelsen vil ramme kommunerne meget forskelligt.

Flere af de andre høringsparter fremhæver det faktum, at vi med en voldsom stigende ledighed på grund af coronakrisen kan stå i en situation, hvor en række almenyttige boligområder, der i dag ikke falder ind under ghettokriterierne, kommer til det, nemlig det kriterie, der handler om andelen af 18-64-årige, der står uden for arbejdsmarkedet, og det kriterie, der handler om den gennemsnitlige bruttoindkomst i det pågældende boligområde. Jeg og Enhedslisten er bekymrede for, at der vil være en række andre boligområder, der fremover vil falde ind under kriterierne.

Det er en kritik, som så sent som i dag f.eks. er nævnt af mange i Jyllands-Posten. Og jeg tror, at det meget nemt kan gå sådan, som børne- og kulturcheferne skriver i deres høringssvar, nemlig at man med det her forslag kan komme til at lukke velfungerende institutioner.

Det er altså set fra Enhedslistens synspunkt ikke bare forslaget indhold, vi skal kigge på. Det er også timingen for det, hvilket jeg allerede har spurgt Socialdemokratiets ordfører om. Jeg synes, det må vække til eftertanke i regeringen, at man fjerner dispensationsmuligheden i en tid, hvor der er en stor bekymring for, at vi faktisk får flere boligområder, der bliver omfattet af ghettobestemmelserne.

Som sagt vender samtlige høringsparter sig mod forslaget. Kommunerne gør det, dagtilbudsscheferne gør det, pædagogernes forbund gør det, forældrenes landsforening gør det, ja, selv Dansk Industri – det er jo sjældent, jeg søger medvind fra Dansk Industris høringssvar – advarer mod forslaget. Så jeg vil egentlig håbe, at ministeren, når vi runder debatten af, kan sige, at der er lyttet til den massive kritik af forslaget og trækker det tilbage. Det er muligt, at regeringen på et tidspunkt vil synes, at det vil være opportunt at kigge på en dispensation, men jeg synes egentlig, det ville være klogt at erkende, at det valgte tidspunkt næsten er det dårligst tænkelige tidspunkt. Tak for ordet.

KL 12:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning til fru Ellen Trane Nørby, Venstre. Værsgo.

KL 12:45

Ellen Trane Nørby (V):

Tak, og tak til Enhedslistens ordfører. Det er jo fuldstændig rigtigt, at man, når man læser høringssvarene, kan se, at de grundlæggende er negative over hele linjen. Jeg sagde også indledningsvis, at vi fra Venstres side egentlig ikke synes, at det burde være nødvendigt, at vi stod her med det her lovforslag.

Men hvis man så kigger på høringssvarene, kan man se, at kritikken jo er forskellig. Og når Enhedslistens ordfører nu fremhæver f.eks. Dansk Industris høringssvar, eller man kunne også tage de private institutioners høringssvar, så handler det jo grundlæggende om at ville have friheden til selv at kunne lave sammensætningen. Og det er jo så nok der, hvor vi politisk ser forskelligt på det. For vi mener sådan set ikke, at man kan sikre, at børn får Danmark ind under huden, og at man kan sikre god integrationspolitik, hvis man gennem hele sin opvækst aldrig får danske venner, kommer i danske hjem, eller får dansk kultur og danske normer og værdier sådan ind til sig. Og derfor handler frihed om ligesom at kunne lave sammensætningen.

Når vi ligesom også gør op med ghettopakken bestemmelser, er det jo for at sikre børnene. Og jeg bliver bare helt i tvivl om, hvor Enhedslisten grundlæggende står. Mener Enhedslisten, at det er sundt at have institutioner, hvor 99 pct. eller 100 pct. af børnene har en anden etnisk baggrund end dansk? Mener Enhedslisten, at det gavner integrationen i Danmark?

KL 12:46

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Jakob Sølvhøj.

KL 12:46

Jakob Sølvhøj (EL):

Nej, det mener vi ikke gavner integrationen. Vi mener, at det er rigtig fornuftigt, at man arbejder for at få en større mangfoldighed i vores institutioner. Det, der bare ligger i lovgivningen, som den blev vedtaget under den forrige regering, var jo, at måden man ville løse det på, er, at man flytter børn til andre daginstitutioner end institutionerne i det område, de bor, alene på grund af deres postnummer, eller alene fordi deres forældre har valgt at bosætte sig i et givent boligområde. Og det at busse børn rundt til institutioner, der ikke er i deres nærmiljø, fordi deres forældre har bosat sig i et bestemt boligområde, synes vi simpelt hen ikke er rimeligt.

KL 12:47

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Ellen Trane Nørby.

KL 12:47

Ellen Trane Nørby (V):

Nej, og det er jo så der, hvor vi politisk grundlæggende har forskellige syn på det. For vi synes ikke, at den ghettodannelse og de parallelsamfund, som vi desværre ser en række steder i Danmark, er gavnlige, hverken for samfundet som helhed eller for de mennesker, der bor der, og som aldrig rigtig får fodfæste i det danske samfund, lærer dansk og taler dansk i dagligdagen. Og for mange af børnenes vedkommende har de forældre, der står uden for arbejdsmarkedet, og de får fra de er små grundlæggende aldrig chancen for at få den fulde pakke af frihedsmuligheder og uddannelse og andet, som det danske samfund sådan set har at tilbyde.

Og i forhold til spørgsmålet om at blive busset rundt vil jeg bare sige, at jeg egentlig tror, at der er mange forældre, der elsker at sætte deres børn på en bus og tage ud i skovbørnehaven. Så kan Enhedslistens ordfører ikke ligesom sige, hvad det er, der er så negativt ved at tænke i andre institutionsformer end dem, der er stationære?

KL 12:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 12:48

Kl. 12:51

Jakob Sølvhøj (EL):

Det kan være udmærket at have børn i skovbørnehave. Jeg har selv haft fornøjelsen. Det ligger en del år tilbage. Det var en vældig god ordning. Jeg boede inde i byen, og man blev kørt ud omkring Hareskoven. Det var en fin ordning – men jeg valgte det selv. Det var ikke sådan, at andre gik ind og sagde, at du bor på Nørrebro, men vi synes, dit barn skal gå i skovbørnehave ude ved Hareskoven – det valgte jeg faktisk selv. Og det er jo det, der er det grundlæggende problem her, altså at man fratager forældrene retten til at sætte deres barn i en daginstitution der, hvor de bor. Det er urimeligt over for forældrene, og det er ikke mindst urimeligt over for de børn i det givne boligområde, at de tvinges væk fra de kammerater og venner, de måske har i deres nærområde.

Kl. 12:48

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er fra Det Konservative Folkeparti, og det er fru Brigitte Klintskov Jerkel. Værsgo.

Kl. 12:49

(Ordfører)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Som en del af opgøret med parallelsamfund indgik den daværende VLAK-regering i maj 2018 en aftale med S, Radikale Venstre og SF om en bedre fordeling i dagtilbud, altså som et element i indsatsen. Aftalen betød, at der fra den 1. januar 2020 højst måtte optages 30 pct. børn fra udsatte boligområder i hver daginstitution. Med aftalen blev der samtidig besluttet en dispensationsadgang, som skulle være med til at sikre, at de kommuner og dagtilbud, som havde særlig vanskeligt ved at leve op til kravene, kunne få en lidt længere indfasning af reglerne – dette ud fra, at en del kommuner over de seneste år har igangsat rigtig mange tiltag, som skal medvirke til at ændre beboersammensætningen i de udsatte boligområder.

Kommuner og daginstitutioner har således siden den 1. januar 2019 kunnet søge Børne- og Undervisningsministeriet om en midlertidig dispensation fra kravet om bedre fordeling i dagtilbud. På den baggrund viser det sig så nu, at ministeren har ført en lempelig integrationspolitik og har givet dispensation til 2.775 børn i 45 daginstitutioner. Det er et tal, som viser, at ministeren har været rundhåndet med dispensationerne og har haft svært ved at føre en stram integrationspolitik, hvilket nu betyder, at ministeren med det her lovforslag har brug for Folketingets partier til at hjælpe med at stoppe for dispensationerne. Jeg synes, det er rigtig ærgerligt, at vi er nødt til at stå her i dag, men det er åbenbart nødvendigt, fordi ministeren ikke har været mere stram eller kritisk – alt efter hvilket ord man nu skal bruge – i forhold til integrationspolitikken, så det her lovforslag bliver nødvendigt.

Vi fra Konservatives side vælger så at støtte op om lovforslaget, da vi er bekymrede for, hvordan det ville se ud fremadrettet, hvis vi ikke støttede lovforslaget.

Til slut vil jeg lige bemærke, at jeg synes, det er en lidt ærgerlig tilgang til kommunerne, at det her lovforslag ikke har været sendt i høring forud for fremsættelsen. At det ikke har været sendt i høring, har, som der skrives, været for at sikre, at der ikke kom ansøgninger om dispensation, fordi det annonceres, at dispensationsadgangen vil blive ophævet. Det synes jeg er en lidt ærgerlig tilgang til samarbejdet med kommunerne.

Kl. 12:51

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den konservative ordfører. Den næste ordfører er fra Nye Borgerlige, og det er fru Mette Thiesen. Værsgo.

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Tak skal du have. For ikke så længe siden behandlede vi her i Folketinget et forslag, der gav mulighed for at tvangsfordele gymnasieelever på gymnasierne, og nu behandler vi så en skærpelse af en lov, som gør det samme på dagtilbudsområdet. Og det er den helt forkerte tilgang til de massive problemer, vi har i Danmark og i de såkaldte ghettoområder, fordi man igennem i alt for mange år har tilladt alt for mange mennesker – hovedsagelig fra de muslimske lande – at komme hertil. Der er tale om mennesker, der ikke deler vores værdier, og som ej heller tilpasser sig Danmark.

Vi skal ikke acceptere, at utilpassede udlændingebørn tvangsfordes rundt i velfungerende danske dagtilbud, og vi skal heller ikke acceptere, at velfungerende danske børn tvinges ind i et dagtilbud i et såkaldt ghettoområde. Vi skal slet ikke acceptere denne lappeløsning, der hæmmer det frie valg, danske forældre har, både til at vælge til og til at vælge fra på dagtilbudsområdet.

I stedet for igen og igen at lave lappeløsninger bør vi løse udlændingeproblemerne fra bunden og ikke efterlade regningen for 40 års forfejlede udlændingepolitik i børneværelset. Integration er et personligt ansvar. Udlændinge skal forsørge sig selv, og kriminelle udlændinge skal udvises konsekvent og efter første dom. Det er nogle af de konkrete og meget enkle tiltag, der vil løse udlændingepolitikken fra bunden, og det er det, vi skal gøre, for så løser mange af de såkaldte ghettoproblematikker sig selv.

Nye Borgerlige kan ikke støtte en tvangsfordeling af danske unge til indvandregymnasier. Vi kan heller ikke støtte dette forslag, der skærper den lov, der gør det muligt at tvangsforflytte danske børn til indvandrerbørnehaver eller omvendt. Vi støtter ikke lovforslaget.

Kl. 12:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Liberal Alliance. Det er hr. Henrik Dahl. Værsgo.

Kl. 12:53

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for det. Et af de vigtigste initiativer, regeringen og Folketinget tog i sidste valgperiode, var efter min opfattelse lovpakken, der satte ind mod parallelsamfund. Den var jo udløst af en erkendelse af, at man ikke kan blive ved med at tale om generationer. Det kan til nød accepteres, at vi taler om en andengenerationsindvandrer, altså at man bliver identificeret på den måde. Men når man kommer til det punkt, hvor man siger tredjegenerationsindvandrere, så er der ved at være et problem, for så er det jo i forhold til bedsteforældrene, som i sin tid kom til landet, og det er så børnebørnene, der ikke har taget det nye hjemsted til sig.

Det, der i sin tid dannede baggrunden for, at man iværksatte arbejdet med at lave en parallelsamfundspakke, var jo en erkendelse af, at de sproglige og uddannelsesmæssige fremskridt for den tredje generation, der var ved at vokse op, var meget, meget sparsomme. De var så sparsomme, at det ikke så ud til, at den såkaldte tredje generation ville gøre fremskridt i forhold til anden generation og første generation i forhold til at indhente det skolemæssige efterslæb, som man har kunnet konstatere og kan konstatere.

Problemerne var af et sådant omfang, at vi kiggede ind i en situation med mange børn, der kom til at starte i en dansk skole uden at kunne dansk, og dermed aldrig nogen sinde ville indhente den afstand, de allerede ved starten var bagud med.

Derfor tog man jo så initiativet til at lave den her pakke med lovgivning, og derfor ser vi selvfølgelig med stor alvor på, at der

er blevet givet så mange dispensationer fra 30-procentskravet, som tilfældet er.

Det er jo fuldstændig rigtigt, hvad Nye Borgerlige siger: Det er ikke nogen perfekt løsning at gøre tingene på den her måde. Men sagen er bare, at hvis man ikke kan dansk, når man starter i en dansk skole, så får man aldrig nogen sinde indhentet sit uddannelsesmæssige og præstationsmæssige efterslæb, og så vil det jo selvfølgelig være svært at fungere som borger i Danmark. Det sætter virkelig mening i udtrykket eksklusion på en meget, meget ubehagelig måde. Så når der er blevet givet alle de her dispensationer, kan man sige – og det har fru Ellen Trane Nørby jo ret i – at de regler, der var tænkt som en kattelem, er blevet til en tofløjet hoveddør eller en ladeport, eller hvordan man nu vil sige det. Det er i hvert fald blevet alt for let med den her adgang til dispensation.

Det har jo haft som konsekvens, at man i praksis simpelt hen har kunnet omgå intentionen i parallelsamfundspakken og den hensigt, lovgiverne har haft, og det er selvfølgelig ikke acceptabelt. Derfor er det rigtigt, at dispensationsadgangen bliver ophævet nu, og det er selvfølgelig et lovforslag, som vi bakker op i Liberal Alliance. Tak for ordet.

Kl. 12:57

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger til ordføreren. Og således er turen kommet til børne- og undervisningsministeren. Værsgo.

Kl. 12:57

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak for det. Jeg vil egentlig også gerne indledningsvis dvæle lidt ved, hvad der var årsagen til, at vi lavede den her lovgivning – også fordi det ikke kommer til at være sidste gang, vi behandler lovgivning i den her valgperiode, hvor vi skal tage stilling til fordeling af enten skoleelever, gymnasieelever eller børnehave- og vuggestuebørn. For det er efter regeringens mening en af de væsentligste ting, vi kan gøre, hvis det er sådan, at vi både skal parallelsamfund til livs, men også give alle børn i vores samfund nogle ordentlige kort på hånden. Altså simpelt hen give dem nogle kort på hånden til at kunne bryde den negative sociale arv og give mulighed for, at både vores institutioner, men også vores skoler og ungdomsuddannelser, kan gå på de to ben, de er sat i verden for: På den ene side at kunne lære børnene nogle ting af rent boglig karakter, når de kommer i skole, men på den anden side også at danne hele mennesker, som skal kunne indgå i vores samfund med kendskab til alle ender og kanter af vores samfund og med nogle kort på hånden, som ikke er givet alene af den hjemmesituation, man kommer fra, hvor forældrene kan have meget forskellig baggrund i forhold til at give deres børn det med i livet, der skal til, for at de kan klare sig. Derfor er netop fordelingsregler, i forhold til hvordan vi skruer vores børnehaver, vuggestuer, skoler og ungdomsuddannelser sammen, efter min mening fuldstændig afgørende. Så det kommer vi til at vende tilbage til mange gange.

Det, vi behandler her i dag, handler så om dispensationsadgangen. Og der vil jeg gerne sige, at det, der er vurderingen fra juristerne, er, at hvis man havde valgt ikke at give dispensationer, ville det have været – og det her lyder utrolig juraagtigt, fordi det er sådan, det lyder, når man spørger juristerne om det – i strid med den forvaltningsretlige grundsætning om forbud mod at sætte skøn under regel. Og det er derfor, at der er behov for, at vi ændrer på lovgivningen her i dag. Det vil sige, at den måde, der er blevet forvaltet på, er med udgangspunkt i den lovgivning, der blev vedtaget i den aftale, der lå til grund, og en lovgivning, der blev lavet af den tidligere regering.

Jeg mener sådan set, det var rigtigt at lave dispensationsmuligheden, og jeg har også selv været inde over behandlingen af de

her dispensationer, fordi jeg har haft et ønske om, at vi ikke gav flere dispensationer end det, der var nødvendigt i forhold til de dispensationsmuligheder, der var i lovgivningen. Men det er bare for at sige – i forhold til det her med, at der så skulle være blevet åbnet en ladeport – at så er den ladeport jo i givet fald lavet under den tidligere regering.

Jeg synes også, det er en forkert beskrivelse af det – vil jeg gerne sige. Jeg mener, at der er blevet givet nogle dispensationer, som der har været behov for i forhold til at få de helhedsplaner, der har været derude, til at fungere med det her krav.

Jeg synes så omvendt heller ikke det, at der er behov for at give flere. Så når jeg foreslår, at dispensationsmuligheden fjernes, er det jo, fordi jeg mener, at kommunerne nu har haft tid til at se ind i, at lovgivningen er så stram, som den er blevet, og derfor også har haft mulighed for at tage de forholdsregler, der skal til for at undgå at stå i en situation, hvor tingene ramler ned om ørerne på dem. Så jeg synes, vi har givet dem den rimelige line, der skal til, og ikke mere end det, der er behov for efter min mening.

Men det er bare for at sige til det her med, at der er slået en ladeport ind, at det, der er vurderingen juridisk, simpelt hen er, at det ikke havde været i overensstemmelse med lov og bekendtgørelse, hvis det var sådan, at man i behandlingen af ansøgningerne havde lagt en linje, hvor kommuner og daginstitutioner ikke kunne få dispensationer, hvis de levede op til de tre kriterier, som er lagt ind som grundlaget for at give dispensationer.

Så selv om man fra borgerlig side forsøger at få det til at lyde, som om det er noget, der er fundet på under den her regering, så er det nu engang noget, der har ligget et aftalegrundlag, som vi har lavet i fællesskab, og så har der ligget et lovgrundlag, og det er der blevet forvaltet på baggrund af. Og det ville have været i strid med den forvaltningsretlige grundsætning om forbud mod at sætte skøn under regel, hvis man ikke havde givet dispensationer.

Så når jeg lægger op til, at vi afskaffer dispensationsmuligheden her, handler det simpelt hen om, at nu har man fået de praktiske muligheder, der skulle gives, for at man kunne få det til at gå op. Og så mener jeg, at det fundament, der ligger for aftalen, er tilvejebragt, og så er hensynet til, at vi får det til at virke ude i virkeligheden, også tilvejebragt. Og så må det gælde, at de intentioner, der er i lovgivningen, så gennemføres fuldstændig, nemlig at der ikke skal være mere end 30 pct., der kommer fra udsatte boligområder.

Tak for opbakningen fra de partier, der har valgt at bakke op.

Kl. 13:02

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren. Der er en række korte bemærkninger til ministeren, og den første er fra fru Ellen Trane Nørby, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:02

Ellen Trane Nørby (V):

Tak. Jeg har et par spørgsmål til ministeren. Ministeren siger jo, at man ville sætte skøn under regel, hvis man havde forvaltet loven anderledes. Kan ministeren så ikke fortælle, hvorfor det har været nødvendigt, at ministeren har enkeltsagsbehandlet hver ansøgning og været i dialog med kommunerne og også politisk lavet skøn og truffet beslutninger om de her dispensationsmuligheder? For hvis det, ministeren siger, er korrekt, nemlig at man ikke må sætte skøn under regel, så var der jo ingen grund til at have en politisk enkeltsagsbehandling fra ministerens side. Og det er jo det, der har været tilfældet i forhold til de mange dispensationer, der er givet.

Hvis man så kigger på dispensationslisten, vil man også kunne se Odense, Esbjerg, Randers, København og Høje Taastrup på listen for bare at nævne nogle af dem. Det er jo nogle af de steder, hvor vi har nogle af vores mest udfordrede parallelsamfund. Nogle af stederne har ministeren valgt at give 10 år lange dispensationer. Jeg vil egentlig også gerne spørge ministeren: Hvorfor har ministeren

skønnet det nødvendigt at give 10-årige dispensationer og ikke f.eks. 2-årige med mulighed for, at man så kunne have brugt dispensationsparagraffen 2 år senere, hvis tingene ikke havde normaliseret sig? Hvorfor har ministeren valgt at sende det signal til børnene i de områder, at de i 10 år ikke skal have gavn af ghettopakken initiativer?

Kl. 13:03

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 13:03

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Det der med, at jeg selv deltog i forbindelse med sagsbehandlingen, har i virkeligheden to årsager. Den ene er, at jeg, for at sige det fuldstændig ligeud, var helt ny minister, da jeg skulle behandle de her ting. Det vil sige, at jeg gerne ville se, hvordan den konkrete sagsbehandling foregik, og jeg synes, det var oplagt her, hvor der var tale om en relativt kompleks sagsbehandling. Det vil sige, at jeg ville få et indblik i, hvordan det fungerede konkret i ministeriets maskinrum i forbindelse med sagsbehandlingen. Og så kendte jeg aftalen i forvejen, fordi jeg selv havde forhandlet den. Derfor havde jeg et relativt godt kendskab til, hvad det var for noget lovgivning, der skulle forvaltes, og derfor opfattede jeg det som et relativt ideelt sted som ny minister at få en fornemmelse af, hvordan det fungerede. Det var den ene grund.

Den anden grund var, at jeg, netop fordi jeg var ny minister, var bekymret for, at jeg missede noget, i forhold til hvor lempeligt eller hvor stramt man kunne gå til det. Jeg havde ikke som ny minister kendskab til, om man så kunne lægge snittet et eller andet sted, som jeg så i givet fald ikke ville være tilfreds med. Og det, der har været mit udgangspunkt – og det er, fordi det her er noget af det, der ligger mig allermost på sinde – er, at man forvaltede det her så stramt som overhovedet muligt. Og som helt ny minister er det utrolig svært at overskue det spørgsmål: Kan man lægge sig i den ene eller i den anden retning, eller hvordan foregår den sagsbehandling? Så det var det valg, jeg traf, og det er jeg bagefter i øvrigt utrolig glad for at jeg gjorde. For man får mange nuancer med, når man sætter sig ind i maskinrummet. Så det fortryder jeg bestemt ikke.

Kl. 13:05

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Ellen Trane Nørby.

Kl. 13:05

Ellen Trane Nørby (V):

Tak, og tak til ministeren for svaret, som sådan set lige præcis understreger, at der er en kæmpestor diskrepans i det, ministeren svarer, når hun siger, at der har været en politisk enkeltsagsbehandling af hver enkelt sag, samtidig med at ministeren indledningsvis siger, at man ikke kunne sætte skøn under regel, og at det på den måde det være helt ensartet, hvordan dispensationerne blev givet.

Det understreger bare, at det har været en politisk sagsbehandling, og at det er et politisk snit, man har lagt. Det er klart, at når man starter med at være lempelig, er der lighed for loven-principper, der gør, at man så også er nødt til at være lempelig hele vejen igennem. Og det er rigtig, rigtig ærgerligt.

Jeg har et andet spørgsmål til ministeren, og det vedrører Kommunernes Landsforenings høringssvar, hvor de peger på, at de mener, at der er et økonomisk udestående på 400-600 mio. kr. i forhold til de omkostninger, der er. Og det kunne jeg godt tænke mig at høre ministerens kommentarer til.

Kl. 13:05

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 13:06

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Tak for det. Jeg tror, vi skal have nuancerne på det, og det kan vi jo også gøre i udvalgsarbejdet, hvis ordføreren ønsker det. Men det, der bliver sagt i forhold til skøn under regel, er, at vi ikke kunne have valgt ikke at give dispensationer. Altså, vi skal forvalte ud fra de regler, der ligger, og det vil sige, at hvis de lever op til reglerne, skal der gives dispensation.

Jeg vil sige det sådan, at i forhold til hvis man som minister holder sig kilometer væk, bl.a. af frygt for at få den her slags spørgsmål – og det vil jeg ikke anbefale nogen, der kommer i den situation at blive minister at gøre – synes jeg, det var det hele værd, nemlig at sætte sig ned og se, hvordan det fungerer inde i maskinrummet.

Det er også min klare opfattelse, at hvis jeg ville have trukket det for langt i den ene retning eller for langt i den anden retning, så har vi et embedsværk, der siger, at det må man ikke, for der er nogle regler og en lovgivning. Der er jo altså nogle rammer for, hvad man kan, og hvad man ikke kan. Og i den her sammenhæng har jeg fået besked om, at det, der ikke var mulighed for, var at sige, at der ikke skulle gives dispensationer, for det lå i lovgivningen, at hvis man levede op til de her regler, skulle der gives dispensationer.

Nu har jeg så foreslået, at lovgivningen bliver forandret, og det er jeg glad for at få opbakning til. Så den lov, som den borgerlige regering indførte, forandrer vi nu, så det ikke er muligt at give dispensationer.

Kl. 13:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Tiden er temmelig meget overskredet. Så er det fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige, værsgo.

Kl. 13:07

Mette Thiesen (NB):

Tusind tak, formand. Jeg er egentlig lidt nysgerrig i forhold til det, som ministeren startede med at sige det, og jeg skal være ærlig og sige, at jeg fik kuldegysninger, da ministeren nævner det her med tvangsfordeling. Man har været inde over det på gymnasieområdet, nu skærper man lovgivningen om det på daginstitutionsområdet, og der kommer helt sikkert mere lovgivning om tvangsfordeling også på skoleområdet. Kan ministeren uddybe lidt, hvad det er, ministeren mener med det?

Kl. 13:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:07

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil): Det er lige før, jeg bliver helt lettet, hvis Nye Borgerlige får kuldegysninger på lige præcis det her spørgsmål, vil jeg gerne sige. For så er der noget, der tyder på, at jeg har ramt nogenlunde rigtigt.

Ja, vi har absolut fra regeringens side den opfattelse, at det er en virkelig god idé, hvis man bor i Danmark, at man lærer de danske regler og normer at kende, og at man deltager i de fællesskaber, der er, hvad enten det er uddannelsesmæssigt eller på arbejdsmarkedet. For vi tror, at det er den måde, man bliver den bedst tænkelige samfundsborger på.

Derfor vil jeg sige, at jeg faktisk ikke forstår Nye Borgerliges ønske om, at man ikke skal være en del af fællesskabet, når man bor i Danmark. Jeg synes, det burde være helt straight forward, at når man er her, gælder der de regler og normer, som vi har her, og som vi har i fællesskab med hinanden: Man deltager på arbejdsmarkedet, man deltager på uddannelsesinstitutioner og lærer det samfund at kende, som man er en del af.

Det vil sige, at jeg faktisk ikke forstår det ønske om segregering, som ligger i Nye Borgerliges kuldegysninger.

Kl. 13:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 13:08

Mette Thiesen (NB):

Det var et meget langt svar, hvor der ikke rigtig blev svaret på noget som helst, andet end at ministeren sådan set bekræfter det her med, at ministeren selvfølgelig repræsenterer den holdning, at alle danskere og alle dem, der bor i Danmark, er statens ejendom, mens vi i Nye Borgerlige går ind for, at danskerne sådan set skal have lov til at bestemme selv. Det er jo en ideologisk forskel.

Vi mener sådan set, at det er forældrenes børn, og at det er forældrenes frie valg, der skal gælde. Det handler sådan set om, at man som en dansk familie og gerne i langt højere grad end i dag kan indrette sig, som man vil. Det handler i høj grad også om, at man kan have et frit valg, når det kommer til daginstitution, skole, gymnasie osv. Det handler om det frie valg.

Så kunne ministeren ikke løfte sløret lidt for, når nu ministeren har haft de her lovforslag både på gymnasieområdet og nu som en skærpelse af det på dagtilbudsområdet, hvad der kommer på skoleområdet? Vil man igen fratage danske familier deres frie valg?

Kl. 13:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:10

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Der er jo ikke et frit valg, hvis det er sådan, at den måde, en skole er sammensat på, er pivskæv. Det kan man jo ikke som den enkelte forælder lave om på. Det er jo noget, man bliver nødt til at lave om på i fællesskab. Det vil sige, at det der med det frie valg eksisterer i Nye Borgerliges verden kun for nogle bestemte, der bor i nogle bestemte områder, hvor der tilfældigvis er en skole, som man har lyst til at have sit barn gående på.

Der har jo været skoledistrikter i Danmark i utrolig mange år. Og det har der været, fordi der er en fælles erkendelse af, at hvis der ikke er skoledistrikter, og hvis man ikke fundamentalt set fra skolesystemets side går ind og tager stilling til, hvordan eleverne fordeles sig – det kan godt være, at der er frit valg til at prøve at komme ind på en anden skole, og at der er frit valg til at kunne vælge en friskole – så vil det kun være et frit valg for nogle, for man kan ikke som enkeltperson lave om på den sammensætning, der er.

For os at se i regeringen har skolen to formål: Skolen har for det første det formål at lære børnene nogle færdigheder. Det kan være dansk og matematik, og hvad vi har derude. Det andet formål er altså at gøre dem til hele samfundsborgere. Det kræver, at man er sammen med hinanden på kryds og tværs i vores samfund. Det kan man jo så ikke levere i den model, fru Mette Thiesen lægger op til.

Kl. 13:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Jakob Sølvhøj, Enhedslisten.

Kl. 13:11

Jakob Sølvhøj (EL):

Nu er lovforslaget jo fremsat, 14 dage efter at man lukkede landets institutioner ned på grund af coronakrisen, og jeg vil godt høre: Har ministeren og regeringen ikke gjort sig overvejelser om, hvordan krisen vil komme til at påvirke de almenyttige boligområder? Vil det ikke være sådan, er det ikke ministerens vurdering, at vi kan få

en række nye boligområder, som i kraft af krisen bliver omfattet af definitionen udsatte boligområder? Og vil det ikke være ministerens forventning, at vi af den grund vil få væsentlig flere institutioner, der får problemer med at overholde 30-procentsloftet?

Kl. 13:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:12

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Altså, der er jo slet ikke nogen tvivl om, at vi står i en utrolig svær situation. Og det vil sige, at vi også står i en situation, hvor det med at begynde at gisne om, hvordan den samlede forandring af vores samfund kommer til at være, er noget, jeg simpelt hen ikke tør. For vi står midt i en global pandemi, og vi har aldrig set det tidligere. Med hensyn til rækkevidden af noget af det her ved vi, at sidste gang, vi prøvede det samme, var under anden verdenskrig.

Det vil sige, at jeg faktisk ikke tør gisne om, hvad det er for en situation, vi samlet set står i. Men jeg vil gerne sige, at det jo ligger i tråd med det, ordføreren også sagde tidligere. Nemlig at det, at vi står over for en krise, og det, at der er flere, der ser ud til – desværre jo – at stå i situationer, hvor man har svært ved at få tingene til at hænge sammen, og hvor man kan blive mere socialt udsat end i forvejen, for mig understreger behovet for, at vi skal blande. Og det vil sige – fuldstændig ligesom Socialdemokratiets ordfører sagde tidligere – at jeg og vi som regering har det sådan, at man har utrolig godt af at være sammen i de fællesskaber på tværs af de sociale skel, der er, og at jo mere udsat man er, jo mere har man behov for at være sammen med andre, der ikke står i samme situation.

Så derfor vil behovet for at blande børn og tage stilling til sammenblanding af børn og elever efter min mening være større, når den sociale udsathed bliver større.

Kl. 13:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Jakob Sølvhøj.

Kl. 13:13

Jakob Sølvhøj (EL):

Jeg forstår godt, at ministeren ikke vil spå om, hvordan det kommer til at gå. Det vil jeg også selv være forsigtig med. Jeg synes bare godt, at man kan have en overvejelse om, at hvis vi står med 100.000 flere ledige i perioden, fra lovforslaget blev fremsat, til det her skal virke, så kan det gå i en helt skæv retning.

Egentlig vil jeg så blot høre ministeren om den force majeure-bestemmelse, der nævnes, om, at hvis der er en række institutioner eller enkelte institutioner, der brænder ned, eller der bliver store oversvømmelser, så kan man anvende en nødbestemmelse.

Hvis der nu er mange almenyttige boligområder, der bliver omfattet af definitionen udsatte boligområder, vil det så være at betragte som force majeure i forhold til at lave nødbestemmelser på det her område?

Kl. 13:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo.

Kl. 13:14

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det synes jeg faktisk er svært at svare på, vil jeg gerne sige. Jeg har også kigget på lige præcis ordene omkring force majeure-bestemmelsen, og jeg er i tvivl om, hvor langt den strækker. Men ja, jeg vil tro, at det, at man står i en global pandemi, vil få de fleste til at sige,

at der er tale om en force majeure-situation. Men det er et gæt. Hvad man lægger i det i øvrigt, skal jeg ikke kunne sige.

Kl. 13:17

Men jeg vil sige én ting, og det er, at jeg er af den opfattelse, at børnene har bedst af at blive blandet. Og det vil sige, at man ikke på ryggen af at afskaffe den her dispensationsansøgning får meget ud af at komme med force majeure-bestemmelsen, altså hvis det, det handler om, er nogle situationer, jeg mener at man for de flestes vedkommende ville kunne løse med eksempelvis skovbørnehavemuligheden.

Så som svar på spørgsmålet om, om det kan lade sig gøre at sende nogle i en bus et andet sted hen, vil jeg mene, at det er det, man skal gøre i en force majeure-situation. Bare for at give en pejling på, hvordan jeg som udgangspunkt vil tage imod det, så vil jeg klart foretrække en bus, hvor børnene sprogligt bliver stimuleret blandt andre børn.

Kl. 13:15

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Der går lidt lang tid.

Værsgo, fru Brigitte Klintskov Jerkel.

Kl. 13:15

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Jeg kunne godt tænke mig at høre ministeren: Synes ministeren, at det er rimeligt, at en af de kommuner, som har søgt dispensation på et tidspunkt, mens de har stået på ghettolisten, og som, fordi ministeriet er så lang tid om at behandle ansøgningen, faktisk når at ryge af ghettolisten, og som, når ansøgningen så bliver behandlet, får afslag på deres ansøgning? Hvis det her lovforslag kører igennem, kan de slet ikke søge mere. Det er jo ikke sådan, at fordi man ikke længere står på en ghettoliste – det er et boligområde, der on and off har været af ghettolisten, dem har vi jo nogle af i Danmark, inklusive også i min egen kommune – så er udfordringerne fjernet. Så hvordan forholder ministeren sig til det? Er det rimeligt i forhold til kommunen?

Kl. 13:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, ministeren.

Kl. 13:16

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Man kan jo sige, at vi har fulgt det, der er de gældende regler, i forhold til hvordan man håndterer det. Og jeg tror, at jeg bliver nødt til at vende tilbage på skrift i stedet for at stå her og måske komme til at sagsbehandle. Så jeg vil i virkeligheden anmode om, at vi kan få lov til at tage den mere direkte; så vi tager den her konkret.

Det, vi har gjort, er jo at forholde os til de gældende regler om, hvem der er på ghettolisten hvornår. Man kan jo selvfølgelig sige, at det, at nogen flakser ind og ud af en ghettoliste, kan have en betydning for, om det overhovedet er relevant for en at opretholde en dispensationsansøgning, fordi det kun er de udsatte boligområder, som den her lovgivning vedrører.

Det afspejler jo egentlig et andet problem, som vi ikke har løst endnu, nemlig at vi har et mere bredt ønske om – det tror jeg sådan set også Det Konservative Folkeparti har – at lave en god sammenblanding, der afspejler befolkningssammensætningen, og hvor det med udsatte boligområder, hvilket knytter sig til nogle bestemte adresser, jo er, fordi det var det, der kunne lade sig gøre, og det var det, der kunne blive godkendt. Men det er nok ikke er nogen idealmodel for, hvordan man bedst får blandet børnene. Det ligger der noget teknik i, som jeg egentlig tror har været udfordringen i forbindelse med den sag. Men jeg vil gerne vende tilbage mere præcist under andre former end lige det her.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Brigitte Klintskov Jerkel.

Kl. 13:17

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Det er bare lige en bemærkning til det, og jeg synes, det er fint. Men det er jo også lidt ærgerligt – jeg kan jo godt se, at man med kommunebriller på nu hurtigt kan føle sig dobbelt snydt – for nu er der, hvis det her lovforslag kører gennem, fuldstændig lukket i forhold til det, man rent faktisk oprindeligt søgte på og så ikke har fået, fordi der nåede at gå noget tid.

Kl. 13:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er der ikke flere, der har spurgt om noget som helst. Forhandlingen er slut. (*Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):* Er det ikke meningen, at jeg skal svare, eller hvordan?) Jo, det er bestemt meningen, at ministeren skal svare. Undskyld. Værsgo.

Kl. 13:18

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg tænkte nok, at der lige var et eller andet, men det her med at stå fra sin plads og tale er i det hele taget en lille smule mærkværdigt. Jeg ser heller ikke, at formanden rejser sig, og det beklager jeg.

Jeg tror, at det er skæringsdatoen, der her er i spil, hvis jeg har forstået spørgsmålet. Men jeg er faktisk lidt usikker på, hvad spørgsmålet vedrører, så jeg synes, vi skal vende tilbage til det.

Men hvis det, der er tilfældet, er, at nogen er røget af ghettolisten og dermed ikke længere har været relevant i forhold til at søge, og at de så kommer på den igen, men kommer på den anden side af det, og dispensationen er fjernet, så bliver man jo nødt til at sige, at skæringsdatoer er skæringsdatoer.

Det vil sige, at forældelsestidspunkter, skæringsdatoer og alt muligt andet altid giver de der umiddelbare før- og efterproblematikker. Men lad os vende tilbage til det.

Kl. 13:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Det er godt, at vi kan være lidt overbærende over for hinanden i disse mærkelige tider.

Men nu er der ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om luftfart. (Harmonisering af droneområdet).

Af transportministeren (Benny Engelbrecht).
(Fremsættelse 26.02.2020).

Kl. 13:19

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Før vi går i gang med forhandlingen, skal jeg gøre opmærksom på, at Præsidiumet har besluttet at ændre måden, hvorpå forhandlingen gennemføres.

Ændringen indebærer, at alle taler, og det gælder både ministertaler, ordførertaler og korte bemærkninger, afvikles fra pladserne.

Af hensyn til udarbejdelsen af referatet er det meget vigtigt, at man ikke begynder at tale, før den røde ring på mikrofonen lyser, og man vil som normalt kunne se resterende taletid nederst til højre i afstemningspanelet.

Forhandlingen er åbnet. Hr. Orla Hav, værsgo.

Kl. 13:19

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det. Desværre er Thomas Jensen blevet syg, så jeg er substitut for Thomas Jensen til den her førstebehandling.

Vi begiver os ind på et område, hvor vi skal til at kigge på fagre nye verden, nemlig hele droneområdet. Det har hidtil været et nationalt anliggende, indtil 2019, hvor Europa-Kommissionen vedtog to forordninger om regulering af droneområdet. Det er to forordninger, hvoraf den ene drejer sig om flyvning med droner, og den anden er en forordning vedrørende produktkrav og markedskontrol af dronerne.

Forordningen vedrørende flyvning med droner eller droneoperationer medfører, at der fastsættes moderne og standardiserede regler for droneflyvning på tværs af hele EU. Her kan man måske lidt forenklet sige, at denne forordning fastsætter nogle rammer for de fælles færdselsregler for droneflyvning. En af de væsentlige ændringer er, at der indføres i forordningen, at droneflyvning bliver kategoriseret efter, hvor risikofyldt flyvningerne er i forhold til at påføre tredjemand skade.

Man opererer med tre kategorier. Den første kategori er en åben kategori, som omfatter droneflyvninger med lav risiko for skade på tredjemand, og små droner er inde under den her kategori. Flyvningerne skal følge en række veldefinerede regler om synlighed af dronen for droneføreren. Den anden kategori er en specifik kategori, og den kategori omfatter den mere avancerede droneflyvning, hvor der f.eks. flyves med større droner eller fragtes ting med dronen eller foretages anden mere risikofyldt droneflyvning.

Den droneflyvning er mere kompleks. Den er tættere på mennesker eller bygninger eller foregår uden for droneførers synlighed, og det kræver så myndighedsgodkendelse på baggrund af en detaljeret risikovurdering. Den sidste kategori er en certificeret kategori. Den kategori omfatter droneflyvning hvor der – hold nu fast! – flyves med mennesker i certificerede droner. På nuværende tidspunkt er der ikke vedtaget regler for denne kategori, og færdselsreglerne for disse indgår ikke i forordningen. Det forventes, at kravene til disse droneflyvninger vil blive ligestillet med de krav, der gælder for bemanded civil luftfart.

Den anden forordning, som drejer sig om en række produktkrav til droner, vil efter vores mening være med til at højne kvaliteten af dronerne og dermed sikkerheden for brugen af disse. Forordningen

stiller også krav til medlemsstaterne om at føre kontrol med de droner, der markedsføres i den pågældende stat.

For os at se er det her en række fornuftige bestemmelser, som gør, at vi baner vejen lidt mere for fagre nye verden og får orden på forholdene omkring det. Så vi kan støtte forslaget.

Kl. 13:23

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Hans Christian Schmidt, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:23

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for det. Lovforslaget, som vi skal behandle i dag, er jo med til at tilpasse de danske regler om droner, som sker ifølge vedtagne EU-forordninger, så der sker en bedre harmonisering inden for droneområdet. Og i lovforslaget foreslås det at ophæve de nuværende færdselsregler for droneflyvninger for fremadrettet at blive reguleret på EU-niveau. Herunder giver de nye EU-regler Danmark mulighed for at fastsætte geografiske zoner for øget eller reduceret droneflyvning og indeholder derfor også bestemmelser, som giver mulighed for en national fastsættelse af den geografiske afgrænsning for brugen af droner.

Der er dog nogle områder, som ikke er fastsat af EU-lovgivningen, f.eks. regler om beskyttelse af privatlivets fred, krav om ansvarsforsikring, forhold knyttet til den offentlige sikkerhed – politi, forsvar og beredskab – samt natur- og miljøbeskyttelse. Der er dog mulighed for, at reglerne kan blive tilpasset områderne, således at den nationale selvbestemmelsesret fortsat kan blive præciseret og dermed også udnyttet. Endelig foreslås det også, at en række bestemmelser om markedskontrol af droner som følge af EU-regler gennemføres på nationalt niveau.

Helt overordnet set er Venstre positivt indstillet over for lovforslaget, da droneteknologien har udviklet sig med høj hastighed og rummer et stort vækstpotentiale samt mange erhvervsanvendelsesmuligheder. Og det skyldes jo, at droner har en høj nytteværdi for samfundet, fordi droner kan løse en lang række opgaver billigere, hurtigere og mere miljø- og klimaneutralt grundet deres lave energiforbrug og CO₂-udledning i sammenligning med traditionelle fly og helikoptere. Så anvendelsespotentialet for droner er således stort og fortsat uudnyttet, hvorfor en revidering og tilpasning af EU-reglerne inden for droneområdet forekommer naturligt.

Jeg vil dog i den her sammenhæng bede transportministeren om at kigge dronerreglerne igennem, da vi i Danmark jo allerede har udarbejdet et sæt regler inden for området, og det husker jeg særdeles godt, fordi jeg selv som transportminister var med til at forhandle det på plads med ordførerne. Og derfor vil jeg så høre ministeren på et samråd eller et forhandlingsmøde, eller hvad vi nu kan finde på sammen, om vi lige kan få en politisk diskussion om brug og anvendelse af dem i forhold til lovforslagets indhold, der på nationalt niveau giver mulighed for at tage den danske udarbejdelse af dronerreglerne i brug.

Det var jo det, som vi også gjorde dengang, altså vi samledes og talte om privatlivets fred osv. Og jeg synes, det var en god ordning, og ja, jeg må jo sige, at det faktisk var på den daværende oppositions opfordring, vi gjorde det, fordi det var udsprunget af et samråd, hvor vi sad og diskuterede det og sagde: Det her er rigtig svært sådan at få helt ind under huden; hvad gør vi? Det trænger vi nok til at få en god snak om.

Jeg vil bare håbe, at ministeren vil gøre det ligesom sidst, så vi får mulighed for at mødes. For det er helt sikkert, at vi skal have regler, også for privatlivet. Og med de ord vil vi bare fra Venstres side sige, at vi kan støtte forslaget.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste er hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:26

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Danmark har jo sådan set været et af foregangslandene inden for droneteknologi, og jeg synes da i dagens anledning, når vi har sådan et relativt ukompliceret lovforslag som det her, at vi lige skal huske at vende blikket lidt bagud og se på de initiativer, som vi både forskningsmæssigt og erhvervsmæssigt har sat i søen igennem de senere år.

Det er ikke mindst i forhold til udviklingen i Beldringe Lufthavn ved Odense, som jo har vist, at man både kan skabe nye arbejdspladser og nye virksomheder netop inden for hele droneerhvervet.

Det har jo, i takt med at man har udviklet droner, vist sig, at de kan bruges til flere og flere ting. Nogle vil måske også bruge dem til nogle negative ting. Der har været forslag om, at skattevæsenet kunne bruge dem til at komme om og kigge i baghaven. Det var, dengang vi havde skattediskussionen om, om man måtte komme ind på folks grund. Det var nok sådan lige at gå en kende for langt. Men droner kan bruges til næsten alt, hvad man har lyst til. Man bruger dem også rent forsvarsmæssigt. Så der er mange steder, man kan bruge dem.

I forhold til lovforslaget er det jo på sin plads, at vi selvfølgelig får skabt nogle trafikregler, som også kan komme til at gælde over grænserne. Men jeg synes også, det er vigtigt at præcisere, at vi med de her ændringer stadig væk har hånd i hanke med de særlige danske vilkår, vi har, i forhold til at vi kan lave testflyvninger osv. Det bliver der stadig væk mulighed for at praktisere, som man eksempelvis gør i dag på Beldringe Lufthavn.

Dansk Folkeparti er positive over for lovforslaget. Jeg vil godt allerede nu sige, bare for at berolige ministeren, at vi ikke anser det som nødvendigt at møde op i et samråd om det her lovforslag. Jeg kunne finde mange andre steder, hvor det var mere presserende, f.eks. omkring infrastrukturen. Tak.

Kl. 13:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Rasmus Helveg Petersen, Radikale Venstre.

Kl. 13:28

(Ordfører)

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak for det. I lighed med de øvrige ordførere kan Radikale Venstre også støtte lovforslaget. Det er jo et godt eksempel på, at teknologien udvikler sig, og derfor skal reguleringen, som bestemmes her og på EU-plan, følge med. Her har Danmark været foran. Det er fint for Radikale Venstre, at vi nu ser, at der også kommer EU-lovgivning på området, sådan at vi får en passende og fælles regulering på det her område. Vi støtter forslaget.

Kl. 13:28

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste er hr. Karsten Hønge, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Karsten Hønge (SF):

SF deltog også for nogle år siden i udarbejdelsen af den første lov, for det er jo både godt og nødvendigt at få reguleret flyvning med droner. Det giver nogle gode muligheder for samfundet, og det giver

også nogle muligheder for at ekspandere og lave nye arbejdspladser for gode, innovative danske virksomheder, bl.a. nogle på Nordfyn.

Men der sker jo også det, at området udvider sig konstant med nye udfordringer, og derfor skal vi selvfølgelig også følge med med lovgivning, der passer til virkeligheden, og det er helt nødvendigt, at der aftales internationale regler, og at Danmark bliver en del af EU-reglerne. SF støtter lovforslaget.

Kl. 13:29

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Nu er det fru Jette Gottlieb, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Jette Gottlieb (EL):

Tak. Da vores sædvanlige ordfører på området, hr. Henning Hyllested, ikke kan være til stede, vil jeg her fremføre hans synspunkter, og jeg håber, at jeg kan ramme hans stemmeføring så godt som muligt.

Lovforslaget her er fremsat på baggrund af den EU-harmonisering af droneområdet, som nu finder sted med gennemførelsen af et par EU-forordninger på området. EU-harmoniseringer er normalt ikke noget, vi er helt pjattede med i Enhedslisten, og vi stemte da også i sin tid imod forhandlingsmandatet, som den daværende regering havde udarbejdet og søgte opbakning til. Et flertal af partier støttede dengang regeringen.

Vi syntes dengang, at det ikke var nødvendigt med en EU-regulering, og vi synes i forbindelse med EU-harmonisering af droneområdet, at det skal med i billedet, om det er grænseoverskridende, eller hvad det er. Det synspunkt har vi stadig: Flyvning med droner er altovervejende noget, der foregår inden for landets grænser, og det bør derfor være et nationalt anliggende at regulere droneyflyvning.

I Enhedslisten har vi den tilgang til implementering af EU-direktiver og forordninger, at når vi engang har stemt imod ved mandatgivningen i Europaudvalget, så kigger vi på substansen i det lovforslag, som så implementerer det, og kigger på det konkrete indhold. Vi erkender, at lovforslaget i stor udstrækning viderefører en række af de bestemmelser, som i dag står i luftfartsloven, ikke mindst dem, der faktisk er overladt til national regulering i forordningerne.

Men vi var i sin tid, i 2017, ret kritiske over for nogle af bestemmelserne, der blev indført i luftfartsloven for at regulere droneyflyvning i Danmark – så kritiske, at vi endte med at stemme gult til forslaget. De mangler, vi dengang påpegede, er der ikke rettet op på i EU-forordningen og dermed heller ikke i lovforslaget her, måske endda tværtimod.

Den skelnen mellem flyvning i byer og det åbne land, som ligger i de nuværende bestemmelser, bliver hermed ophævet. Efter de nuværende bestemmelser er det kun i professionelt øjemed, man kan få lov til at flyve i bymæssig bebyggelse, men efter de nye bestemmelser kan alle flyve med droner, hvor det skal være, hvis de opfylder de i vores øjne ret sparsomme krav til uddannelse. Det synes vi er ret katastrofalt.

Gennemførelsesforordningen retter heller ikke op på manglerne med hensyn til vægtgrænser og alderskrav og er i det hele taget et temmelig uoverskueligt dokument, der indfører et hav af klasser, kategorier og underkategorier, og kravene til droneyflyvning fremstår uklare med vide fortolkningsmuligheder, og de er meget svære at kontrollere for myndighederne.

I Enhedslisten synes vi tværtimod, vi bør være særdeles agtpagivende, når ny teknologi udvikles og tages i brug. Der er klare problemstillinger, både omkring overvågning og omkring privatlivets fred, der ikke er løst tilstrækkeligt med det her lovforslag. Det kunne vi høre andre ordførere også nævne, og det kan være, at der kommer en efterfølger til det her.

Enhedslisten fastholder sin linje fra 2017 og fra mandatgivningen i Europaudvalget, og vi må tilkendegive, at vi ikke er vilde med det her forslag.

Kl. 13:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og den næste er hr. Niels Flemming Hansen, Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:32

(Ordfører)

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak. Forslaget indeholder en ophævelse af de nuværende færdselsregler for droneflyvninger, da de fremadrettet vil blive reguleret på EU-plan. EU-reglerne giver Danmark mulighed for at fastsætte geografiske zoner for øget eller reduceret droneflyvning, og forslaget indeholder derfor bestemmelser om national fastsættelse af den geografiske afgrænsning for brugen af droner. Mange opgaver bliver, som min kollega fra Venstre også har udtrykt, løst bedre og billigere for dansk erhvervsliv, hvilket jo er godt, og jeg er sikker på, at vores fynske udviklere af droner også får muligheder for øget eksport. Vi i Det Konservative Folkeparti støtter forslaget og ser frem til udvalgsbehandlingen, hvor vi også vil arbejde for fortsat at sikre privatlivets fred.

Kl. 13:33

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 13:33

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Tusind tak, formand. Det her lovforslag er som udgangspunkt noget, som vi ikke er så vilde med i Nye Borgerlige, nemlig det her med EU, der går ind over og harmoniserer. Lige præcis på det her område kan man så sige, at det nogle gange vil give god mening. Men jeg deler også nogle af de bekymringer, som er blevet anført af tidligere ordførere. Der er nogle spørgsmål, som skal besvares, og nogle ting, som skal opklares, før vi endegyldigt kan bakke op om det her lovforslag. Tak.

Kl. 13:34

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance.

Kl. 13:34

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Vi har at gøre med implementering af EU-lovgivning i dansk lovgivning, og der er det jo ofte sådan, at enten kender EU sin grænse, eller også kender EU ikke sin grænse. Vi synes, at balancen er holdt her. Vi synes, at lovforslaget er udtryk for, at EU regulerer det, som har europæisk relevans, og som giver merværdi for branchen og for dem, der gerne vil flyve med droner, sådan at det er dét, der reguleres på EU-plan, og at det så overlades til de nationale lovgivninger at gøre de ting, som giver mening at gøre nationalt. Derfor kan vi bakke op om lovforslaget.

Kl. 13:35

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det transportministeren. Værsgo.

Kl. 13:35

Transportministeren (Benny Engelbrecht):

Tak, formand, og også tak til ordførerne for den altovervejende positive modtagelse af forslaget. Det nærværende lovforslag om ændring

af luftfartsloven er jo en afledt effekt af, at Europa-Kommissionen har vedtaget to forordninger til regulering af droneområdet på tværs af Det Europæiske Fællesskab. Formålet med lovforslaget er for det første at sikre gennemførelsen af visse EU-regler på området, herunder gennemførelse af markedskontrol med de produktkrav, som kommer til at gælde for fremtidens droner. Det siger selvsagt sig selv, at det betyder, at det indre marked også kommer til at fungere på dette område, og herved sikres der også en effektiv kontrol med, at produktkravene til droner i denne forordning bliver overholdt.

Lovforslaget supplerer herved forordningen om produktkrav og markedskontrol på droneområdet, særlig i forhold til udpegningen af, hvem der skal foretage markedskontrol med dronerne. Lovforslaget ophæver samtidig de nationale regler om droneflyvning i og uden for et bymæssigt område, og denne sondring vil ikke længere være relevant, eftersom forordningen om droneoperationer fremadrettet fastsætter reglerne for droneflyvning. Ophævelsen af reglerne i luftfartsloven vil skabe regelharmonien mellem EU-retten og national ret.

For det andet udnytter lovforslaget det nationale råderum til at fastsætte nationale begrænsninger, altså hvad der kan flyves med af droner, samt til at gennemføre visse supplerende regler om flyvning med droner. Dette angår eksempelvis muligheden for at fastsætte regler om beskyttelse af privatlivets fred og beskyttelse af følsomme naturområder m.m. Lovforslaget indeholder således bemyndigelser til fastsættelse af regler til beskyttelse af privatlivets fred samt beskyttelse af følsomme naturområder og særlige bygninger og områder. Herudover giver implementeringen af EU-forordningen om droneoperationer mulighed for at oprette zoner, altså områder med særlige regler for flyvningen med droner. Områderne kan være forbudsområder, eksempelvis hen over en bymidte, hvor det kan forbydes at flyve med droner for at sikre borgernes privatliv. Der kan også oprettes områder, hvor der er lempeligere regler for flyvning med droner.

For det tredje viderefører lovforslaget den gældende mulighed for at fastsætte en pligt for droneføreren til at være ansvarsforsikret, og det er jo ret så væsentligt. Med lovforslaget skabes der ensartede regler for flyvning med droner på tværs af de europæiske lande. Dronetegnet, kørekortet for en dronefører, bliver det samme på tværs af de europæiske lande, hvorved det bliver lettere for den enkelte at flyve i vores nabolande, da reglerne for flyvning derved bliver ens. Samtidig arbejder Europa-Kommissionen med regler for systemer, der teknisk skal understøtte droneflyvninger uden for droneførerens synsvidde. Disse systemer vil understøtte fragt med droner, så det fulde potentiale af dronerne kan udnyttes.

I forhold til nogle af de afgivne bemærkninger vil jeg først sige til hr. Hans Christian Schmidt, Venstre, at jeg er fuldstændig enig i bemærkningerne om det store vækstpotentiale og den høje nytteværdi for samfundet, der er på droneområdet. Det er også klart, at jeg til enhver tid gerne stiller mig til rådighed for en politisk diskussion af det, der måtte være relevant, og naturligvis også på dette område. Jeg skal dog sige, at konkret i forhold til de hjemler, der er til at kunne fastsætte nærmere regler for beskyttelse af privatlivets fred i forhold til droneflyvning, og som sker efter forhandling med Justitsministeriet og justitsministeren, er hensigten, at de nuværende regler om beskyttelse af privatlivets fred videreføres uændret, og det synes jeg er nok så væsentligt. Men derfor kan vi stadig væk sagtens tage en diskussion af de regler, også om de virker efter hensigten. Det tror jeg også der er nogle af de andre ordførere der ligesom har tilkendegivet vigtigheden af. Så det får vi naturligvis sat op. Om det så bliver virtuelt eller i fysisk form, må vi jo lige finde ud af i praksis.

Til hr. Hans Kristian Skibby vil jeg sige, at jeg igen vil erklære mig fuldstændig enig i det udmærkede synspunkt om, at Danmark netop har været et foregangsland på droneområdet. Det tror jeg vi på mange måder kan tage et fælles ansvar for. Her er også under-

stregningen af, at vi jo netop også har nogle særlige testfaciliteter, som flere ordførere også har nævnt, bl.a. på Nordfyn, og der synes jeg, at det er væsentligt at understrege, at de nye regler, der lægges op til her, som udgangspunkt ikke vil have en mere indgribende karakter for operationer i dronecentre end i dag, og samtidig indeholder reguleringen mulighed for en nemmere godkendelse af visse typer af droneoperationer, fordi reglerne muliggør, at en organisation, altså eksempelvis et testcenter, kan erhverve det, man kalder et LUC, Light UAS Operator Certificate. Det er et certifikat, som tildeler indehaveren af certifikatet bemyndigelse og beføjelse til selv at godkende egne droneoperationer, som ellers ville kræve myndighedsgodkendelse, omfattet af den specifikke kategori. Det vil altså sige, at større organisationer, som løbende anvender droner i deres virke både forskningsmæssigt og kommercielt, på den baggrund vil kunne søge om at få et LUC og dermed få nemmere ved at udføre deres opgave og foretage forskellige test. Det synes jeg jo er en ret fleksibel måde at kunne arbejde på.

Kl. 13:40

Tak også til ordførerne for Radikale og SF. Tak for bemærkningerne fra fru Jette Gottlieb. Det er rart at vide, at hr. Henning Hyllestedts flammetail er blevet gengivet med passende betoning. Det synes jeg er fint, og jeg har naturligvis noteret mig, at der er en konsistens i forhold til det, Enhedslisten sagde, da mandatet skulle afgives i Europaudvalget, og det, man så siger nu, og som man også har sagt under tidligere lovbehandlinger.

Tak også til hr. Niels Flemming Hansen fra De Konservative for de positive tilkendegivelser. Vi kommer selvfølgelig til løbende at kigge nærmere på sagerne i udvalgsbehandlingen. Og til fru Mette Thiesen vil jeg naturligvis også komme med en tilkendegivelse af, at vi får kigget på spørgsmålet om privatlivets fred. Det er klart, at når man går væk fra den tidligere tilgang om at have en skelnen mellem, om man flyver over en bymæssig bebyggelse eller over en landzone, så handler det selvfølgelig også om at lave en konkret vurdering af, hvad risici er i de konkrete områder. Det tror jeg faktisk vil være med til at give nogle lidt mere klare regler end det, der er i dag. Altså, man kan jo sagtens forestille sig, at der i en landzone også ligger et privat byggeri, hvor det kan være lige så relevant, at man ikke skal fotografere og filme og alt mulig andet. Jeg synes også, at eksempelvis bestemmelserne om, at man ikke må flyve droner for tæt på ulykkessteder, er ret betydende, altså at vi også sikrer den del af privatlivets fred, som handler om, at hvis der er sket en meget, meget alvorlig ulykke, må der ikke filmes af privatpersoner eller kulørt presse eller andet, nemlig at man ikke må optage billeder på nært hold af alvorligt tilskadekomne mennesker. Det kan reguleres på den måde.

Til hr. Ole Birk Olesen vil jeg også bare tilkendegive en fuldstændig enighed, i forhold til at der netop er den her gode balance mellem den europæiske regulering og den danske regulering.

Så med de ord vil jeg sige tak for tilbagemeldingerne og tilkendegivelserne, og jeg ser frem til behandlingen i udvalget.

Kl. 13:43

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Transportudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 151:

Forslag til lov om ændring af lov om godkendelse og syn af køretøjer. (Godkendelse af motorkøretøjer, tekniske tjenester m.v.).

Af transportministeren (Benny Engelbrecht).

(Fremsættelse 26.03.2020).

Kl. 13:43

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Det er igen hr. Orla Hav. Værsgo

Kl. 13:44

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Ja, og det er igen for Thomas Jensen, som er sygemeldt. Formålet med lovforslaget er at opdatere de retlige rammer for godkendelse af køretøjer, systemer, komponenter og separate tekniske enheder. Lovforslaget omfatter derfor til forskel fra periodesynsreglerne, der omhandler de krav, som køretøjet løbende skal overholde for at køre lovligt i Danmark, regler om godkendelser af køretøjer, inden de tages i brug i Danmark, og krav til køretøjer, hvor der efter ibrugtagning er foretaget konstruktive ændringer i Danmark.

Lovforslaget opdaterer den retlige ramme på dette område, dels fordi typegodkendelsesreglerne i vidt omfang hviler på tre EU-typegodkendelsesforordninger, som finder anvendelse i alle medlemsstater, herunder også Danmark, dels fordi vi også i Danmark har en interesse i at sikre, at de køretøjer, som kører på vejnettet her i landet og i det øvrige Europa, lever op til alle relevante tekniske krav med henblik på at understøtte trafikssikkerheden og miljøet.

Med lovforslagets indhold og de tre typegodkendelser fastlægges specifikt, hvorledes køretøjer eller komponenter hertil skal godkendes af relevante instanser i EU. Denne godkendelsesproces indeholder tre primære aktører: en fabrikant, der fremstiller køretøjet eller komponenter hertil, en teknisk tjeneste, der foretager uvildige prøvninger af fabrikanternes produkter, og en myndighed, som på baggrund af den tekniske tjenestes prøvninger endeligt godkender køretøjet. Det er den retlige ramme for godkendelse af køretøjer, som vi behandler i dag.

Godkendelsesprocessen er fælles for alle tre forordninger og gælder derfor for nye køretøjer, der er fremstillet i ubegrænsede serier eller i små serier – nærmere bestemt motorkøretøjer, to- eller trehjulede køretøjer, quadricykler, landbrugs- og skovbrugskøretøjer samt påhængskøretøjer og udskiftelig trukket udstyr hertil. Herudover er godkendelse af individuelle nye motorkøretøjer og påhængskøretøjer også omfattet af forordningen om motorkøretøjer.

De gældende danske godkendelsesprocesser på dette område opleves som tunge og komplicerede og trænger derfor generelt til en opdatering, som både sikrer en ensartet godkendelsesproces til gavn for branchen og de instanser, som skal afprøve og godkende køretøjerne, og at godkendelsesprocessen i Danmark lever op til forordningerne. Forordningerne om motorkøretøjer finder anvendelse fra og med september 2022, hvilket er baggrunden for, at denne tidsramme benyttes som en oplagt lejlighed til en generel opdatering af de danske regler og godkendelsesprocesser.

Med lovforslaget foreslås det derfor, at den tredelte godkendelsesproces indarbejdes udtrykkeligt i lov om godkendelse og syn af køretøjer, også kendt som synsloven. Det betyder, at der i Danmark skal udpeges tekniske tjenester til at afprøve fabrikanternes køretøjer, ligesom det foreslås, at Færdselsstyrelsen skal varetage opgaven med at udstede endelige myndighedsgodkendelser af de køretøjer m.v., som en teknisk tjeneste har afprøvet.

I forhold til godkendelse af køretøjer, som ikke er omfattet af de tre typegodkendelsesforordninger, vil det være op til de enkelte medlemsstater at fastsætte nationale godkendelsesordninger. De nationale godkendelsesordninger vil derfor omfatte individuelle godkendelser af nye to- og trehjulede køretøjer samt quadricykler og individuelle godkendelser af nye landbrugs- og skovbrugskøretøjer, hvor der er foretaget konstruktive ændringer. Her foreslås det med lovforslaget, at der indrettes en godkendelsesproces, som flugter med den godkendelsesproces, der følger af forordningen, dvs. samme tredelte proces, som jeg omtalte før.

I forhold til de nationale godkendelsesordninger etablerer vi i dansk regi, i dansk ret, muligheden for et uvildigt tredjepartsorgan, som skal udføre afprøvning af køretøjer m.v., der er tilpasset danske forhold. Det vil sige, at vi i Danmark fastsætter en retlig ramme for tredjepartsorganets virke, som er mere lempelig end de skrappe krav, som gælder for en teknisk tjeneste efter forordningerne.

Jeg skal med de her ord sige, at vi fra socialdemokratiske side støtter forslaget og konstruktivt tager del i det efterfølgende arbejde med at få det udmøntet.

Kl. 13:49

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Hans Christian Schmidt, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:49

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for det, formand. Med lovforslaget, som vi skal behandle i dag, foreslås det, at den retlige ramme for reglerne om godkendelse af køretøjer m.v. bliver opdateret. Det foreslås bl.a., fordi der den 1. september træder en ny typegodkendelsesforordning fra EU i kraft. Det nuværende regelgrundlag er kendt for at være kompliceret, samtidig med at det ikke i tilstrækkelig grad er opdateret i national lovgivning. Desuden er godkendelsesgrundlaget kun i meget begrænset omfang til stede i dansk ret.

Det er vigtigt, at vores lovgivning følger med udviklingen og sikrer de bedst mulige kår for både erhvervsdrivende og privatejere af motorkøretøjer, og her tænkes der både på sikkerhed, sundhed og miljø. Ved at stemme for lovforslaget får vi en mere enkel og sammenhængende ramme, som følger med tiden. Når det så er sagt, at det værd at notere, at der ud over ovenstående også gives beføjelse til, at transportministeren kan fastsætte regler om betaling af gebyrer. Det er af lovforslaget svært at få fuldt ud afdækket godkendelsesprocessen og de dertil hørende omkostninger. Det er noget, som flere brancheforeninger og virksomheder m.v. har givet udtryk for. Derfor må jeg også bekendtgøre en bekymring for de eventuelle økonomiske konsekvenser, som lovforslaget kan have for konkurrenceevnen, og for, hvad indflydelse det kan have på anskaffelsespriser, udvalget og merudgifter i forbindelse med dokumenter, test og gebyrer, idet man påtænker, at alle køretøjer skal igennem en godkendelsesproces.

Vi har selvfølgelig tillid til, at transportministeren vil være fornuftig ved fastsættelsen af retningslinjer for godkendelsesprocessen og rammen for gebyrstørrelsen, men vi vil selvfølgelig også gerne have en drøftelse, som vi plejer, i udvalget, når først lovforslaget skal behandles. Og med det støtter Venstre forslaget.

Kl. 13:51

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:51

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. I forhold til det fremsatte lovforslag er Dansk Folkeparti jo også umiddelbart positive over for det, som transportministeren i dag har

fremsat. Der er dog den tvivl, som også hr. Hans Christian Schmidt lidt var inde på. Hvis man kigger på nogle af de høringssvar, som vi har fået fra brancheaktører, kan vi se, at bl.a. Landbrug & Fødevarer og AutoConsult jo siger, at loven bærer præg af at være lavet for hurtigt, og man mener sådan set, at der er stor risiko for, at vi laver en form for lovsjusk, i og med at det er forceret, altså hurtigere, end det egentlig måske er nødvendigt. I den forbindelse vil Dansk Folkeparti i hvert fald gerne have svar. Jeg ved godt, at ministeren har foranlediget, at der selvfølgelig kommer ministerbesvarelser på høringssvarene. Den er kommenteret. Men jeg vil gerne have, at ministeren alligevel i hvert fald svarer skriftligt på den bekymring, der er i forhold til gennemførelsen af selve lovforslaget, og den her bekymring, der er omkring for hurtig implementering og hastværk.

Det andet er så spørgsmål fra bilsynsbranchen, hvor man jo siger, at det efter deres vurdering i forhold til de administrative dele af lovforslaget absolut er til skade for den danske konkurrenceevne. Det spørgsmål synes jeg også er vigtigt at få ministeren til at belyse skriftligt i forbindelse med lovbehandlingen af det her lovforslag.

Men det er sådan set også de to ting, som jeg synes jeg har behov for at lufte her ved førstebehandlingen, og så vil jeg selvfølgelig gerne afvente de svar, som vi får fra ministeren frem til næste behandling. Tak.

Kl. 13:52

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Rasmus Helveg Petersen, Radikale Venstre.

Kl. 13:52

(Ordfører)

Rasmus Helveg Petersen (RV):

Tak for det. I lighed med de øvrige ordførere støtter Radikale Venstre forslaget. Der er jo tale om, at vi foregriber, at der kommer en forordning, der træder i kraft 1. september 2020, og nu prøver vi så her at følge med i dansk lovgivning. Vi er jo generelt fra Radikale Venstres side tilhængere af, at vi har EU-regulering, og det gælder søreme også, når det kommer til syn af køretøjer.

Vi har ikke nogen bemærkninger. Vi støtter lovforslaget.

Kl. 13:53

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten.

Kl. 13:53

(Ordfører)

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det. Da Enhedslistens transportordfører, hr. Henning Hyllested, ikke kan være her i dag, vil jeg nøjes med at sige nogle få ord om lovforslaget. Vi mener sådan set grundlæggende, at det er fint, at den samlede godkendelsesprocedure nu samles i Trafikstyrelsen. Det er lige før, man kan kalde det for en form for indicitering, og det går vi jo principielt ind for. Lovforslagets mange tekniske aspekter viser også med al tydelighed, at det her er en jungle, hvor det hidtil har været spredt ud på mange forskellige aktører. Derfor er det en god idé at få det samlet under en uvildig statslig enhed.

Hvis der skulle fremføres en enkelt kritisk bemærkning, handler det om, at implementeringen åbenbart er udskudt for at give branchen ekstra lang tid til at indrette sig efter det nye system, sådan at det først træder i kraft den 1. januar 2022. Det er altså meget lang tid i forhold til så meget andet lovgivning, og derfor må vi da også spørge: Hvad er forklaringen herpå? Er det alene for at tækkes en lidt ophidset branche, eller er der reelle argumenter bag? Hvis der er særlige områder, hvor det er nødvendigt med lang tid, så behøver det jo ikke at hindre, at det meste kunne implementeres fra den 1. januar 2021. Det er et aspekt, som jeg er helt overbevist om at vores transportordfører, hr. Henning Hyllested, vil forfølge i

udvalgsarbejdet, og jeg tænker også, at transportministeren måske kan få lov til at knytte et par bemærkninger til det her efterfølgende.

Men ellers støtter vi umiddelbart lovforslaget, og jeg har lovet at hilse fra SF og sige, at de også bakker op om lovforslaget.

Kl. 13:55

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Niels Flemming Hansen, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:55

(Ordfører)

Niels Flemming Hansen (KF):

Mange tak. I Det Konservative Folkeparti ser vi med glæde på en harmonisering for grundlag og processer vedrørende godkendelse af køretøjer. Det skaber en bedre egnethed på tværs af EU's medlemslande. Det vil f.eks. gøre det lettere at importere og eksportere køretøjer grundet gennemsigtighed og anerkendelse af køretøjsdokumenter medlemslandene imellem. Det er til stor gavn for transportbranchen og ligeledes for logistikbranchen.

Vi har naturligvis en lille frygt for, at de danske producenter inden for ombygninger af køretøjer vil blive dårligere stillet, da der kan forekomme længere ventetid hos de danske producenter inden for ombygninger af køretøjer og trailere. Vi vil naturligvis arbejde hårdt for, at der ikke sker en forringelse af vores erhverv inden for dette område.

Så vil jeg sige, at man naturligvis skal passe på ikke at overimplementere forordningerne og dermed skabe merudgifter for producenterne, men her er jeg ret sikker på, at transportministeren er et fornuftigt nok menneske, til at dette ikke vil ske. Så med det in mente støtter vi naturligvis forslaget.

Kl. 13:56

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 13:56

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Tusind tak, formand. Det her lovforslag omfatter jo sådan set en række forskellige ting, der kommer af en forordning. Der er blevet sagt rigtig meget af det, jeg egentlig også vil sige, af mine kolleger her rundtomkring i salen.

I Nye Borgerlige har vi nogle bekymringer og nogle spørgsmål, der skal stilles og besvares, før vi sådan set kan tilkendegive, om vi støtter eller ej. Vi har nogle reelle bekymringer baseret på nogle af de høringssvar, som er kommet ind. Bl.a. er der Landbrug & Fødevarer, som min kollega fra Dansk Folkeparti nævnte før, som klart skriver, at der altså er nogle uafklarede spørgsmål, som gør det ret umuligt at gennemskue konsekvenserne af det her lovforslag. Så er der AutoConsult, som mener, at lovforslaget faktisk er forhastet og ikke bør fremsættes i sin nuværende form, og så er der Bilsyns-Branchen.dk, som simpelt hen mener, at det her forslag i væsentligt omfang vil skade dansk konkurrenceevne unødigt.

Det er jo ikke sådan nogle høringssvar, man kan sidde overhørig. Derfor er vi nødt til at få svar på nogle af de konkrete spørgsmål, også med hensyn til overimplementering af EU-forordninger, som der også er blevet stillet før i salen. Det er nogle af de ting, vi er nødt til at få svar på, før vi kan sige, om vi støtter lovforslaget eller ej. Tak.

Kl. 13:57

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance.

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Tak for det. Også her har vi at gøre med en forordning fra EU, som skal implementeres i dansk lovgivning. Det her lovforslag er mere speget, synes jeg. Nogle af forslagens elementer ser rigtig fornuftige ud. Der er tale om harmoniseringer, som vil lette handelen på tværs af grænser. Andre dele af lovforslaget kan se ud til at ville besværliggøre det for bestemte erhverv. Vi har også bidt mærke i, at særlig landbruget beklager sig over det her lovforslag og endda også mener at vide, at der er tale om en overimplementering af EU-forordningen, altså at Danmark går længere, end EU kræver. Hvis det både er dårligt og Danmark går længere, end EU kræver, så kan det være svært for os at se, at vi skal gå den vej.

Derfor ser vi med en vis skepsis på det her lovforslag. Jeg håber, at ministeren i løbet af behandlingerne måske kan ændre på det, så vi er sikre på, at der ikke er nogen overimplementering, og at det i substansen bliver bedre for landbrugets køretøjer. Og så må vi se ved tredjebehandlingen, om det er blevet bedre til den tid. Ellers ville vi nok stemme imod det.

Kl. 13:59

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det transportministeren. Værsgo.

Kl. 13:59

Transportministeren (Benny Engelbrecht):

Først og fremmest tak for en god og konstruktiv debat om dette lovforslag, som er meget teknisk kompliceret – det erkender jeg – om godkendelse af køretøjer m.v. Som nævnt er lovforslagets primære formål at opdatere den samlede retlige ramme, som der er for godkendelse af køretøjer, for systemer, for komponenter og for separate tekniske enheder. Det gør vi af to hovedgrunde.

For det første finder regeringen helt grundlæggende, at det er væsentligt, at køretøjer, der skal køre på det danske vejnet, er blevet afprøvet og godkendt af uvildige instanser. På den måde sikrer vi, at køretøjerne opfylder alle relevante tekniske krav og på den måde understøtter en bedre trafiksikkerhed og et bedre miljø i Danmark.

For det andet er godkendelsesreglerne i vidt omfang baseret på de tre EU-typegodkendelsesforordninger, som er nærmere beskrevet i lovforslaget. Det betyder, at nogle køretøjer vil være omfattet af EU's godkendelsesordninger og andre køretøjer vil være omfattet af nationalt fastsatte godkendelsesordninger. Konsekvensen er, at reglerne på området hurtigt bliver tunge og komplicerede, hvis de ikke så vidt som overhovedet muligt er ensartede og overskuelige for såvel branchen som myndighederne.

Hertil kommer, at de danske godkendelsesregler aktuelt ikke lever op til Danmarks EU-retlige forpligtelser. Helt konkret finder de to typegodkendelsesforordninger om to- eller trehjulede køretøjer samt skovbrugs- og landbrugskøretøjer fra 2013, som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, allerede anvendelse i dansk ret. Den godkendelsesproces, som følger af de to forordninger, burde således allerede fra den 1. januar 2016 have været inkorporeret i Danmark i forhold til netop disse køretøjer. Der er derfor behov for en gennemgribende oprydning på godkendelsesområdet, som desværre på regelfronten har været forsømt i de senere år. Det er nu igangsat i regi af Færdselsstyrelsen, som allerede er i dialog med branchen om det.

Det vil betyde, at vi i Danmark fra og med den 1. september 2020 vil opfylde alle vores forpligtelser efter de to typegodkendelsesforordninger tilbage fra 2013. Endvidere vil vi opfylde vores forpligtelser efter motorkøretøjsforordningen fra 2018, for så vidt angår godkendelse af motorkøretøjer m.v., så der kan meddeles EU-typegodkendelse af køretøjer fremstillet i ubegrænsede serier, EU-ty-

pegodkendelse og national typegodkendelse af køretøjer fremstillet i små serier samt individuelle EU-godkendelser.

Den del af motorkøretøjsforordningen, som vedrører nationale individuelle godkendelser, udskydes imidlertid, som hr. Peder Hvelplund også rigtigt bemærkede i sin ordførertale, og det sker af hensyn til at sikre den danske branche fornøden tid til at omstille sig til de nye regler. Det betyder, at forordningen forventeligt først er fuldt ud inkorporeret i dansk ret den 1. januar 2022. Hr. Peder Hvelplund stiller det spørgsmål, om man kunne forestille sig, at det kunne ske på et tidligere tidspunkt. Man kan jo forestille sig alt. Man kunne også forestille sig, at man overholdt den bagkant, som hedder den 1. september 2020. Men nu har jeg i hvert fald valgt at være imødekommende over for den branche, som mener, at den har brug for god tid, og hvor flere andre ordførere i deres ordførertaler har fremhævet, at der er særlige bekymringer, i forhold til at det her måtte ske for hurtigt. Derfor mener jeg, at tiden frem til den 1. januar 2022 er god tid. Det vil sige, at man altså har halvandet år til at nå hen til at kunne implementere det her er fuldt og helt. Dermed synes jeg også, at vi imødekommer branchen på dette punkt.

Jeg kan også i forhold til dette oplyse, at regeringen har orienteret Kommissionen om denne status for inkorporering af de tre typegodkendelsesforordninger i Danmark. I forhold til godkendelse af køretøjer, som ikke er omfattet af de tre typegodkendelsesforordninger, finder regeringen, at vi også her med fordel kan benytte den godkendelsesproces, som følger af forordningerne. Den er velegnet til at sikre, at køretøjer lever op til alle relevante tekniske krav, inden de tages i brug på det danske vejnet.

Med adskillelsen af fabrikterne, de tekniske afprøvningsorganer samt den endelige myndighedsgodkendelse sikres den nødvendige uvildige behandling af køretøjsgodkendelserne, som er den bedste garant for trafikikkerheden. Derfor lægger vi også op til, at den samme godkendelsesproces så vidt muligt skal gælde for de nationalt fastsatte godkendelsesordninger.

Kl. 14:04

Men det er selvfølgelig også i regeringens interesse, at vi tilrettelægger de danske godkendelsesordninger på en måde, som kun bebyrder branchen i Danmark i det omfang, det er nødvendigt for at opnå formålet med reglerne. Derfor har vi lyttet opmærksomt til de høringssvar, som vi modtog i forbindelse med de offentlige høringer af lovudkastet. Her har branchen givet udtryk for alvorlig bekymring ved udsigten til at skulle indordne sig under de nye nationale godkendelsesregler allerede fra den 1. september 2020. Det kan jeg godt forstå at branchen er bekymret ved, og det er en stor mundfuld oven i efterslæbet fra typegodkendelsesforordningerne også at skulle håndtere sådanne helt nye nationale godkendelsesordninger.

Det er altså baggrunden for min beslutning om at udskyde udstedelsen af nye nationale godkendelsesordninger, sådan at branchen får den fornødne tid til at gå i ordentlig dialog med Færdselsstyrelsen om de nye regler og derved får tid til at omstille sig. Det er dog fortsat regeringens mål og ambition så vidt som overhovedet muligt at gennemføre en oprydning på området, som ensarter godkendelsesprocesserne for køretøjer i Danmark, hvad enten køretøjerne er omfattet af EU-regler eller nationale regler, pr. 1. januar 2022.

Jeg håber, at branchen med denne tidsplan og den lange tid, der dermed gives, kan se en vej frem og vil gå i konstruktiv dialog med Færdselsstyrelsen om det meget store regelsæt, som skal gennemarbejdes og udstedes i den kommende tid. Og så ser jeg selvfølgelig frem til den dag, hvor vi har et fuldstændig opdateret og ensartet godkendelsesregelsæt for alle køretøjer, som sikrer en høj standard for trafikikkerheden og for miljøet i Danmark.

I forhold til de forskellige bemærkninger, der i øvrigt har været fra ordførerne, vil jeg sige til hr. Hans Christian Schmidt, at vi naturligvis altid tid gerne drøfter dette spørgsmål i udvalget.

I forhold til hr. Hans Kristian Skibby – og jeg skal lige finde frem til mine noter – vil jeg sige, at netop hele spørgsmålet om at sikre en længere implementering overvejende er for at kunne sikre, at man kan nå at imødekomme de bekymringer, der har været.

Hr. Peder Hvelplund har jeg svaret.

I forhold til hr. Niels Flemming Hansens bemærkning – to sekund, jeg skal lige finde min note frem her på dette punkt – om bl.a. at gøre det lettere at importere og eksportere køretøjer vil jeg sige, at det er jeg fuldstændig enig i også er en del af formålet, altså at få en så ensartet proces som muligt. Det kan godt være, at vi så først er helt i mål om et par år på det punkt, men det vil alt andet lige gøre det lettere med et køretøj, en enhed, som typisk er specialudstyr produceret til det danske marked, og som nogle så kommer efterspørger og siger: Hør, kunne jeg ikke få lov til at købe det til brug i Tyskland eller Østrig eller et andet EU-land? Det vil selvsagt være markant lettere til den tid at foretage en eksport af noget, som er rettet mod den nationale marked. Det er klart en barriere i dag i forhold til nogle af de her helt særlige specialkøretøjer, og derfor håber jeg selvfølgelig også, at det vil blive nemmere.

Her vil jeg også bare fremhæve, at det som noget nyt er sådan, at der bliver mulighed for at lave en national typegodkendelse af køretøjer fremstillet i små serier. Og i mange tilfælde vil samme type af køretøj, som i dag godkendes enkeltvis, herefter kunne samles i én godkendelse, sådan at fabrikanten altså i sådanne tilfælde ikke skal betale for godkendelse af hvert enkelt køretøj, men for én godkendelse af en køretøjstype og dermed også i praksis opnå en besparelse. Det må man sige kan gå hen og blive en fordel for nogle af de mindre producenter. Jeg håber i hvert fald, det vil blive oplevet som sådan.

De bekymringer, der i øvrigt har været nævnt, vil vi selvfølgelig adressere i udvalgsarbejdet – også de bemærkninger, der er kommet fra hr. Ole Birk Olesen og fra fru Mette Thiesen. Jeg håber også, at vi kan tage noget af det i den skriftlige procedure i udvalgsarbejdet, sådan at vi kan få fuldt og helt belyst de bekymringer, som ordførerne måtte have, for vi håber jo selvfølgelig også på dette punkt som på så mange andre punkter i Folketingets arbejde, at vi kan nå frem til så bred en enighed som overhovedet muligt af hensyn til ikke mindst erhvervet. Jeg ser frem til den videre udvalgsbehandling.

Kl. 14:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Transportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ædle metaller og konfliktminerale.

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremsættelse 17.03.2020).

Kl. 14:09

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Orla Hav, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:09

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det. L 122, forslag til lov om ædle metaller, er der flere formål med. Man lægges dels op til at modernisere og forenkle ædelmetalloven, så vi lægger os op ad den internationale ædelmetal-konvention fra 1972, dels indarbejder man en EU-forordning om mineraler fra konfliktområder.

Ædelmetalloven har til formål at sikre, at dem, der køber ædelmetaller, også kan være sikre på, at det er ædelmetaller, de får. Derfor skal der også være en kontrol af, om den sammensætning, metallerne har, opfylder de krav, der stilles. Lovforslaget indeholder også en passus om, at den kontrolindsats, der skal udøves med virksomhederne, bliver mere effektiv, og at priserne fastsættes på markedsvilkår og bliver mere gennemskuelige.

Derudover styrker lovforslaget Sikkerhedsstyrelsens muligheder for at lave risikobaserede kontrol af virksomheder, så kontrollen fokuserer på virksomheder, der svindler, mens de mange virksomheder, der lever op til samfundskontrakten, ikke skal generes. Kontrolbeføjelserne udvides, så der kan gennemføres anonym kontrol i både fysiske butikker og i onlinebutikker. Samtidig bemyndiges erhvervsministeren til at fastsætte regler om, at Sikkerhedsstyrelsen kan indhente oplysninger fra virksomheder samt erhvervs- og forbrugerorganisationer, så den risikobaserede kontrolindsats kan foregå på det stærkest mulige datagrundlag.

Derudover sikrer lovforslaget indarbejdelse af en EU-forordning om mineraler fra konfliktområder, så Danmark lever op til sine internationale forpligtelser i forhold til at indføre regler for import til Danmark af konfliktmineraler som tin, tantal, wolfram og guld. Det betyder, at virksomheder pålægges at importere disse metaller på ansvarlig vis, så forsyningskæderne ikke er med til at finansiere væbnede konflikter. Det er et element i arbejdet med at adressere de bagvedliggende årsager til, at mennesker drager på flugt, bl.a. til Europa. Dermed er lovforslaget en del af udmøntningen af den del af forståelsespapiret, der omtaler, at vilkårene i de fattigste lande i verden skal forbedres. Det bidrager samtidig til, at arbejdere i konfliktområder ikke udnyttes.

Alt i alt er det et skridt i retning af en mere retfærdig verden. Det kan Socialdemokratiet godt støtte.

Kl. 14:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste er fru Anne Honoré Østergaard, Venstre. Værsgo.

Kl. 14:12

(Ordfører)

Anne Honoré Østergaard (V):

Dette er et lovforslag, som jeg som Venstres afbureaukratiserings-ordfører har fornøjelsen af at tage mig af. For Venstre er det altid positivt, når der kommer initiativer, der forenkler og forbedrer, og dette lovforslag har netop til formål at forenkle og modernisere.

Lovforslaget skal sikre, at danske forbrugere fortsat skal have tillid til, at de smykker, som de køber, lever op til det lovede. Men lovforslaget har også til formål at forenkle og modernisere den nuværende ædelmetallov, og at den lægger sig op ad kravene i konventionen om kontrol og stempeling af varer af ædle materialer. Konkret foreslås det bl.a., at minimumsmængden af platin i en vare justeres med henblik på at følge de generelle værdier i ædelmetal-konventionen, at det ikke længere udelukkende skal være selvejende institutioner, der varetager kontrolopgaven, men at flere kan byde på kontrolopgaven, og at Ædelmetalnævnet nedlægges. Nævnet mødes i dag en gang om året med repræsentanter fra guldsmedefaget og en repræsentant fra Sikkerhedsstyrelsen.

Vi i Venstre har erfaret, at Guldsmedefagets Fællesråd er bekymret for, om de vil blive tilstrækkeligt inddraget, når Ædelmetalnævnet bliver nedlagt, og at de er bekymret for, at viden kan gå tabt, når der er flere leverandører, der vil kunne byde på kontrolopgaven. Derfor forventer vi selvfølgelig, at ministeren lever op til den interesselinddragelse, der bliver lovet i høringsnotatet, og vi vil stille et udvalsspørgsmål for at få uddybet, hvordan ministeren forestiller sig at dette skal foregå.

En anden del af lovforslaget handler om, at der gives en bemyndigelse til, at Sikkerhedsstyrelsen skal føre kontrol med virksomheder, der importerer konfliktmineraler til Danmark. Det er positivt, at lovforslaget er med til at sikre, at danske virksomheder tilvejebringer deres import af konfliktmineraler på ansvarlig vis, og samtidig sikrer, at deres forsyningskæde ikke er med til at finansiere væbnede konflikter.

Generelt set er Venstre positivt stemt over for lovforslaget, som forenkler og giver færre regler, og derfor vil Venstre også gerne støtte lovforslaget.

Kl. 14:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Hans Kristian Skibby, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:14

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Der er ikke så meget at tilføje i forhold til de enkelte bekymringer, der er blevet givet udtryk for. Jeg tror også, at ministeren er bekendt med de bekymringer, der har været rejst fra branchen, og at vi selvfølgelig skal være på sikker grund i forhold til at vide, at det bliver honoreret, netop fordi vi jo også er interesserede i at bevare de lidt specielle regler, de særregler, vi har i forhold til branchen, hvor det jo på den vis sikres, at der danske producenter har højere troværdighed, end mange andre landes producenter har, fordi vi netop stiller de her større krav til branchen, og hvad de putter i deres ædle metaller.

Så vi støtter lovforslaget, men vi synes bare, det er vigtigt, når nu ministeren om lidt får ordet, at vi så også får sikret, at man har taget branchen med ind i dialogen i forhold til det videre arbejde. Tak.

Kl. 14:15

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er den næste fru Katrine Robsøe, Radikale Venstre.

Kl. 14:15

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Jeg vil forsøge ikke at gentage eller at sige det, der allerede er blevet gennemgået af lovforslaget, men jeg vil dog i hvert fald gerne fremhæve vigtigheden af, at forbrugere kan have tiltro til de ædelmetaller, som de køber – det er jo typisk køb af smykker – og at de lever op til den kvalitet, som de oplyses om. Den tryghed skal forbrugerne naturligvis have, både ved handel i almindelige fysiske butikker, men også ved handel på nettet, og derfor er det naturligvis også positivt, at man med lovforslaget lægger op til at modernisere ædelmetalloven.

Jeg håber også, at vi i udvalgsarbejdet – ud over at jeg synes, at det vil være fint at få svar på det spørgsmål, som fru Anne Honoré Østergaard fremhævede, og også at få det på skrift med henblik på branchens ro i maven – kan få set lidt på den del, der handler om kontrol, og mere specifikt på muligheden for anonym kontrol i fysiske butikker, altså lidt med konsekvensen og afgrænsningen af det element. Det håber jeg i hvert fald at vi kan få belyst yderligere der.

Derudover handler lovforslaget jo om konfliktminerale, og den del kan vi naturligvis også bakke op om, og vi er positive over for lovforslaget.

Kl. 14:19

Kl. 14:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Theresa Berg Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:17

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. L 222 handler om at modernisere og effektivisere den gældende ædelmetallov. Kort sagt handler det om, at de danske forbrugere fortsat skal kunne have tillid til, at visse smykker indeholder den konkrete mængde ædelmetal, som der betales for. Det gælder også ved import.

Guldsmedefagets Fællesråd påpeger i deres høringssvar vigtigheden af en kontrolmodel hos de virksomheder, som ikke har et navnestempel. Selvfølgelig er det vigtigt. Det her lovforslag fastlægger ikke en kontrolmodel og et kontrolniveau, men det fastsættes efterfølgende af Sikkerhedsstyrelsen og en juridisk person. Vi har tillid til, at ministeren får styr på den her del i en tæt dialog. Så SF stemmer for forslaget. Tak.

Kl. 14:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Victoria Velasquez, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:18

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Tak for det. I Enhedslisten støtter vi tiltaget til, at vi skal få forbedret kontrollen og overholdelsen af retningslinjer for eksport og import af ædelmetaller og konfliktminerale. De nuværende regler på området består primært af frivillige ordninger og er desværre, har det vist sig, utilstrækkelige. Derfor støtter vi lovforslaget, og vi forventer og håber, at Sikkerhedsstyrelsen vil sikre et let tilgængeligt materiale til virksomhederne, så reglerne endnu bedre kan overholdes.

Kl. 14:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Fru Mona Juul, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:18

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Vi har i dag at gøre med en lov fra 1995, som med ministerens ord trænger til en modernisering, og som baserer sig på en EU-forordning. Jeg har hæftet mig ved først og fremmest tre ting: at der er tale om at styrke kontrollen og konkurrenceudsætte den, og at det ikke koster yderligere skattekrone. Tjek; at der med forslaget ikke er nogen af de virksomheder, som overholder lovgivningen, der stilles konkurrencemæssigt dårligere end de virksomheder, der ikke gør. Tjek ved den; og den sidste: at der i høringssvarene ikke er fremkommet forhold, der ikke tages højde for. Tjek ved den også.

Der er ikke nogen tvivl om, at vi i lovbehandlingen lige skal have dykket en lillebitte smule mere ned i, hvem det egentlig er, der kontrollerer kontrollen. Men med de ord kan jeg allerede nu sige, at Det Konservative Folkeparti støtter forslaget.

Kl. 14:19

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Lars Boje Mathiesen, Nye Borgerlige.

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Konservative skulle måske have lavet en ekstra lille bullet om, om det her måske koster mere for erhvervslivet. Og så kunne vi have sat et rødt kryds ved det, for det gør det faktisk. Jeg har svært ved at forstå, at det altid skal ende ud med at koste mere for erhvervslivet, når man skal modernisere ting og føre ting up to date. Der står, at det her vil medføre øgede omkostninger for 10 mio. kr. Det undrer mig bare, at hver evig eneste gang vi skal forny lovgivningen, hvor vi siger, at vi skal simplificere, og at vi skal gøre det lettere, så står der så også, at det vil blive dyrere. Det er noget af det, jeg godt kunne tænke mig at få undersøgt i det her, nemlig om man har gjort alt, hvad man kan, for at det her ikke giver ekstra udgifter derude for erhvervslivet. Det vil også være afgørende for, om vi i Nye Borgerlige kan støtte det. Vi kan godt gå ind for, at vi skal modernisere lovgivningen, det kan oftest give mening, men lad os nu lave en modernisering, som ikke automatisk koster flere penge derude for erhvervslivet.

Kl. 14:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Alex Vanopslagh, Liberal Alliance.

Kl. 14:20

(Ordfører)

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. I Liberal Alliance er vi overordnet positivt indstillet over for det her lovforslag, men vi deler noget af den ambition, som også Nye Borgerliges ordfører giver udtryk for, nemlig om det er muligt undervejs i udvalgsbehandlingen at se på, om man kan gøre det mere fleksibelt, så man nedbringer nogle af de omkostninger, der er for erhvervslivet. Det arbejde ser vi frem til, og det kan endda være, at man ligefrem kan se mig i det udvalgsarbejde.

Kl. 14:21

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det erhvervsministeren. Værsgo.

Kl. 14:21

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for de positive bemærkninger til lovforslaget her og for den positive modtagelse af det. Det er et lovforslag, der gør, at vi jo lægger op til, som det er blevet sagt af flere, en modernisering af ædelmetaloven. Danske forbrugere skal fortsat kunne have tillid til, at de smykker, de køber, opfylder de lovede egenskaber. Regeringen ønsker at skabe tryghed for forbrugerne både i forhold til køb af produkter i fysiske butikker og på internettet.

Regeringen vil med forslaget indarbejde en EU-forordning, der pålægger virksomhederne forsvarligt at importere f.eks. tin og guld og lignende fra konfliktområder. Det indebærer, at virksomhederne i deres forsyningskæder ikke er med til at finansiere væbnede konflikter i konflikttrante områder. Forordningen om konfliktminerale finder direkte anvendelse i dansk ret og skal ikke implementeres i sig selv, men Sikkerhedsstyrelsen skal have bemyndigelsesbestemmelser for at kunne kontrollere virksomhederne, der importerer konfliktminerale.

Lovforslaget moderniserer ædelmetaloven, bl.a. ved at kontrolopgaven ikke længere er forbeholdt selvejende institutioner. Det udvider feltet af virksomheder, der kan udpeges af Sikkerhedsstyrelsen til opgaven, og lovforslaget styrker også kontrollen, ved at Sikkerhedsstyrelsen bemyndiges til at kunne foretage kontrol via såkaldt skjult identitet, dvs. anonym kontrol i både fysiske butikker og på internettet, for at sikre, at lovgivningen bliver overholdt.

Herudover får Sikkerhedsstyrelsen mulighed for at styrke den risikobaserede kontrol ved at udvide datagrundlaget med oplysninger fra andre offentlige myndigheder og fra ikke offentligt tilgængelige kilder. Herved kan kontrollen bedre fokuseres på de virksomheder, der ikke overholder lovgivningen. I relation til konfliktminerale er risikobaseret kontrol netop en forudsætning for at identificere de relevante virksomheder.

Lovforslaget er baseret på en EU-forordning, der som et nyt element skal sikre, at Danmark lever op til sine internationale forpligtelser i forhold til indførsel af såkaldte konfliktminerale. Der er tale om at indføre regler for import til Danmark af mineraler i virksomhedernes forsyningskæder fra konfliktramte områder og højrisikoområder. Virksomhederne skal således have et ledelsessystem, der kan spore leveringskæden tilbage til smelterierne, og herudover gives der mulighed for at tage hensyn til eventuel opdatering af EU-forordningen. Dette gælder f.eks., hvilke smelterier i konfliktramte områder der er omfattet. Reglerne om konfliktminerale er således et skridt i retning af en mere fair verden, og reglerne skal så vidt muligt bidrage til, at arbejdskraften ikke bliver udnyttet i konfliktområder. Lovforslaget er således et element i regeringens ambition om via internationalt samarbejde så vidt muligt at afhjælpe arbejdernes vilkår i udviklingslandene og samtidig adressere de bagvedliggende årsager til, at mennesker er på flugt mod Europa.

Lovforslaget skal således samlet set sikre, at virksomheder ikke kan få konkurrencemæssige fordele på bekostning af forbrugerne eller på bekostning af Danmarks internationale forpligtelser. Det skal med andre ord ikke kunne betale sig at snyde med mængderne af ædelmetal eller at udnytte arbejdskraften i verdens konfliktområder. Så endnu en gang bare tak for bemærkningerne, og jeg ser frem til udvalgets videre arbejde.

Kl. 14:24

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 1. behandling af lovforslag nr. L 149:

Forslag til lov om ændring af lov om forbrugslånsvirksomheder, lov om markedsføring og lov om finansiel virksomhed. (Opgør med kviklån m.v.).

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).

(Fremsættelse 26.03.2020).

Kl. 14:25

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Orla Hav, Socialdemokratiet, værsgo.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det. Formålet med det her lovforslag er dels at styrke beskyttelsen af danske forbrugere og andre slutbrugere mod usikre og ulovlige produkter, herunder når de handler online og via globale

platforme, dels at følge op på den politiske aftale om lattergas fra den 21. januar 2020.

I takt med udviklingen af den globale handel har det vist sig, at der er behov for, at man går noget skrapere til de kontrolforanstaltninger, som finder sted, med henblik på ... Er det kviklån?

Kl. 14:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ja, undskyld. Ja, det er det. (Orla Hav (S): Undskyld!). Det kan godt blive så tamt i Folketingssalen, at vi alle sammen sidder og falder lidt hen. Vi glæder os til normale tilstande.

Men jeg vil sige, at ordføreren må starte forfra med den rigtige tale. Tak til Venstres vægne ordfører; det burde være min opgave. Tak, og værsgo.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Jeg siger pænt tak for, at alle ikke var faldet helt i søvn.

Så tager vi det med kviklån. Det lovforslag, som vi her skal kigge på, handler om det, der ofte benævnes kviklån, og tænker man efter, er kviklån jo en flot betegnelse for et produkt i den finansielle verden, som er alt andet end flot. Hvem vil ikke gerne have andel i noget, der er kvikt og går kvikt? Imidlertid er sandheden jo, at de samme lån sagtens kunne betegnes som lån til ågerrenter. Det er der ikke mange der synes er særlig flatterende. Ågerpriser ønsker ingen at betale.

I mange år troede vi, at der fandtes en lov mod ågerrenter. Det fik imidlertid et skud for boven, da domstolene for et par år siden afgjorde en sag, hvor ÅOP beløb sig til mere end 700 pct., men hvor de i kendelsen afgjorde, at dette ikke kunne falde ind under den såkaldte ågerparagraf. Det blev den øjenåbner, som dannede grobund for det forslag, der i dag ligger her til førstebehandling. Behovet for regulering var åbenbart efter domstolenes afgørelse.

I gamle dage var lån til ublu rentesatser noget, som kunne opnås hos sidegadevekslerer, altså langt borte fra offentlighedens søgelys. Kviklånene derimod er med brask og bram blevet annonceret i bybusser og andre synlige steder, hvor potentielle låntagere er blevet foregøglet, at et kviklån kan redde deres livssituation. Sandheden er imidlertid stik modsat: Det vil trække yderligere ned mod den økonomiske afgrund for den enkelte.

I Socialdemokratiet er vi glade for og stolte af den brede opbakning fra Folketingets partier, som vi i dag ser udmønte sig her ved førstebehandlingen. 25 pct. fastsættes som maksimal årlig omkostning i procent efter annoncering, og der lægges nogle gedigne blokeringer for mulighederne for at markedsføre kviklånsprodukter: Går udbyderne af lånene op til et maksimum på 35 pct., må der ikke annonceres for produktet, men det må alene være noget, som kan indgå i en konkret handelssituation. Efter Socialdemokratiets opfattelse bidrager lovforslaget her til at rydde op i den økonomiske sektor og til at beskytte borgere med en klemt økonomi, og begge dele synes vi er udtryk for ordentlighed og hensyn til mennesker.

Det var så den rigtige tale. Og vi støtter lovforslaget.

Kl. 14:29

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er en kort bemærkning. Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 14:29

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Jeg synes, at hr. Orla Hav er lovligt undskyldt for ikke helt at kunne finde rundt i den store mængde af lovforslag fra erhvervsministeren, som enten vil forbyde ting eller påbyde erhvervslivet diverse ting eller på anden vis lægge en masse restriktioner og byrder på erhvervslivet. Jeg har også nogle gange lidt svært ved

at følge med, så jeg synes, at ordføreren fra Socialdemokratiet er lovligt undskyldt.

Jeg kan forstå, at det her handler lidt om forbrugerbeskyttelse og om at forhindre ublu långivning, men det, der er konsekvensen af det her lovforslag, vil jo være, at det bliver ulovligt for en dansker, en person i Danmark, at tage et lån på, lad os sige 5.000 kr., som skal betales tilbage 1 måned senere til 5.500 kr. – altså som koster 500 kr. i rente, men det bliver til gengæld lovligt at låne 5.000 kr. ud, som skal betales tilbage med 6.500 kr. 1 år senere. Men jeg vil egentlig bare høre Socialdemokratiets ordfører, hvordan det stiller forbrugerne bedre, at de bliver tvunget til at tage længere og dyrere lån frem for kortere og billigere lån. Hvordan er det udtryk for forbrugerbeskyttelse?

Kl. 14:30

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 14:30

Orla Hav (S):

Tak for spørgsmålet, og tak for forståelsen for, at når der er fem taler i rap, kan de godt lige blive byttet rundt på i rækkefølgen. Beklager!

Til spørgsmålet om, om det her stiller forbrugerne ringere eller bedre: Vi er jo i den heldige situation, at Forbrugerrådet har udtalt sig om, at indførelsen af de her nye regelsæt efter deres opfattelse er en forbedring af forbrugernes stilling. Så det er sådan set noget af det, vi har lagt til grund for, at det er en forbedring af forbrugernes stilling på et område, som jo har været et kildent område i rigtig, rigtig lang tid. Nu får vi lavet ordnede forhold for det, og så må vi jo tage en diskussion og stille spørgsmål til ministeren, hvis det er sådan, at Nye Borgerlige ... undskyld, Liberal Alliance har besvær med at se, om det er den ene eller den anden regnestok, der skal bruges på det her område. Jeg ser det bestemt som en fordel, at vi forbedrer forbrugernes stilling.

Kl. 14:31

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Hr. Alex Vanopslagh fra Liberal Alliance.

Kl. 14:31

Alex Vanopslagh (LA):

Ja, Nye Borgerlige støtter jo faktisk det her lovforslag. Forstå det, dem, der kan. Men det glæder jeg mig til at høre hr. Lars Boje Mathiesen forklare.

Helt personligt har jeg det sådan, at jeg ikke giver meget for, hvad Forbrugerrådet Tænk siger, fordi 70 pct. af deres tid går de op i at begrænse forbrugernes valgmuligheder, og jeg synes, at en af de ringeste repræsentanter for forbrugerne er Forbrugerrådet Tænk, men lad det ligge.

Jeg vil egentlig bare gerne høre ordførerens egen forklaring på, hvorfor det er bedre for forbrugerne at låne 5.000 kr., som skal betales tilbage over lang tid til 6.500 kr., end det er at låne 5.000 kr., som skal betales tilbage med 5.500 kr. 1 måned efter. Det vil jeg egentlig bare gerne høre ordførerens egen vurdering af.

Kl. 14:32

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ordføreren.

Kl. 14:32

Orla Hav (S):

Jeg har det sådan, at hvis forbrugeren kender sine vilkår godt og grundigt, så har forbrugeren også en chance for at disponere derefter. Problemet med det, der hedder kviklån hidtil, har jo været, at forbrugere er blevet vildledt ind i nogle fuldstændig underlige forløb,

hvor de ikke har kunnet gennemskue det. Det er jo så det, vi lægger op til ikke længere kan finde sted, hvorimod et lån på et oplyst grundlag må hver enkelt jo tage stilling til, og Liberal Alliance må jo så også have en accept af, at folk også kan have mulighed for at vælge selv.

Kl. 14:32

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så den næste ordfører, der får ordet, er hr. Torsten Schack Pedersen fra Venstre.

Kl. 14:33

(Ordfører)

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Det her er et område omkring korte og dyre lån, som vi har arbejdet med i efterhånden en del år her i Folketinget. Jeg har været med i mange tiltag, der har skullet give forbrugerne en bedre sikkerhed, bedre oplysning, bedre information, og vi har skærpet kravene til, hvem der fører tilsyn. Der er lavet en lang række tiltag undervejs – grundlæggende med det formål at sikre, at forbrugerne var bedre stillet.

Den socialdemokratiske ordfører sagde meget præcist, at vi alle sammen havde en opfattelse af, at vi havde en ågerparagraf i straffeloven, men da der så faldt en dom, der tillod renter på over 700 pct., var det nok lidt svært at sige, at vi havde et effektivt værn mod for høje renter. Og derfor lavede vi jo så meget bredt i Folketinget inden jul sidste år en politisk aftale, hvor vi så tog yderligere tiltag. Grunden til, at vi gjorde det, er grundlæggende, at der er for mange, der er endt i økonomiske vanskeligheder, fordi de har taget forbrugslån, meget dyre forbrugslån. Desværre er det også noget, der har en social slagside. Der er for mange unge mennesker, der har bragt sig selv i en position, bl.a. på grund af kviklån, som gør, at udsigterne for deres økonomi fremadrettet kan blive særdeles vanskelige. Socialt udsatte har også været overrepræsenteret i den statistik.

Derfor er der brug for, at vi fortsætter den hidtidige indsats med nye elementer for at sikre forbrugerne mod at tage alt for dyre lån, som løber op i alt, alt for store omkostninger, og som risikerer at låse deres økonomi for al fremtid. Og derfor er der brug for, at vi tager nye initiativer. Og diskussionen har jo været: Var der nok i straffelovens ågerparagraf? Det var der ikke. Og derfor indføres der nu med lovforslaget et loft over ÅOP, altså årlige omkostninger i procent, på 35 pct. på lån, som ikke er sikret ved pant i fast ejendom og nogle andre undtagelser.

Men grundlæggende giver det jo mening, at vi griber ind over for de her vanvittige procenter. Vi havde diskussioner om, hvorvidt loftet skulle ligge det ene eller det andet sted. Jeg har sådan set i den her proces også set, hvad jeg synes er ganske rimelige og fornuftige lån, hvor rentesatsen måske rammer 40 pct., uden at jeg betragter det som fuldstændig vanvittige lån. Og balancen har jo været, at vi også vil sikre, at danskerne har mulighed for at kunne låne til et køleskab, hvis det står af, også med et lån, som ikke binder forbrugerne i alt for mange måneder fremover. Men kompromiset blev de 35 pct., og det står vi naturligvis ved.

På samme måde indeholder aftalen, at der bliver et markedsføringsforbud, når det gælder lån på en ÅOP over 25 pct. Det er måske ikke superhensigtsmæssigt, at der er den her forskel, men det var der, hvor vi landede politisk, og derfor står vi naturligvis ved det aftalte. Til gengæld tror jeg, at det, der er i forhold til koblingen mellem reklamer og kviklån og spil, hvad enten det er videnspil eller kasinospil, vil have en effekt.

Der er også et vigtigt element i, at det her ikke kun gælder for sådan klassiske lån, men at det også kommer til at gælde for private låneaftaler, og aftalen er jo altså også fulgt op med en indsats over for eksempelvis privat formidlede lån på Facebook og andre online-

platforme. For vi skal gøre det her med åbne øjne. Det nytter jo ikke noget, at vi nu laver en bedre forbrugerbeskyttelse på et marked, der kvalitetstesttes af Finanstilsynet, og at der er en ordentlig kontrol, at man ved, hvem man har med at gøre, at det er virksomheder, der er registreret og bliver kontrolleret og skal overholde al mulig lovgivning, hvis vi så flytter forbrugerne over i noget meget, meget mørkegråt, hvis ikke kulsort, ved at man kan låne af private på Facebook – for der findes allerede facebookgrupper – og dér er der overhovedet ingen forbrugerbeskyttelse. Derfor er jeg glad for, at vi i aftalen også fik sikret, at der kom en øget kontrol på det område, for vi er jo ganske klar over, at der selvfølgelig er nogle, der er desperate efter at tage et lån, uanset hvad prisen er, og der handler det om at afskære det mest muligt.

Jeg vil lige slutte af med en enkelt bekymring. Det er i forhold til nogle af høringssvarene, der går på, om det her holder sig fuldstændig inden for EU-reglerne. Regeringen forsikrer os, at jo, lovforslaget holder sig inden for EU-reglerne, fordi det er regeringens vurdering, at det gør det, men regeringen har ikke villet tjekke det med Kommissionen. Der må vi selvfølgelig sige, at det er regeringens ansvar at sørge for, at det holder sig inden for EU-reglerne.

Lovforslaget sikrer en bedre forbrugerbeskyttelse, og vi støtter lovforslaget.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Der er en kort bemærkning. Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 14:38

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Jeg mindes, at det under de sagnomspundne, glørværdige VLAKE-dage blev besluttet – ganske klogt, synes jeg – at Finanstilsynet skulle føre et strengere tilsyn med forbrugslånsvirksomhederne. Ordføreren har selv forhandlet det på plads, så ordføreren kender området bedre, end jeg gør. Men der skulle være fokus på at føre tilsyn med kreditvurderingsprocesserne, således at de kviklån-firmaer, der låner penge ud til folk, der ikke kan betale tilbage, bliver lukket af Finanstilsynet. Men det arbejde er noget, man slet ikke er kommet i gang med, fordi den her regering siger: Nej, det går ikke med den slags fornuftig regulering og tilsyn; vi skal slå hårdt ned. Og jeg er bare lidt undrende over, hvorfor Venstre bidrager til en kultur på Christiansborg, hvor man i stedet for at vente på, at lovgivningen virker, og ser, om det er nok – altså et eller andet proportionalitetsprincip – så hopper med på den her galaj i stedet for at insistere på at sige: Lad os nu lige se, om det, vi har vedtaget i de glørværdige VLAKE-dage, ikke bliver godt. Og det vil jeg egentlig bare have en uddybning af.

Kl. 14:39

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren.

Kl. 14:39

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg startede faktisk min ordførertale med at sige, at det her ligger i forlængelse af en stribe initiativer. For man har nogle gange det indtryk, at det er, som om Folketinget har siddet på hænderne i en masse år på det her område. Det har vi bestemt ikke. Og jeg fremhævede nemlig selv, at tilsynet blev styrket ved at flytte det fra forbrugerombudsmanden over til Finanstilsynet. Det var også i de glørværdige VLAKE-dage, at der blev nedsat en arbejdsgruppe i Erhvervsministeriet, som skulle kigge på yderligere initiativer, og hvis ikke jeg husker helt galt, så var der også i den en diskussion af, om man skulle overveje muligheden for et AOP-loft. Så på den måde kan jeg sagtens se, at der er nogle spor, som fører tilbage til en glørværdig fælles fortid.

Kl. 14:40

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så tak til Venstres ordfører. Den næste i ordførerrækken er fra Dansk Folkeparti, og det er hr. Hans Christian Skibby. Værsgo.

Kl. 14:40

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Nu ved jeg altså ikke, hvor glørværdig den tid var, som der henvises til. Jeg kan da godt komme i tanke om et par eksempler, der ikke var sådan særlig flatterende for samarbejdets kunst. Men det var så ikke noget, der havde med kviklån at gøre – så meget kan vi nok blive enige om.

Det lovforslag, der ligger her fra regeringen, og som udspringer fra en politisk aftale, som Dansk Folkeparti er en del af, kan vi naturligvis også støtte. Det er jo et lovforslag, som har været længe undervejs i forhold til den diskussion, der har været rent politisk i Folketinget og også uden for Folketinget i den forstand, at der jo har været en stor medicomtale om borgere, som har følt sig truffet urimeligt i forhold til bl.a. de sager, der også har været nævnt tidligere har i dag, om, at en rente på over 700 pct. ifølge dommerne ikke var i strid med den ågerlovgivning, som vi har i kongeriget Danmark. Det var jo noget, som vi var mange som undrede os over, for hvis ikke 700 pct. er åger, kan man næsten spørge: Hvad skal vi så op på? Er det så 1.700 pct., eller hvad taler vi om? Det var i hvert fald noget, der skreg til himlen, og derfor var det også på sin plads, at Folketinget satte sig sammen og prøvede på at lave nogle tiltag, som kan gøre op med det.

Det er så det, vi har til lovbehandling i dag, og den indeholder en række forbud og en række begrænsninger, bl.a. i forhold til markedsføring og maksimale årlige omkostninger i procent. Og så indeholder den også det, som Dansk Folkeparti i hvert fald var meget interesseret i at få med, netop i forhold til lån imellem private, fordi vi jo bl.a. oplevede, at folk ikke bare sender penge over Facebook osv., men også, at der ligefrem blev lavet hjemmesider, som tjente penge på at være formidlere imellem private, altså, eksempelvis primutu.dk var en af dem, som jo sørgede for at koble folk sammen; dem, der havde nogen penge, og dem, der ikke havde nogen. Og det medførte jo så, at der kom rockere på besøg hos intetanende husmødre, som havde børn, der var kommet til at optage gæld over forskellige kreative lånetjenester. Og det er jo ikke noget, der skal have gang på Jord her i Danmark. Vi er nødt til at skride ind i forhold til at sikre, at der også skal være en retsvirkning, som gælder imod kreative folk, som prøver at presse penge ud af andre, også med ulovlig inkassovirksomhed.

Derfor er det godt, at vi har fået skærpet reglerne for lån mellem private, og at vi også får sat nogle yderligere kontrolmekanismer i gang. I Dansk Folkeparti er vi så ikke helt trygge ved, at det er nok med den nye kontrol, der bliver sat i gang. Vi frygter simpelt hen, at det er for lidt, vi får sat af i forhold til det. Og vi ved jo også, at det går utrolig stærkt. Altså, man kan åbne og lukke facebookprofiler i løbet af en formiddag og en eftermiddag, og vupti, så har folk lavet nogle af de her initiativer. Så det bliver op ad bakke, og det vil det nok næsten gøre uanset hvad. Men altså, en forbedring er det, og derfor støtter vi det naturligvis også.

Der er så et sted, hvor der har været en tvist, og det er jeg nødt til at sige, også til ministeren. For det der med den maksimale årlige omkostning i procent var jo et stort stridsemne i forbindelse med forhandlingerne, og vi endte med en AOP på maks. 35 pct.. Men sådan som vi tolkede det i forhold til markedet – som vi også får briefing om fra dem, der, hvad skal man sige, the good guys, dem, der sådan set laver hæderlige lån på kreditmarkederne – er jo, at netop med det markedsføringsforbud, der er på lån op over 25

pct., er der jo sådan set indirekte tale om, at man laver en lavere ÅOP-grænse end de 35 pct. I stedet for blev det 25 pct., fordi man får umuliggjort den her type af markedsføring af de andre lån. Og det var ikke det, der var intentionen bag aftalen, i hvert fald. Men jeg medgiver jo også, at når ikke aftaleparterne kan blive enige om, at det ikke var intentionen, så er det jo en fugl på taget. Men det ændrer ikke på, at jeg er nødt til at sige her i salen, at det altså var aftalen: ÅOP 30-35 pct., og ikke 25 pct. Og det er så det, der var kendetegnende for det, men vi tager det selvfølgelig ad notam i forhold til den videre proces.

Men vi støtter naturligvis lovforslaget, vi er jo med i aftalen.

Kl. 14:45

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Den næste ordfører er fra Radikale Venstre, og det er fru Katrine Robsøe. Værsgo.

Kl. 14:45

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for ordet. Det har været en lang vej at nå hertil – ikke bare vores snakke i den her folketingssamling, for det her lovforslag kommer jo oven på tidligere forsøg på at sætte en stopper for kviklån, hvor udbydere alligevel fandt en udvej. Det skal være slut nu, og hold nu op, hvor er jeg glad for, at vi har fundet et sted at mødes i en bred aftale, der sikrer holdbarheden og er en sikkerhed for danskerne mod kviklån. Der er nogle ting i aftalen, som jeg særlig vil fremhæve, fordi jeg mener, at de tilsammen udgør et stærkt værn mod fuldstændig urimelige lån.

For det første har kviklån alt for længe haft lov til at lokke mennesker med farverige reklamer til nemme og hurtige penge. Derfor sætter vi benhårdt ind over for markedsføring af kviklån. Det er naturligvis en lovgivning, vi skal følge op på, for det er indgribende, men det er der også behov for. Der skal ikke være en busreklame med et nummer, du kan sende en sms til og så have pengene på kontoen med det samme og derefter skulle leve med et helt urimeligt ÅOP-niveau. Vi skal ikke acceptere, at der nådesløst smides reklamer op mellem sportudsendelser og klos op og ned ad spilreklamer. Det skal vi have sat en stopper for.

For det andet har kviklån alt for længe fået lov til at fange mennesker i en nærmest uendelig gældsspiral. Det får vi heldigvis gjort en ende på nu med omkostningsloftet. Det er for mig fuldstændig afgørende, at ens gæld ikke kan få lov til at stige i det uendelige. Der skal ikke være et incitament til for udbydere af usikre forbrugslån at låne ud til mennesker, der ikke har en jordisk chance for at betale pengene tilbage. Man skal kreditvurdere sine kunder, og det får vi nu også skabt et klokkeklart incitament til.

For det tredje har udbydere af kviklån alt for længe fået lov til at tage fuldstændig vanvittige renter. Der har været absurde eksempler på et ÅOP-niveau, der var helt på månen. Det sætter vi nu en brat stopper for. I den del, der omhandler ÅOP-loftet, vil jeg gerne fremhæve, at det er vigtigt at huske, at ÅOP ikke er renten, men bliver højere med en kortere tilbagebetalingsperiode. Samtidig har vi lavet en meget bred definition af, hvilke lån der underlægges den her lovgivning. Det synes jeg at vi gør med helt åbne øjne, fordi de her udbydere, som jeg sagde i starten, tidligere har haft alt for nemt ved at finde en udvej. Derfor gælder ÅOP-loftet for alle usikrede forbrugslån. Jeg synes faktisk, vi har fået placeret os yderst fornuftigt.

Sidst, men ikke mindst, sikrer vi også med aftalen en masse andre gode ting som f.eks. penge til gældsrådgivning til de mennesker, der allerede er ulykkeligt fanget i en ond spiral. Vi er også blevet enige om at sikre udarbejdelse af undervisningsmateriale til skoler, for jeg synes faktisk, det er ret vigtigt, at vi får gjort noget ved, at der

er rigtig mange børn og unge, der indtil videre er blevet fanget i det her.

Samlet set står vi efter min mening her med en ret enestående pakke i et lovforslag. Jeg synes, vi rammer mange af balancerne rigtig godt, og det har ved gud ikke været nemt at nå dertil, men jeg er rigtig glad for, at vi er her, og Radikale støtter lovforslaget.

Kl. 14:48

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger til De Radikales ordfører, så vi går videre til Socialistisk Folkepartis ordfører. Det er fru Theresa Berg Andersen. Værsgo.

Kl. 14:48

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for ordet. Jeg vil indlede med at sige, at den her aftale ligger til grund for en lovbehandling, som ligger før min tid her i Tinget. Men derfor kan jeg alligevel godt glæde mig over, at man sammen med regeringen og en lang række af Folketingets partier har indgået den her aftale om at sætte en kæp i hjulet på de virksomheder, som helt skruppelløst har profiteret på nogle helt urimelige lånevilkår.

SF har i flere omgange foreslået, at der blev grebet ind over for udbydere af kviklån, og vi har haft rigtig svært ved at se passivt til, hvordan glubske virksomheder har kunnet udstede lån med op til flere hundrede, ja, flere tusinde procent i årlige omkostninger. Vi ser det som en skandale, at et land som Danmark har kunnet tillade det her marked, og at det har været fuldstændig ureguleret. Kviklånsvirksomhederne har fanget mange mennesker i en helt uoverskuelig gæld. Det kan gælde unge og udsatte mennesker, og jeg synes, det har været en uanstændig praksis fra låneudbydernes side. Så jeg er rigtig glad for, at vi får stoppet det her.

Inden den her aftale blev indgået har jeg ofte spurgt mig selv, om den her praksis er en måde at tjene penge på. Er det etisk forsvareligt at målrette sine lånemuligheder til udsatte mennesker, der i forvejen optager meget gæld, så det bliver fuldstændig uoverskueligt for dem? Jeg mener, at svaret er klart nej.

Den aftale her betyder ikke, at folk ikke længere kan låne, hvis det er nødvendigt, som Venstre siger. Hvis nu ens vaskemaskine går i stykker, eller hvis en studerende har brug for en ny computer, er der andre muligheder. Aftalen sikrer blot, at forbrugerne her får nogle rimelige vilkår, når der skal lånes penge.

Jeg er glad for, at vi kan behandle det her lovforslag – især også i den krise, som vi står i – for jeg tror, at folk har nemmere ved at ty til et kviklån, fordi de måske mister indtægt, så det er bydende nødvendigt. Flere har mistet indkomst, så det kan være fristende at låne ekstra penge i den her tid. Så jeg er rigtig glad for, at vi får det igennem nu. SF støtter forslaget.

Kl. 14:51

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til SF's ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Den næste ordfører er fra Enhedslisten, og det er Victoria Velasquez.

Kl. 14:51

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Jeg har virkelig set frem til i dag, til et opgør med rockerrenter og til, at vi sammen skaber en bedre gældsrådgivning. Jeg synes, det er en god dag i dag. Prøv lige at overveje engang, at nu skal det være slut med, at man helt lovligt kan have renter på 759 pct. – så høj var ÅOP'en nemlig hos den virksomhed, der var for retten i Østre Landsret i 2016 – i hvert fald lige om lidt, når vi endelig får det vedtaget. Det er ikke nogen hemmelighed, at der har været stor uenighed og politiske diskussioner i de forhandlinger, der har været. Jeg synes

faktisk, at forhandlingerne op til i dag har handlet for meget om at skulle beskytte de virksomheder, som er på kviklånsmarkedet. Hvem er det egentlig, at man dér prøver at beskytte? Hvorfor er det, at der skal være en forretning i at have høje renter? Vi ved, at det går allerhårdst ud over dem, der ikke kan betale lånene tilbage og derfor sidder fast i en gældsspiral uden ende. Jeg citerer her fra et interview med Morgan Volish fra Herning af Danmarks Radio:

»Morgan er tidligere udsendt soldat og lider i dag af PTSD. Sygdommen betyder, at han i maniske anfald har optaget kviklån for tusindvis af kroner. - Jeg bliver fristet, og de her manier udmønter sig i, at man ikke helt er herre over sin egen gøren og laden, siger Morgan Volis. I alt har han optaget kviklån for 300.000 kroner fordelt på 27 forskellige kviklån. - Jeg har taget fat i et selskab i Aarhus, som hjælper mig med at komme af med min gæld. Men selv om jeg betaler af, så vokser min gæld alligevel, lyder det fra Morgan Volis, der er førtidspensionist.«

Morgan skylder altså omkring 300.000 kr. til diverse kviklånsskemaer. Da vi i sommer skrev i forståelsespapiret, at vi skulle have et opgør med kviklån, så var det netop mennesker som Morgan, vi kæmpede for – ikke den nye stærkt voksende forretningsidé om at udnytte sårbare mennesker og tjene penge på andre menneskers nød. Flere har modargumenteret over for mig med, at det jo netop er fattige mennesker, som de kan hjælpe, for så kan man nemlig sikre sig, at de kan få sig et lån og f.eks. har råd til at købe sig et nyt køleskab. Der må jeg simpelt hen tage mig til hovedet og sige: Siden hvornår løser vi fattigdom og problemer med fattigdom med kviklån? Vi løser fattigdom ved at tage fat om nældens rod, og hvis man absolut skal lave lappeløsninger, bør man forbedre kommunernes mulighed for at kunne give tilskud til uforudsete udgifter eller lån, der allerede eksisterer i dag; ikke med kviklån og slet ikke med de dyre af dem. Derfor har det også for os i Enhedslisten været afgørende, at vi fik styrket gældsrådgivningen, der har trange kår, netop fordi problemet er vokset så gevaldigt de seneste år, at de faktisk slet ikke kan følge med. Der er rigtig mange, som ender med og som står i de her problemer ligesom Morgan, som har andre problemer at kæmpe med end gæld. Det lykkedes at få sat penge af til rådgiverne til lige det absolutte minimum – jeg ville have ønsket, at vi havde givet et mere markant løft, for det kan både hjælpe dem, der er i klemme, og det kan også forebygges, men det her var så langt, som vi kunne komme i denne omgang.

Hvis jeg derudover skal fremhæve en anden ting, som har været rigtig vigtig for os, så er det et opgør med den ublu og misvisende reklame for kviklån, som der har været i det offentlige rum. Det har haft massive konsekvenser og er bl.a. medskyldig i, at mange unge har optaget kviklån. Det har vi fået begrænset i forhold til markedsføringen, sådan at man overhovedet ikke må reklamere for kviklån, hvis man bare har ét produkt på hylderne med en ÅOP på over 25 pct., og det håber jeg kommer til at få en positiv indvirkning på, at færre unge bliver fanget i en gældsspiral tidligt i livet. På samme måde skal blokeringerne af at kombinere det med spil stoppe, at eksempelvis ludomaner udsættes for farlig manipulation. Stod det til os, skulle løftet for ÅOP'en have været på 15 pct. i stedet for 35 pct., men da det ikke lykkedes, synes jeg, det er udmærket, at der er et løft på, at man maks. kan betale 100 pct. oven i det, man skylder. Det vil gøre en ende på de frygtelige historier, som mange af jer måske har set i »Luksusfælden«, hvor strafrenter m.m. har betydning, at man ikke har kunnet komme ud af sin gæld.

Jeg vil gerne slutte af med at sige tak til jer, som har været med til at sikre, at vi ikke kunne nå hertil, hvor vi er i dag, og det gælder især SF og regeringen, Forbrugerrådet og andre interesseorganisationer, hvor samarbejdet har været rigtig, rigtig godt. For jeg synes faktisk også – til trods for uenigheder – at samarbejdet også har været godt. Man skulle nogle gange tro, at vi ikke kan rose hinanden på tværs af partier, særlig ikke, når vi er *hamrende* uenige,

men det betyder altså ikke, at jeg ikke værdsætter opkvalificerende input, men her vil jeg faktisk gerne fremhæve fru Mona Juul fra Konservative som et godt eksempel på, at der kommer gode input, men at man alligevel ender med at være så politisk uenige, at man ikke kan lande en aftale; det værdsætter jeg. Så til slut håber jeg, at det her bliver et godt skridt hen imod et stop for rockerrenter, god gældsrådgivning – og især i en tid, hvor vi ser arbejdsløsheden eksplodere. Lad os tage fat om roden på de problemer, der er, og få sat en fod for døren for kviklån. Tak for det.

Kl. 14:56

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er en kort bemærkning, og den er fra hr. Hans Kristian Skibby. Værsgo.

Kl. 14:56

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Jeg er helt enig med Enhedslistens ordfører i, at det er fint, at vi kan lave et forlig, som rummer mange partier på kryds og tværs af Folketinget. Men jeg vil også have lov til at sige, at det var det, vi kunne blive enige om. Det er ikke det hele, der er med, i forhold til de udfordringer, som der måtte komme. Ordføreren skitserer jo selv det eksempel, som flere af os også har noteret os, med ham med de 27 kviklån.

Så nævner ordføreren jo også en vaskemaskine. Det var i hvert fald det, der blev nævnt i ordførertalen. Der tænker jeg bare på, at den pågældende borger jo ikke har brug for 27 vaskemaskiner, men vi har stadig udfordringerne med, at man, når vi nu ikke kan have kviklånene, så jo netop begynder at sælge vaskemaskinerne til en meget højere pris, og så siger man med 12 girokort i hånden – og med venlig hilsen – til kunden: Værsgo, der er ingen gebyrer; der er ingen renter; det er et knaldgodt tilbud. Og så ender det jo bare med, at man måske betaler langt, langt mere for den samme vaskemaskine, som man kunne have købt andre steder til halvdelen af den pris, som man ender med at betale. Hvad mener Enhedslisten om det? For vi har jo ikke reddet kastanjerne ud af ilden.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ordføreren, og der er ½ minut til at svare.

Kl. 14:58

Victoria Velasquez (EL):

Det var faktisk et køleskab, som jeg nævnte, og det er jo et interessant eksempel, for det var det, der hele tiden blev bragt frem. Men når man kigger på køleskabe, kan man se, at de i IKEA faktisk holder sig under de 15 pct. og sælger køleskabe, så jeg synes, eksemplet var glimrende til at illustrere, at man skulle have støttet Enhedslisten, SF og Alternativets forslag. Nå, lad det ligge.

Jeg synes, det er en god pointe, som Dansk Folkeparti kom med under forhandlingerne, og det var jo noget, som I også rejste dér. Jeg forstod svaret fra ministeriet sådan, at det kunne man ikke på nuværende tidspunkt, men jeg håber, at ordføreren ved, at hvis vi ser, at der er grobund for, at det sker alligevel, så skal vi selvfølgelig have sat ind over for det. Det er jeg i hvert fald meget enig i, og jeg synes også, det er noget af det, som vi skal se på, når vi skal evaluere aftalen. For det hjælper jo ikke rigtig noget, hvis man kan blive taget ved næsen på den måde, som Dansk Folkeparti fortæller om. Så tak for det.

Kl. 14:59

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Hans Kristian Skibby, værsgo.

Kl. 14:59

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg skal selvfølgelig undskylde, at det ikke var et køleskab, men en vaskemaskine, jeg kom til at nævne. Men det ændrer jo ikke ved grundsubstansen, som vi sådan set deler accepten af stadig væk er der. Det er også bare derfor, jeg siger, at inden vi sådan begynder at kipe med flaget og blive glade og selvfede herinde, så er det bare sådan, at vi i Dansk Folkeparti i hvert fald frygter, at det her er en glidebane hen imod langt, langt flere forbrugskøb, hvor man rente- og gebyrfrit får 12 girokort i hånden og beskeden: Værsgo, det er et godt tilbud. Og så ender det faktisk med, at kunderne betaler langt mere for produkterne, end de ellers skulle have gjort.

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Enhedslistens ordfører skal have lov at svare. Værsgo.

Kl. 15:00

Victoria Velasquez (EL):

Selv om vi er meget enige, hvad det her angår, så tænker jeg, at det er fint lige at vende tilbage til det. Jeg synes, at det er en vigtig pointe, og generelt – og det håber jeg vi kan være enige om – skal vi have styrket det både i forhold til at forebygge og til gældsrådgivning, at man kan tage kontakt og få hjælp til, hvordan man gennemskuer sådan nogle ting. Men man skal også kunne gennemskue de forskellige køb. Jeg tror, at det er de færreste, som kigger med på Folketings-tv, men Danmarks Radio har lavet et rigtig fint lille klip med Lenny fra Paradise, som afslører, at rigtig mange faktisk har svært ved at gennemskue, hvad det egentlig er, de køber. Det er så kviklån, det konkret drejer sig om her, men det drejer sig jo også om andre køb. Hvad er det egentlig, man køber med den aftale, man laver? Det synes jeg vi skal være fokuseret på at kunne gøre bedre.

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til Enhedslistens ordfører. Nu er der ikke flere korte bemærkninger til Enhedslistens ordfører, og den næste ordfører er fra Det Konservative Folkeparti. Fru Mona Juul, værsgo.

Kl. 15:01

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Jeg er ikke helt sikker på, hvorfor det er sådan, men der er af uransagelige årsager altid nogle, der køber nogle tåbelige slankepiller, luksusmøbler til ingen penge og ansigtsbehandlinger, der får dig til at se 10 år yngre ud. Det er fjollet og indimellem nærmest pinagtigt at iagttag. Det samme har det været at se folk låne 10.000 kr. uden at anc, hvad ÅOP egentlig er for noget, og uden lige at læse det med småt. Det har jo ikke sjældent vist sig, at de må hoste op med f.eks. 800 pct. i årlig omkostning, altså det, der er ÅOP, som både er renten og gebyret. Det har dælmme godt nok kunnet gå hen og blive til rigtig mange penge. De fleste har selvfølgelig betakket sig for at tage lån med en årlig omkostning på trecifrede procenter. At der alligevel er nogen, der er hoppet på det såkaldte kviklån, kan man kun gisne om årsagen til, men sikkert og vist er det, at udbyderne af lånene har været de helt store vindere.

Det er meget svært for mig at have sympati for udbydere, der udnytter svage sjæle, unge sårbare mennesker og måske endda ludomaners trang ved at lægge markedsføring af lån op ad spilreklamer. For der er trods alt forskel på slankepiller, der ikke virker; møbler, der er knap så luksus, når de nu ikke koster noget; og ansigtsbehandlinger, der maksimalt får dig til at føle dig yngre, og så mennesker, der ender i en uheldig økonomisk situation, fordi de har fået lån, de absolut ikke burde have fået. De første kan vi få ondt af og fnise lidt

af: Verden vil bedrages. Det andet er under ingen omstændigheder fair. Det kan vi selvfølgelig ikke være bekendt bare at blive ved med at sidde og se på.

Jeg tænkte, ligesom mange andre, at vi skulle se at få gjort op med de ublu rockerlignende renter, og kastede mig ind i kampen. Jeg tænkte, at vi på trods af min antipati mod at lovgive om alt og alting skulle beskytte de svage sjæle mod rockerrener, der kun forringer manges i forvejen meget ringe situation – at det ansvar skulle vi som samfund have overskud lige her til at påtage os. Jeg har researchet, og jeg har endda chattet med nogle af udbyderne, hvor jeg lod, som om jeg ville tage et kviklån. Det var grumt, kan jeg hilse og sige. Jeg er stødt på private långivere og et dystert sort marked, og jeg havde aldrig forestillet mig, at Konservative skulle stå uden for en aftale om netop kviklån. Så tak til ordføreren fra Enhedslisten. Jeg kan også kvittere de øvrige ordførere og fru Victoria Velasquez; det har været en fornøjelse at arbejde med sagen, men ikke desto mindre er vi ikke med i aftalen.

Vi er ikke med, fordi aftalen er alt for vidtgående. Den skyder gråspurve med kanoner. Efter min bedste overbevisning er regeringen og partierne bag aftalen blevet grebet af stemningen og har glemt, hvad opgaven egentlig gik ud på, nemlig at fjerne de ublu kviklån. Opgaven var ikke at smadre markedet for helt almindelige, kortvarige forbrugslån, for det er faktisk vigtigt, at der fortsat kan lånes penge, og at det fortsat kan betale sig at låne ud. Vi skal i politik og i livet sådan i det hele taget spørge os selv: Hvad er ret og rimeligt? Og det er selvfølgelig ikke rimeligt med 800 pct. i ÅOP. Det kan godt være, det også lyder heftigt med et ÅOP-loft på mere end 35 pct., men det behøver det reelt ikke at være, når man ser på de samlede omkostninger i kroner – slet ikke for mindre lån med kort tilbagebetalingsfrist, som rigtig mange gerne optager og betaler tilbage, og som de efter min mening skal have lov til.

Du kommer hjem fra ferie, du kom lige til at bruge lidt for mange penge, køleskabet er i mellemtiden stået af, du får en invitation til en fest, og selvfølgelig har du ikke noget at tage på – sådan er det. Det er først på måneden, og kontoen er ved at være tom. Du har den mulighed, at du kan låne 5.000 kr. over 6 måneder, og til gebyrer og renter på samme niveau, som ministeriet konsekvent har regnet med, kommer det så til at koste dig 833 kr. at låne de 5.000 kr., hvilket vel ikke er dybt urimeligt. Men lånet lander altså på en ÅOP på mere end 70 pct. og vil derfor fremover være ulovligt. Så sker der jo bare én af tre ting: Enten dropper du det der med at få kold mælk og nyt tøj, eller også får du hjælp af en ven eller fjende, eller også får du et lån med en lavere ÅOP. Det sidste kræver blot en længere tilbagebetalingstid, som banken naturligvis tager sig betalt for, og så står man med et samlet set dyrere lån med en ÅOP under 35 – ja, nok også under 25. Det er jo det, der de facto vil ske, sådan som loven er strikkes sammen. Der er godt nok langt fra de 25 til de 800 pct. eller omvendt. Var det virkelig det, vi ville? Ikke efter min mening. Og det var heller ikke det, den daværende konservative erhvervsminister havde i tankerne, da han i den gamle regering satte sig for at undersøge kviklånene.

Aftalen indeholder desuden diverse andre meget vidtgående restriktioner, hvor jeg også har svært ved at se balancen. Alene markedsføringsforbuddet rammer helt seriøse virksomheder meget hårdt, og det stiller samtidig de danske virksomheder ringere end deres udenlandske konkurrenter.

Derfor takkede vi nej til aftalen, og medmindre det i udvalgsarbejdet lykkes mig at overbevise mine gode ordførerkolleger om vitale ændringer, stemmer vi kæmpestort nej tak.

Kl. 15:06

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det til De Konservatives ordfører. Den næste i ordførerrækken, som ønsker ordet, er fra Liberal Alliance, og det er hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 15:06

(Ordfører)

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Jeg havde ellers glædet mig til Nye Borgerliges ordførtale, men den må jeg jo få en anden god gang.

I Liberal Alliance kan vi ikke støtte det her lovforslag. Vi mener egentlig, at det på alt for mange parametre mangler noget kvalitet. Vi synes egentlig, det er et dårligt lovforslag – for at sige det ærligt – som vi ser det. Jeg kan jo forstå, at ministeren gerne vil styrke forbrugerbeskyttelsen med det her lovforslag, og som vi var inde på tidligere, var det også noget, den tidligere regering ønskede, og derfor blev der i juli sidste år lavet en ganske fin aftale om, at forbrugslånsvirksomheder skal have tilladelse hos Finanstilsynet til at udøve deres virksomhed, og Finanstilsynet skal godkende virksomhedernes kreditværdighedsvurderingsprocesser. Med andre ord skal Finanstilsynet føre tilsyn med, at forbrugslånsvirksomheder ikke låner ud til svage sjæle, der ikke kan gennemskue deres lån, at de ikke foretager uansvarlig långivning. Det synes jeg er en fornuftig måde at gribe det an på: finde de brodne kar, tage dem ud af branchen, i stedet for at ramme alle.

Desværre er det sådan, at Finanstilsynets tilladelser ikke er blevet afgivet til en eneste virksomhed endnu; lovgivningen har ikke nået at træde i kraft. I stedet for har den nuværende regering desværre med et bredt flertal haft travlt med at gennemføre mere lovgivning, flere byrder og mere bureaukrati. Jeg synes, det er et generelt kedeligt kendetegn for den her regering og måske i særdeleshed for erhvervsministeren, at man er knap så dygtig til at foretage erhvervsvenlige initiativer, en afbalanceret regulering og gode rammevilkår, men i stedet for har fokus på begrænsninger og mistillid og dårligere rammevilkår. Jeg håber på et skift hos regeringen og ministeren.

Nu har jeg ikke siddet i Folketinget i særlig lang tid, men jeg mindes ikke, at der før i det her Folketing er blevet gennemført ny lovgivning for at fremme forbrugerbeskyttelsen på et område, inden den tidligere vedtagne lovgivning for at fremme forbrugerbeskyttelsen på samme område overhovedet er trådt i kraft og efterfølgende evalueret. Det er da ikke sådan, vi gør i det her Folketing? Det har vi ikke præcedens for. Det er en af årsagerne til, at vi ikke kunne være med på den her aftale.

Jeg får lidt det indtryk, at det måske ikke handler så meget om at fremme forbrugerbeskyttelsen, som det handler om at vise handlekraft over for danskerne i en sag, der er populær hos den danske befolkning, og at sige, at kviklån kun er for dumme mennesker, og at der ikke er nogen, der måske godt kan tage et lån og betale tilbage til tiden og være glade for produktet. Jeg ved ikke helt, om det er en del af den her samfundskontrakt om, at man gerne vil bestemme mere over diverse virksomheder. Man så jo senest, at Danske Bank skulle have skældud af erhvervsministeren for ikke at slække på kreditvurderingskravene. Nu er det så de små låneudbydere, der skal have skældud for ikke at have styr på deres långivning. Det giver ikke mening, at man på den ene side siger, at Danske Bank skal slække på kreditvurderingskravet, når de låner ud til fast ejendom, mens de skal styrke kravet til kreditvurderingen af dem, der vil låne til en knallertreparation eller en lille ferie, altså låne mindre. Altså, det hænger ganske enkelt ikke sammen, og jeg har svært ved at få øje på, hvad det er, der fremmer forbrugerbeskyttelsen i det her lovforslag.

Jeg forstår det sådan, at man gerne vil forhindre, at danskerne bliver fanget i bundløs gæld, men jeg tror oprigtigt ikke, og det er en oprigtig bekymring, at det her lovforslag bliver et værn mod øget gældsætning, bl.a. fordi det er fokuseret på ÅOP, og ÅOP er jo indrettet sådan, at det er et kunstigt begreb, der ikke reelt måler renternes del af omkostningerne på et lån. Det er jo indrettet sådan, at den falder med længden på lånets løbetid. Og det vil sige, som jeg også var inde på tidligere, at låner man 5.000 kr. i en måned og

skal betale dem tilbage med 6.000 kr. en måned efter, så er ÅOP på 800 pct., selv om renten reelt set er på 20 pct. Hvis man låner 5.000 kr. og skal betale tilbage med 6.500 kr. – altså markant mere – et år senere, ja, så er ÅOP ikke på 800 pct., nej, den er under 40 pct., og så er det lovligt. Undskyld mig, men det er ikke en tilfredsstillende måde at lave regulering på.

Dem, der primært får gavn af det her lovforslag, er bankerne, er Finans Danmark, for folk vil strømme væk fra de små forbrugslånsvirksomheder og over til bankerne, der tilbyder lange lån. Forbrugerne taber, men storkapitalen vinder. Og jeg frygter, at når bankerne så får stigende aktiekurser, fordi de vinder de der kunder, vil erhvervsministeren se sig sur på bankerne, fordi de har det rigtig godt og vinder markedsandele og måske endda udbetaler udbytte til deres ejere som følge af den her regulering.

Når man kigger på høringssvarene, er der rigtig mange af dem, der fremhæver, at det her er konkurrenceforvridende og i strid med EU-retten – lige fra Dansk Kredit Råd, Finansforbundet, Dansk Annoncørforening, Danske Medier og til den tidligere direktør for Konkurrencestyrelsen Finn Lauritzen. Regeringens svar til alle de her er: Jojo, men Erhvervsministeriet vurderer, at der ikke er noget problem. Men en erhvervsvenlig erhvervsminister må vel sætte sig for at undersøge, om der er et problem, henvende sig til Kommissionen, undersøge det grundigt, inden man hastebehandler noget i Folketinget. Så alt i alt tror jeg desværre ikke, at det her lovforslag rammer forbrugerbeskyttelsen. Og jeg synes, det mangler kvalitet, og derfor kan vi ikke bakke op om det.

Kl. 15:11

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Tak til Liberal Alliances ordfører. Nu er vi igennem ordførerrækken, og den sidste, der får ordet, er erhvervsministeren. Værsgo.

Kl. 15:11

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

I dag er en rigtig, rigtig god dag, fordi i dag får vi effektueret det opgør mod kviklån, som et meget bredt flertal i Folketinget i slutningen af sidste år blev enige om skulle gennemføres. Nu er lovforslaget her, der udmønter den store og brede politiske aftale, som jeg er rigtig glad for at det kunne lykkes at samle os så bredt i Folketinget om at indgå i slutningen af sidste år.

Det er på høje tid, at vi får gjort op med de urimelig høje renter og gebyrer, som nogle forbrugslån har – lån, som i nogle tilfælde har ført til, at flere danskere er endt med uoverskuelig og urimelig gæld. Derfor er jeg også glad for, at der er et bredt flertal i Folketinget, som ønsker et opgør med disse forbrugslån, sådan som vi aftalte det i december 2019. Den stigende digitalisering har gjort det meget, meget let at optage forbrugslån, og selv om der er indført en række tiltag på det forbrugerretlige område, er der behov for, at vi skærper lovgivningen yderligere, at vi hjælper forbrugerne bedre på vej. Vi vil ikke acceptere renter på flere hundrede procent, og vi vil ikke acceptere, at ganske almindelige mennesker bliver fanget i en helt urimelig gældssituation. Derfor behandler vi det lovforslag, vi står med i dag: for at gennemføre den politiske aftale om et opgør med kviklån og for at beskytte den helt almindelige forbruger mod urimelige vilkår.

Lovforslaget styrker forbrugerbeskyttelsen, og det gør det ved at sikre ordentlige forhold på markedet for forbrugslån. Det sker ved at stille en række begrænsninger for forbrugslån, bl.a. dem, som vi jo kender og omtaler som kviklån. Lovforslaget indfører derfor et ÅOP-loft på 35 pct. for forbrugslån. Der indføres samtidig et omkostningsloft på 100 pct., som er med til at sikre, at de samlede omkostninger ved et forbrugslån ikke kan løbe løbsk. Samtidig begrænser vi den massive markedsføring af forbrugslån. Med lovforslaget må man ikke i det offentlige rum markedsføre sine låneprodukter,

hvis man i sin låneportefølje har forbrugslån med en ÅOP på over 25 pct. Lovforslaget indfører også et forbud mod at markedsføre forbrugslån i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere.

Derudover er tiden også moden til at modernisere den nuværende indsats inden for finansiel forbrugerinformation. Vi skal sikre en bedre og mere effektiv indsats for at fremme forbrugernes finansielle forståelse. Derfor nedlægges Penge- og Pensionspanelet, og den offentlige forbrugerinformation forankres fremover i Finanstilsynet.

Jeg har med stor glæde noteret mig, at både erhvervs- og forbrugerorganisationer under den offentlige høring har taget grundlæggende positivt imod lovforslaget og dets overordnede formål. I det hele taget er jeg glad for, at vi er så mange, der vil beskytte danskerne og finde en god balance mellem lån til nogle rimelige omkostninger og muligheden for, at forbrugerne fortsat kan få de lån, som de har brug for. Derfor mener jeg, at vi med lovforslaget her leverer den balance og leverer det længe tiltrængte og efterspurgte opgør med kviklån.

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Der er nogle korte bemærkninger, først fra fru Mona Juul.

Kl. 15:15

Mona Juul (KF):

Tak for det. Det er rigtig godt, at ministeren er opmærksom på forbrugerbeskyttelse. Det er vi mange der er. Men jeg kunne jo også rigtig godt tænke mig, at ministeren var opmærksom på, at der i lovforslagets bemærkninger direkte siges, at det stiller danske virksomheder ringere end deres udenlandske konkurrenter på grund af det afsenderlandsprincip, der er i e-handelslovens §§ 3 og 4.

Det betyder jo bare konkret, at låneudbydere fra andre EU-lande fortsat vil kunne foretage onlinemarkedsføring af kreditaftaler med en ÅOP på op til 35 pct. Det får mig til at spørge ministeren, om ministeren kan bekræfte, at vi de facto har med et lovforslag at gøre, der betyder, at ÅOP maks. kan være 25 pct., og jeg vil ikke undlade at sige, at jeg også rigtig gerne ville have spurgt Nye Borgerliges ordfører om præcis det samme. For det er jo en meget bred aftale, der er lavet, men det fik jeg ikke mulighed for, så nu er det så ministeren, jeg spørger her.

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Erhvervsministeren.

Kl. 15:16

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tak for spørgsmålet. Jeg er glad for, at vi i fællesskab i høj grad har fokus på forbrugerbeskyttelsen, for det er jo det, som det her handler om. Det handler jo om, at der er så mange danskere, der er havnet i en grundlæggende ulykkelig situation, fordi et kviklån er blevet til det rene kviksand for dem, noget, som man ikke kan komme ud af igen, noget, som man sidder fast i.

Så er det klart, at det her er skrappe regler, men det er det jo også, fordi vi ved tidligere forsøg, også under tidligere regeringer, på at få greb om det her fænomen med kviklån har set, at omgåelse efter omgåelse er blevet udfaldet af det. Jeg ved godt, at det er stramme regler, vi laver, men grundlæggende er det min opfattelse, at det er det, der skal til for at sikre et egentligt opgør med kviklånen.

I forhold til de 25 pct., markedsføringsloftet, bliver det til et effektivt ÅOP-loft. Det er et stramt loft med de 25 pct., men det er ikke et ÅOP-loft. Man kan fortsat godt markedsføre produkter, men det er bare begrænset, hvor massivt man kan gøre det, bl.a. over for unge mennesker.

Kl. 15:17

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Fru Mona Juul.

Kl. 15:17

Mona Juul (KF):

Tak. Jeg tænker, at en ting, som også har været på bordet i forhandlingerne, jo netop har været det her med at købe et køleskab f.eks. Det har vi haft på flere gange, og der er jo ikke nogen tvivl om, at en udbyder af et køleskab naturligvis har den gevinst, at man også får solgt køleskabet og jo derfor kan lægge sin rentesats, sin gebyrsats, væsentlig lavere, end hvis man skal have pengene i hånden. Hvor står ministeren i forhold til det og lovforslaget?

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Ministeren.

Kl. 15:18

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Efter min helt klare opfattelse vil man stadig væk kunne købe et køleskab, hvis man får brug for det. Jeg tror måske bare, vi lige er nødt til at smage lidt på tallene her. For er det helt urimelige forhold i forbindelse med en lånevirkksomhed, at man faktisk godt kan have en årlig omkostning i procent på 35 pct. på et lån? Det burde kunne løbe rundt, og vi har i hvert fald undervejs i forhandlingerne og også meget illustrativt over for hinanden prøvet at finde eksempler på, om man kan få et køleskab eller et andet gode til en ÅOP, der ligger under det niveau, og det er muligt.

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Så er det hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:18

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak, og jeg beklager over for den konservative ordfører, men jeg måtte lige træde af på naturens vegne, og jeg står selvfølgelig gerne til rådighed for spørgsmål, hvis det skal være sådan. Så det gør vi gerne.

Mit spørgsmål til erhvervsministeren går på, at der, når vi nu implementerer det her, måske er en tredjebehandling, som ligger i slutningen af maj eller starten af juni, og at der altså så måske er under en måned til at implementere det her, og det er i en situation, hvor virksomhederne har sendt folk hjem på grund af corona eller noget andet. Det synes jeg ikke er rimelige betingelser at give til en branche, og det tror jeg ikke på at vi ville have gjort over for andre brancher, og jeg synes ikke, at lånevirkningsbranchen skal stilles anderledes, end hvad vi ville have gjort over for andre brancher.

Så jeg vil opmuntre til og anbefale, også til dem, som er med i aftalen, at vi kigger på det her og måske udsætter det lidt, så vi giver en rimelig frist for folk til at implementere det, og jeg køber ikke argumentet om, at folk kunne have vidst, at vi ville have gjort det her. Men det er rimeligt, at vi, når Folketinget har vedtaget det, altså efter tredjebehandlingen, giver en rimelig frist for implementeringen. Det ville vi ellers også have gjort.

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:19

Kl. 15:22

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg skal ikke stå i vejen for det, hvis Nye Borgerliges ordfører har mulighed for at komme på talerlisten igen efter min tale. Jeg har fin mulighed for at blive her og lytte med.

I forhold til det konkrete spørgsmål om ikrafttræden er det jo noget af det, som har været lagt frem, og som aftaleparterne er enige om, og derfor skal aftaleparterne også være enige, hvis man skal lave det om. Jeg vil sige, at jeg selv har det sådan, at jeg synes, det er fornuftigt, at det træder i kraft til den aftalte ikrafttrædelsesdato af to årsager.

For det første står vi i en situation, hvor vi har set, hvor ulykkeligt kviklån rammer mange mennesker i vores samfund, særlig i sårbare situationer. Så derfor er det på tide, at vi får taget det her opgør, og at vi får det effektueret, ikke mindst fordi vi også aktuelt står i en krisesituation, hvor jeg kun tror, at det her bliver et fænomen, der kan blive yderligere udfordret. For det andet må jeg bare sige, at lovforslaget har været meget let tilgængeligt for mange aktører, der skulle forberede sig på at implementere det her, i meget lang tid. Så derfor har man haft god mulighed for at se, hvordan implementeringen af en meget bred politisk aftale ville finde sted, og dermed også at kunne forberede sig på det.

Kl. 15:21

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:21

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jo, men jeg tror måske også, at ministeren kan se, at det er specielle tider. Vi hører jo konstant fra regeringen og fra alle andre, at det her er historiske tider, og det er også historiske tider for brancher, som så skal forholde sig til ny lovgivning. De har måske kun halvdelen af medarbejderne til stede, og resten er sendt hjem, måske på hjælpepakker, og det vil sige, at de måske ikke er i stand til at løse den her opgave. For der kan være nogle af de mennesker, som er sendt hjem på lønkomensation, og derfor har de jo ikke en fysisk mulighed for det, hvis de stadig væk vil have støttekroner. For de må ikke arbejde.

Så det er jo det der med at kigge ind i den branche og spørge: Hov, hvad er rimeligheden i det her? Skal de, hvis de siger, at de ikke kan løse det – vi har sendt dem her hjem på lønkomensation – så vælge mellem ikke at få lønkomensation fortsat eller ikke at kunne implementere de nye ting, som Folketinget kommer med her? Jeg synes ikke, det er rimeligt, at vi stiller dem på den her måde, og jeg vil anbefale, at vi under udvalgsbehandlingen kigger på det her for at se, og om vi ikke kan skubbe det en anelse.

Kl. 15:22

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Ministeren.

Kl. 15:22

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Vi får selvfølgelig også en udvalgsbehandling af lovforslaget her og en mulighed for at drøfte tingene med hinanden, og jeg skal ikke i detaljen gøre mig klog på, hvor mange finansielle institutter der har hjemsendt medarbejdere på lønkomensation. Jeg lægger bare til grund, at stilleskruerne i den politiske aftale med så bred en politisk opbakning – jeg er også meget glad for, at Nye Borgerlige sammen med rigtig mange andre partier er med i den politiske aftale – jo har gjort, at man har haft en god og rum tid til at indstille sig på, hvad det er for nogle grundlæggende principper, der kommer til at gælde, og derfor mener jeg, at det er rimeligt at holde fast i ikrafttrædelsesdatoen.

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Inden vi går videre til den næste korte bemærkning, skal jeg i hvert fald lige meddele, at man som ordfører kan bede om ordet i en anden runde, hvis man ønsker det. Så har man til gengæld kun 3 minutters taletid.

Hr. Alex Vanopslagh for en kort bemærkning.

Kl. 15:23

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Mit indtryk med en – indrømmet – lidt sparsommelig viden på området er, at såkaldte kviklån og hurtige forbrugslån for mange af de danskere, der ulykkeligvis havner i gældsforfælde, i bundløs gæld så at sige, er noget af det, mens en stor del af den gæld, som de døjer med, er banklån, billån og alle mulige andre ting, der ikke bliver reguleret af det her lovforslag.

Jeg vil egentlig bare høre, om ministeren ligger inde med en viden, en viden, som ministeren måske vil dele med udvalget, som antyder eller dokumenterer, at der er problemer med personer, der er fanget i bundløs og stor gæld, alene på grund af den type forbrugslån, som man vil regulere med det her lovforslag, eller om det er noget, som man ikke har nogen viden om på nuværende tidspunkt.

Kl. 15:23

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Erhvervsministeren.

Kl. 15:23

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Man skal jo altså ikke have fulgt meget med i den offentlige debat for at vide, at kviklån har en meget negativ effekt på mennesker, der bliver ramt i situationer, hvor de ikke kan komme ud af de her kviklån igen. Jeg ved ikke, om jeg må tage spørgsmålet som et udtryk for, at Liberal Alliance slet ikke anerkender, at der er et problem med kviklån i Danmark. Nu stiller man sig jo uden for den her politiske aftale, og det synes jeg er uheldigt. Jeg synes, at man skulle have været med i forhandlingerne hele vejen igennem og være gået med i aftalen.

For grundlæggende handler det her jo også om at beskytte en række forbrugere, en række danskere, som risikerer at havne i ud-satte, sårbare situationer, hvor kviklån, som jeg siger, bliver til en slags kviksand, noget, som det er svært at komme ud af, noget, der trækker en længere og længere ned økonomisk. Det har vi da en forpligtigelse til at gøre noget ved. Forsøgene har været gjort undervejs, de er blevet omgået gang på gang. Nu kommer der et egentligt opgør med kviklån, og der havde jeg meget gerne set, at Liberal Alliance havde været med. Men jeg ved ikke, om det skal være et udtryk for, at man ikke anerkender, at der her er et problem.

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 15:25

Alex Vanopslagh (LA):

Jeg må jo tolke svaret sådan, at ministeren ikke ligger inde med en viden, der dokumenterer eller antyder, at kviklånene i sig selv er det, der skaber den bundløse gæld, og at det nok snarere er et mere komplekst problem, hvor folk, der i forvejen er gældsramt, tager kviklån oven i købet, og at kviklånene så bliver dråben, der får bægeret til at flyde over. Det synes jeg er en alvorlig ting.

Hvis det stod til Liberal Alliance, skulle det være sådan, at der var krav om til kviklånsudbydere, at havde en låneansøger en stor gæld i et pengeinstitut, måtte der ikke lånes ud til den person. Men

kviklånsudbydere må ikke få adgang til de data, der kan vise, om en låneansøger har en stor gæld i et pengeinstitut. Kunne ministeren være interesseret i at styrke mulighederne for kreditvurderinger, ved at man deler de data mellem låneudbydere?

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Ministeren.

Kl. 15:25

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Jeg kan forsikre om, at der undervejs i forhandlingerne er blevet afsøgt forskellige muligheder. Ordførers gode kollegaer fra andre partier, som endte med at gå med i aftalen, har også bragt forholdet på banen, så det har vi været omkring. Jeg er bare nødt til at sige, at jeg jo synes, at det afslører et parti, Liberal Alliance, som her ikke ønsker at tage et ansvar, som ikke ønsker at tage et ansvar for de negative ting, som kviklån bidrager med til det danske samfund, fordi det er ubekvemt, fordi man ikke har lyst, og det er ærgerligt. Jeg havde gerne set, at Liberal Alliance var gået med i den her aftale og stemte for lovforslaget.

Kl. 15:26

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så skal jeg lige sikre mig, om der er nogen, der vil have ordet. Ønsker Nye Borgerliges ordfører ordet i en anden runde? Ja, værsgo, hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:26

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Når jeg tager ordet, er det, fordi den konservative ordfører havde et ønske om at stille et spørgsmål, og så synes jeg, det er rimeligt, at man kan få den mulighed. Så derfor kunne jeg tage ordet her. Så det er jo sådan set bare for at give den mulighed til De Konservatives ordfører.

Kl. 15:26

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 15:26

Alex Vanopslagh (LA):

Tak for det. Jeg synes, det er rigtig god skik, vil jeg sige til hr. Lars Boje Mathiesen, at vise den respekt for fru Mona Juul. Jeg tillader mig at benytte samme tilbud.

Jeg vil egentlig blot høre, hvad det er for nogle rigtig gode ting, der er i den her aftale, og som gør, at Nye Borgerlige er med i den og stemmer for.

Kl. 15:27

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:27

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nu skal jeg passe på, at jeg ikke kommer for tæt på hr. Alex Vanopslagh – vi skulle nemlig have Sundhedsstyrelsen og alle mulige andre efter os! Men hvis han vender sig om, kan jeg svare på det.

For os har det været vigtigt med den beslutning, der kom fra retten, og som viste, at det her med ægerrenter kunne vi ikke håndtere, sådan som det var nu – så krævede det, at vi lavede nogle ændringer. Der var behov for, at der blev lavet lovændringer i forbindelse med det. Kunne vi have tænkt os, at aftalen lå et andet sted, hvis man snakker ÅOP? Ja, vi så gerne, at den lå et andet sted. Nu blev det en forhandling, og så kom den til at ligge dér.

Et af de elementer, som jeg synes er vigtigt, og som jeg også hører ministeren sige at der i forhandlingerne er blevet lagt vægt på, er, at man i forhold til psykisk syge, folk på kanten af samfundet lægger en ekstra indsats ind, i forhold til at de ikke kommer til at optage rigtig mange lån. Og det synes jeg er det positive ved det her.

Kl. 15:28

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Alex Vanopslagh.

Kl. 15:28

Alex Vanopslagh (LA):

Der er jo også i dag en mulighed for, at man kan klikke ind i cpr-systemet og så krydse af – ligesom man kan krydse af, at man ikke vil have markedsføring i sin postkasse – at man ikke kan blive godkendt til diverse lån, og det kan psykisk syge borgere jo gøre. Jeg tænker, at der er måder at løse det på, uden at man rammer hele branchen.

Men jeg vil egentlig blot høre, om Nye Borgerlige vurderer, at det her vil betyde, at bankerne vinder kunder fra dem, der tilbyder den her type forbrugslån nu, og at det egentlig ikke nødvendigvis stiller forbrugerne bedre.

Kl. 15:28

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:28

Lars Boje Mathiesen (NB):

Det er en valid pointe, men jeg tror, det er for tidligt at sige. Og jeg tror, at der, som vi netop også har fået med i aftalen, skal evalueres på det her. For en bekymring er jo også, om det reelt set er 35 pct. eller 25 pct., der kommer til at være det styrende. Og der har vi fra ministeren fået lovning på, også i de forhandlinger, vi lige har haft, at det evaluerer vi. Og hensigten er ikke, at det skal ligge på de 25 pct., men på de 35 pct. Og det er så fordelene ved at være med i aftalen, altså at så kan vi holde ministeren fast på de her ting.

Kl. 15:29

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så er der en kort bemærkning fra fru Mona Juul. Værsgo.

Kl. 15:29

Mona Juul (KF):

Tak for det, og tak for muligheden. Det, jeg jo bare gerne vil spørge Nye Borgerlige om, som jo flere gange her i salen også gerne vil være erhvervslivets gode ven, er, hvordan man kan være med til at lave en aftale, der jo de facto sætter dansk erhvervsliv dårligere i forhold til at lave udbud af lån.

Kl. 15:29

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:29

Lars Boje Mathiesen (NB):

Jeg tror ikke, at jeg anerkender præmissen om, at det generelt stiller erhvervslivet dårligere. Det beskytter forbrugerne på nogle områder. Jeg deler ikke venstrefløjens, kan man sige jubelråb om, at det her løser alt. Der vil stadig være folk, som træffer beslutninger, som måske er mindre kloge, og sætter sig i massiv gæld. Så hvis man går ud bagefter og sælger det her som noget, som på den måde sikrer, at folk ikke kommer til at sætte sig i en stor gæld, som de ikke kan komme ud af, så er det at stikke blå i øjnene. Men den går ind og beskytter måske nogle af de allersvageste i samfundet,

som har brug for en hjælpende hånd, ved at sige, at vi sætter nogle kontrolenheder ind. Kunne man have gjort det uden den her? Ja, det havde vi sådan set også forudset at man kunne have gjort. Det kunne have været en bedre aftale, hvis man havde gjort det. Og jeg tror, at hvis Konservative og Nye Borgerlige skulle have lavet den aftale, så var vi nok gået den vej. Men præmissen var, at hvis vi skulle have noget af det med, så skulle det altså ind i den her aftale. Og så var det en afvejning. Og vi synes, at der altså er nogle svage derude, nogle sårbare sjæle, som her har brug for en hjælpende hånd.

Kl. 15:30

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak for det. Fru Mona Juul.

Kl. 15:30

Mona Juul (KF):

Jamen der er ikke nogen af os, tænker jeg, der ikke gerne vil hjælpe på nogen som helst måde. Spørgsmålet er, om det her lovforslag rent faktisk hjælper nogen. Det hjælper i hvert fald nogle, det er der ikke nogen tvivl om, men hjælper det alle? Hjælper det også de mennesker, som jeg har prøvet at fortælle om i min ordførertale, som jo netop får væsentlig vanskeligere ved at optage et helt almindeligt forbrugslån?

Kl. 15:31

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:31

Lars Boje Mathiesen (NB):

Nej, jeg tror ikke, at det hjælper alle, og det kunne jeg heller aldrig finde på at sige det gør. Det hjælper nogle, og så vil der være nogle andre, som stadig væk vi stå i en økonomisk svær situation, og som stadig væk vil have brug for lån. Det er jo derfor, jeg siger, at det ikke er et ultimativt fix på nogen ting. Det går ind og adresserer nogle specifikke ting, hvor der også har været et behov. Jeg synes, at den retskendelse, som kom, understregede, at der var behov for, at det blev adresseret, og at der blev gjort noget. Så kunne man altid have en vurdering af, om man skulle have vægtet det på den ene eller den anden måde. Der har vi så valgt at sige, at jamen de her ting, som vi har fået forhandlet frem, om, at det ikke blev 15 pct. ÅOP, men at det måske kommer op på de 35 i stedet for, var faktisk noget, som vi kunne hjælpe med, altså de kontrolsatser, der var på de svage og de sårbare i samfundet. Det finder vi faktisk også er rigtig, rigtig væsentligt i Nye Borgerlige for at vise vores samfundssind over for dem.

Kl. 15:31

Fjerde næstformand (Trine Torp):
Tak for det. Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.
Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om produkter og markedsovervågning.

Af erhvervsministeren (Simon Kollerup).
(Fremsættelse 23.04.2020).

Kl. 15:32

Forhandling

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er Socialdemokratiets ordfører, hr. Orla Hav. Værsgo.

Kl. 15:32

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det. Nu vil jeg hoppe en del af indledningen over, eftersom forsamlingen har hørt på den en gang, og gå til at sige, at når behovet for den her lovændring er der, hænger det jo sammen med, at den globale handel har udviklet sig så voldsomt, som den har, og at det er helt afgørende, at vi som forbrugere kan have tillid til de ting, vi køber på kryds og tværs, uanset om det er til produktets sikkerhed eller det er produktets funktion. Man skal have tillid til, at der ikke går ild i den mobiloplader, man har købt, eller at der ikke er giftige kemikalier i det legetøj, som børnene skal have i julegave, og det er derfor, at det her lovforslag er udarbejdet, som det er.

Markedsovervågningsforordningen er indbygget heri: Det udvider myndighedernes beføjelser til at føre kontrol bl.a. med nye hjemler til kontrol under skjult identitet og til at få blokeret adgangen for onlinegrænseflader, der sælger farlige produkter. Lovforslaget skærper samtidig konsekvenserne for ikke at overholde reglerne, bl.a. ved at skærpe straffen og hæve de vejledende bødeniveauer med særligt fokus på gentagne overtrædelser. Således samler lovforslaget overordnede bestemmelser om markedsovervågning af produkter på Sikkerhedsstyrelsens områder i en hovedlov, uanset om disse er omfattet af EU-harmonisering.

Derudover, og det er måske endnu mere glædeligt, følger lovforslaget også op på den aftale om lattergas, som regeringen indgik med Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet. Lovforslaget bevirker, at det bliver forbudt at sælge lattergaspatroner til unge under 18 år og forbudt at sælge mere 17 g lattergas ad gangen og forbudt at sælge lattergas, hvis man samtidig sælger alkohol og tobak i de pågældende butikker. Formålet er særligt at stoppe det misbrug, som vi har kunnet iagttage at grupper af unge har haft af lattergas som et rusmiddel. Det er værd at understrege, at det er et svært sundhedsskadeligt misbrugsemne, og derfor er det rigtig glædeligt, at en så stor del af Folketinget bakker op om at få strammet reglerne omkring lattergas. Når vi i udvalgsbehandlingen hørte om, at der hos en forhandler havde været beslaglagt 32.000 små af de her patroner, som unge køber under betegnelsen lattergas, er der god grund til at være bevidst om, at det ikke er en butik, som er med til at forsyne Danmarks kagebagere, men det er en butik, som har et helt andet formål, og det bør vi stoppe af hensyn til de unge, for det er smadderfarligt.

Så jeg synes, det er en rigtig god dag, og vi glæder os over, at vi både passer på forbrugerne og ikke mindst passer på de unge i forhold til at komme ud i et misbrug af det her lattergas.

Kl. 15:35

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til Socialdemokratiets ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til Venstres ordfører. Det er hr. Christoffer Aagaard Melson. Værsgo.

Kl. 15:36

(Ordfører)

Christoffer Aagaard Melson (V):

Tak for ordet. Det er jo et lidt specielt lovforslag, idet det adresserer hele tre forskellige problemstillinger. For det første udmønter forslaget aftalen om at sætte ind mod misbruget af lattergas. Det er en udmøntning af en aftale, vi er med i, som vi indgik for ikke så lang tid siden. Det synes vi selvfølgelig er rigtig fornuftigt at der sættes ind over for. Alle, der har fulgt med i medierne, eller færdes i nattelivet, har jo set, at det her har været et tiltagende problem. Så vi synes, det er rigtig fint, at der sættes ind med bl.a. et forbud med salg af lattergas til unge under 18 år, med en mængdebegrænsning, så der ikke kan sælges mere end to små lattergaspatroner pr. forbruger pr. dag, samt at lattergas ikke må sælges der, hvor der forhandles alkohol, tobak eller e-cigaretter. Det synes vi i Venstre er sund fornuft.

For det andet adresserer lovforslaget det her stigende problem med varer, der er købt på nettet, der er farlige og ikke lever op til den forbrugerbeskyttelse, vi normalt har, og ikke lever op til EU's standarder. Det er både et problem for forbrugerne og for de lovlydige virksomheder, som bliver udsat for en uretfærdig konkurrence. Derfor synes vi også, det er fornuftigt, at der bliver kigget på, hvordan man kan øge kontrollen af den her slags varer. Der er lagt op til nogle forskellige forslag, bl.a. styrkede kontrolmuligheder for Sikkerhedsstyrelsen, som nødvendigvis ikke behøver at opgives, hvor man kommer fra, når man køber varer i de webshops, og øgede muligheder for at lukke ned for onlineplatforme. Det synes vi umiddelbart også er fornuftigt.

Der er rejst nogle retssikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med høringsvarene om, hvor bred den her hjemmel er. Det er noget af det, vi gerne vil prøve at få nærmere belyst i lovbehandlingen og blive lidt betrygget i, hvor grænserne præcis går, i forhold til hvad det er for nogle beføjelser, myndighederne får. Men umiddelbart er vi positive.

Endelig lægger det her lovforslag op til, at man samler reguleringen af de forskellige produkttyper, der kan være farlige, i en ny hovedlov på Sikkerhedsstyrelsens område. Både EU-regler og danske regler skal samles. Det synes vi umiddelbart også er fornuftigt. Vi håber og tror, at det kan være med til at lette de administrative byrder for virksomhederne og lette kommunikationen for myndigheder, virksomheder og borgere, så det bakker vi som udgangspunkt også op om. På det her område er der også rejst nogle spørgsmål om, hvad det præcis vil betyde på tværs af de forskellige brancher. Der er også rejst yderligere opmærksomhedspunkter, i forhold til hvem der betaler for nogle af de her ekstra kontrol foranstaltninger, og hvordan det foregår. Det er også nogle spørgsmål, som vi gerne vil have belyst under udvalgsbehandlingen.

Vi ser frem til udvalgsbehandlingen, og som udgangspunkt synes vi, det er nogle fornuftige initiativer, der er lagt op til.

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger til Venstres ordfører, så vi går videre til Dansk Folkepartis ordfører. Hr. Hans Kristian Skibby, værsgo.

Kl. 15:38

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak. Jamen jeg vil da også tillade mig at starte bagfra og sige, at den del, der nævnes sidst i lovforslaget – i hvert fald i forhold til ministerens fremsættelse – jo er den del, der har at gøre med den langtrukne debat, der har været, om salget af lattergaspatroner i Danmark. Vi kan jo se, at det har suset rundt i hele kongeriget som en rigtig dårlig skik. Det har også været noget, som de lokale PPR-rådgivere,

pædagoger, lærere, tankstationsejere og togstationsbetjente og alle mulige andre har haft store problemer med – at der er foregået det her misbrug af lattergaspatroner. Der har også været en miljødel i det, fordi der er meget emballage i dem. De er ret tunge i metallet, selv om de er tomt for gasindhold, og så ligger de og flyder, og de er unedbrydelige i vores natur. Så der har været mange forskellige hensyn.

Derfor er det selvfølgelig også fornuftigt, at vi i januar måned kunne nå en aftale med bred tilslutning i Folketinget, hvor vi så får gjort op med den præcedens. Nu håber vi så, at evalueringerne vil vise, at tallet for salg er styrtet. Så skal vi selvfølgelig også holde øje med, om det så bare flytter forbruget over på andre typer misbrug for de unge mennesker, som måske er dem der har været flest af, der har kunnet finde på at bruge det her som misbrugspræparat. Så det glæder vi os også til at følge, da det jo netop skal sikres, at man så ikke bare flytter et problem.

Den anden del af det handler om hele e-handelsproblematikken, som jo har været en stor eksplosion. Det er noget, der har flyttet sig. År efter år har vi kunnet se, at flere og flere tager det til sig, man synes nærmest, at det er spændende og dejligt, og det er også meget bekvemt at købe varer hjemmefra og få dem leveret. Sågar en søndag morgen kl. 6.00 kan de holde ude i indkørslen fuldt lovligt med sådan en lille ponybil og levere varer til folk. Men det giver bare nogle udfordringer andre steder i systemet. Bl.a. har vi et detailhandelsproblem, som vi prøver på at ændre nu med det, som skatteministeren havde fremme, jeg tror, det var i sidste uge, om den her momsregel, for at de udenlandske e-handelsbutikker bliver underlagt mere kontrol og også mere lovgivning, som så gør, at de får sværere ved at levere til de priser, som de har kunnet gøre i Danmark, så de har kunnet konkurrere på et usundt grundlag over for danske internetbutikker og danske detailhandelsbutikker. Så den del af det hilser vi velkommen.

Hvis vi kigger på de produkttyper, der kommer ind – det er eksempelvis sådan noget som kosmetik – så kan vi jo se, at det er noget, der kommer ind uden nogen form for validitet, i forhold til om de er sundhedsskadelige eller de ikke er, og om de er godkendt på det danske marked. Det er bare for at give et eksempel på det. Det findes inden for mange andre typer produkter. Man er meget kreativ, når det kommer til handel. Mange gør, hvad de kan, for at holde værdien af varerne nede for at komme under indkomstgrænsen. Et af de grælleste eksempler, jeg har set, er jo, at man er begyndt at sende sko til Danmark i hver deres pakke, for hvad er værdien af én Nikesko? Jeg har ikke set ret mange gå rundt nede på torvet med én Nikesko på og flashe den. Nej, du får dem bare i to pakker, og når de så kommer hjem, har de jo lige pludselig en større værdi. Der er ingen begrænsninger på, hvor kreative nogle har vist sig at være i forhold til handel med produkter fra primært Asien, som kommer ind over de danske grænser i titusindvis i døgnet som pakkedistribution.

Så den her del af det om forbrugerbeskyttelsen og om at gå ind med en større grad af kontrolindsats over for de virksomheder, som ikke gør det på et konkurrencemæssigt lovligt grundlag, hilser vi i Dansk Folkeparti meget velkommen. Så vi kan støtte lovforslaget.

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det Radikale Venstres ordfører, fru Katrine Robsøe.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Jeg vil gøre det ganske kort, for der er jo flere, der rigtig fint har gennemgået, hvad det her lovforslag indeholder. Jeg vil dog gerne lige også have lov til at fremhæve, at det her lovforslag jo

indeholder vores aftale om lattergas. Jeg tror, at de fleste af os har set ret bekymret til med den udvikling, der har været, og mængden af lattergaspatroner, man kunne se rundtomkring i gaderne efter en lørdag aften. Jeg er rigtig glad for, at vi i en bred aftale nu får gjort noget ved det, og at det bl.a. indeholder en aldersgrænse og en mængdebegrænsning, men også særlig det her med et stop for salg af lattergaspatroner i butikker, hvor man også sælger alkohol. Lige præcis den sidste del her var noget af det, jeg synes vi på ret fornem vis samlet fandt frem til kunne fungere godt, da vi sad og forhandlede det her. Så det synes jeg faktisk er et klap på skulderen til rigtig mange herinde.

Derudover indeholder lovforslaget jo også den her del med en ny ramme for kontrol med produktsikkerhed. Det er megavigtigt, at vi følger med den globale handelsudvikling, og at vi dermed også får sikret de danske forbrugere mod farlige varer. Derfor støtter vi naturligvis lovforslaget.

Kl. 15:44

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til De Radikales ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Theresa Berg Andersen.

Kl. 15:44

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. I forhold til lovforslag L 179 vil jeg også specielt gerne fremhæve den del, som handler om den brede politiske aftale, der blev indgået i januar 2020 – her var jeg med. Det her handler konkret om at standse den farlige tendens, som ses blandt unge, hvor lattergas anvendes som et rusmiddel. Brug af lattergas som et rusmiddel kan få fatale konsekvenser, som vi må tage alvorligt.

I december 2019 offentliggjorde Sundhedsstyrelsen en rapport om udbredelsen af det her fænomen, altså inhalering af lattergas blandt unge. Og de her konklusioner, der var, var skræmmende: 12-15 pct. af unge i alderen 15-25 år på de gymnasiale uddannelser og erhvervsskolerne angav, at netop de havde prøvet at inhalere lattergas fra gaspatroner. Der stod også, at udbredelsen af lattergas fra de her patroner var markant især i hovedstadsområdet, men også andre steder i Danmark. Det fik mig til at ringe til SSP i min egen lille hjemegn, nemlig i det nordjyske Himmerland, og her var tendensen også kendt.

Det her lovforslag gør det forbudt at sælge lattergaspatroner til unge under 18 år. Det laver en mængdebegrænsning på maks. to patroner til private, og det gælder også, når vi snakker om import. Der bliver også stillet et vigtigt krav om et system, der sikrer købernes alder, når man køber lattergaspatroner, vel at mærke kun to, på nettet. Det øger kontrollen, og så øger det muligheden for at uddele bøder, hvis man ser det her finde sted. Vi begrænser også udsalgsstederne, således at lattergas kan sælges i de butikker, hvor det giver mening; og apropos køleskabe, som er blevet nævnt i dag, kan man f.eks. købe det i køkkenudstørsbutikker.

Lattergas kan være livsfarligt som et rusmiddel, og det skal der sættes en stopper for hellere i dag end i morgen, så SF stemmer for forslaget. Tak.

Kl. 15:47

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak til SF's ordfører. Så går vi videre til Enhedslistens ordfører, og det er fru Victoria Velasquez.

(Ordfører)

Victoria Velasquez (EL):

Velasquez! Det er jo også sådan lidt internationalt, når det kommer til det her med navne, så det er fint nok.

I forhold til den første del af lovforslaget om, at forbrugerne skal kunne have tillid til, at produkter er sikre og overholder de gældende krav, uanset om man handler i den lokale butik eller online eller via internationale platforme, globale platforme, så bakker vi både op om forslaget og intentionen. Men vi frygter faktisk samtidig, at vi er langt fra mål, når det kommer til at beskytte forbrugerne mod farlige produkter købt på onlineportaler. For meget tyder på, at overvågning er en vanskelig opgave, og samtidig ser vi, at når produkter erklæres farlige og fjernes fra én portal, dukker de op på andre portaler eller erstattes simpelt hen af andre produkter, som er lige så farlige. I værste fald bliver produkterne overført til lande med ringere kontrol på området, og det er selvfølgelig helt uacceptabelt.

Vi vil derfor hele tiden være et skridt bagud, når det kommer til overvågningen og håndhævelsen af reglerne, og derfor synes vi i Enhedslisten, det er positivt, at der gives hjemmel til at føre markedsovervågning og til at blokere adgangen på bestemte hjemmesider og til at tilbageholde farlige produkter. Men vi kan frygte, at kontroltrykket er for slapt, og at bøderne er for små til at have en præventiv virkning på salget af farlige og ulovlige produkter. Altså, der er jo nogle af dem, hvor vi ikke engang tænker over det – og jeg kender flere, hvor det gælder, at så shopper man lidt og køber lidt af det, som nogle af os måske ville kalde for bras og plastik, der ikke kan sorteres. Det er noget værre rod en gang imellem. Hvis kontrollen med det skal være effektiv, bliver bøderne nødt til at være højere, og der bliver nødt til at blive afsat flere ressourcer til kontrollen med produkternes sikkerhed, og det er ikke tilfældet i lovforslaget, desværre. Det er alment kendt, at retsforfølgelse er svært, når reglerne brydes af virksomheder uden for Europa, hvilket jo i en global tid sker ofte. Men ikke desto mindre er det et skridt i den rigtige retning, og vi siger ja til forslaget, men vil selvfølgelig nøje følge udviklingen på området.

I forhold til den del, der handler om lattergas, ser vi det i Enhedslisten som et skridt i den rigtige retning, og vi er meget tilfredse med, at det nu er lykkedes at opnå en samlet aftale om at begrænse unges adgang til køb af lattergas. Nu skal fokus også rettes mod forebyggelse og rådgivning til unge – mange ved faktisk ikke, hvor farligt det er. Så det er rigtig godt. Og det har været vigtigt for os, at vi har fået en samlet aftale med flere initiativer. Når man ser mængden af tomme lattergasbeholdere, der flyder i gaderne, er det klart, at alene en begrænsning af mængden, der må sælges, vil komme til at hjælpe. Og så er aldersgrænsen på 18 år for at købe lattergas samt et forbud mod at sælge lattergas sammen med rusmidler vigtige signaler at sende. Det vil uden tvivl begrænse tilgængeligheden og dermed forbruget.

Ansvar er også placeret det rigtige sted, nemlig hos sælgeren, som nu kan risikere en klækkelig bøde ved overtrædelse. Det er et væsentligt skridt, men det kan ikke stå alene. Derfor er det også vigtigt, at vi har sat fokus på at få styrket den forebyggende indsats i kommunerne gennem SSP-samarbejdet, og vi har også brug for at få en bedre og mere ensartet rådgivnings- og behandlingsindsats for unge, der er havnet eller risikerer at havne i et misbrug. Men samlet set er det en god aftale, og især det sidste er et rigtig godt og vigtigt skridt i indsatsen for at forhindre, at unge skal havne i et farligt misbrug.

Tak for ordet.

Kl. 15:51

Kl. 15:53

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre til Konservatives ordfører, fru Mona Juul.

Kl. 15:51

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for det. Vi har jo med et lovforslag at gøre, der ligesom er delt i to dele, men hvor begge dele tager afsæt i forbrugersikkerhed og tryghed, og hvor begge har en morale, som jeg vil slutte af med.

Den ene del supplerer EU-forordningen om produkters sikkerhed og overensstemmelse og handler om at sikre bedre overvågning af og kontrol med farlige produkter, der handles online, typisk fra lande uden for EU. Vi kender godt alle eksemplerne med f.eks. legetøj med giftstoffer – produkter, som ingen virksomheder bør sælge, og som danske virksomheder selvfølgelig slet ikke må sælge. Vi vil ikke have den slags skrammel, og vi vil ikke have den unfair konkurrence.

Den anden del handler om forbud mod lattergas som rusmiddel – et indgreb, der forhåbentlig kan være med til at bremse det massive misbrug, vi har set stige voldsomt de seneste par år. Lattergaspatroner er som bekendt noget, der anvendes i flødeskumssifoner – det gør de i hvert fald hjemme hos mig – men man kan altså også trække gassen ud i f.eks. en ballon, suge den ind og få en kortvarig rus, der samtidig blæser hjernen ud. Det er billigt, det er nemt tilgængeligt, og det er frygtelig populært. Og det prøver vi med lovforslaget at sætte en stopper for ved bl.a. at begrænse, hvor mange patroner man kan købe, og hvor man kan købe dem. Det er rigtig godt.

Hvad der er knap så godt, er, at vi er nødt til at lovgive mod, at danskerne køber tåbelige, utestede og farlige produkter. Jagten på gode tilbud har det med at vinde over den sunde fornuft. Det kan vi lovgive om, men det burde ikke være nødvendigt. Og kioskejere, der har stået og langet hundredvis af lattergaspatroner over disken til unge mennesker, der tydeligvis en fredag aften ikke er i gang med at lægge lagkager sammen, burde have en virkelig grim smag i munden. Og hvor er forældrene? Skulle de ikke for længst have grebet ind?

Vi kan ikke overlade det hele til fællesskabet. Staten er ikke din mor, og vi kommer aldrig til at kunne forbyde os til det hele. Og vi kan ikke lovgive om alt og alting. Vi kan f.eks. ikke forudsige, om der er andre produkter, som kan anvendes som rusmiddel. I dag tager vi et politisk ansvar, og det bakker Konservative op om, men det burde ikke være nødvendigt.

Kl. 15:53

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Så går vi videre til Nye Borgerliges ordfører hr. Lars Boje Mathiesen.

Kl. 15:53

(Ordfører)

Lars Boje Mathiesen (NB):

Tak. Lovforslaget indeholder jo forskellige elementer, bl.a. et element, som er en aftale, som Nye Borgerlige ikke er en del af. Så derfor vil jeg anmode om, at vi får skilt lovforslaget ad. Så kan man jo stemme for de ting, som man kan støtte, og så kan man stemme imod de ting, som man ikke har som en del af en aftale. Så det vil vi anmode om, og jeg skulle hilse fra Liberal Alliance og sige, at de har samme anmodning, i og med at de heller ikke er med i den aftale, som er lavet.

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Det betyder, at vi er igennem ordførerrækken. Den sidste, der får ordet, er erhvervsministeren. Værsgo.

Kl. 15:53

Erhvervsministeren (Simon Kollerup):

Tusind tak for det, og tak for de pæne ord om lovforslaget og for modtagelsen af det. Med det her lovforslag tager vi fat på nogle af de store udfordringer, som de senere års vækst i onlinehandel og de globale handelsplatformes udbredelse har skabt for både danske forbrugere, men også for danske virksomheder. Vi skal gøre, hvad vi kan, for at der ikke bliver solgt farligt legetøj, som vores børn kan komme til skade af, eller mobilopladere, som kan bryde i brand. Med lovforslaget skaber vi en ny, stærk ramme for kontrollen med produkt og sikkerhed på tværs af en lang række produktområder med betydning for danskernes liv og danskernes hverdag. Og vi øger straffen for virksomheder, der ikke overholder reglerne.

Målet for regeringen er, at danske forbrugere skal kunne stole på de produkter, de køber, også når de handler online og via platforme uden for EU. Danske virksomheder, der lever op til reglerne, skal kunne stole på, at vi slår ned på dem, der snyder. Det skal aldrig kunne betale sig at snyde ved at omgå reglerne på bekostning af danskernes sikkerhed og sundhed.

I takt med at handelen er blevet global, også for danske forbrugere, er der behov for nye kontrolmuligheder. Lovforslaget giver adgang til kontrol med skjult identitet. Det er rigtig vigtigt, fordi Sikkerhedsstyrelsen i dag oplever, at nogle netbutikker ikke sender dem de produkter, der tages ud til kontrol. Derfor skal Sikkerhedsstyrelsen anonymt kunne bestille produkterne, så de rent faktisk får produkterne tilsendt, som var de en helt almindelig forbruger.

Lovforslaget giver også adgang til at få blokeret hjemmesider og webportaler, hvor der sælges farlige og ulovlige produkter. Det er et vigtigt redskab i at få stoppet farlige produkter fra særlig tredjelande. Men hjemlerne kan ikke gøre det alene. Derfor styrker regeringen også kontrollen med farlige produkter, der sælges online. Det sker gennem udvikling af en kunstig intelligens, der kan lave hurtige og effektive søgninger på nettet via tekst- og billedgenkendelse. På den måde kan vi forhåbentlig fange langt, langt flere farlige produkter på nettet.

Flere af beføjelserne kommer fra en ny EU-forordning om markedsovervågning og produktoverensstemmelse, som lovforslaget implementerer på Sikkerhedsstyrelsens område. Lovforslaget fastsætter de beføjelser og redskaber, som Sikkerhedsstyrelsen har til rådighed, for at kunne gennemføre en effektiv kontrol med produkter i både fysiske butikker og online.

På nogle områder går lovforslaget dog længere end forordningen. Det har vi vurderet at der er behov for, hvis vi reelt skal løse de udfordringer, vi står over for. Forordningen gælder alene produkter, der er omfattet af EU-harmonisering, mens lovforslaget dækker bredere og omfatter kontrol og sanktioner for næsten alle produkter på Sikkerhedsstyrelsens område. Det gør vi, fordi forbrugerne skal kunne føle sig trygge, uanset om de har købt et stykke legetøj eller en ukrudtsbrænder. Med lovforslaget samler vi derfor de overordnede bestemmelser om markedsovervågning af produkter på Sikkerhedsstyrelsens område i en ny hovedlov.

Så er der også, som det er blevet sagt af flere, den del af lovforslaget, der helt konkret følger op på den brede politiske aftale fra januar i år om lattergas. Lattergas er i den her sammenhæng ikke at forveksle med det, man får hos tandlægen, når man skal bedøves, for der er blandet ilt i. Men det her er lattergaspatronerne, som vi har set i meget, meget rigt mål i vores gadebillede, rundt om i, som Dansk Folkepartis ordfører sagde det, hele det danske land. Det helt centrale mål med reguleringen er at stoppe særlig unges livsfarlige brug

af lattergas som rusmiddel. Det gør vi ved at sætte en aldersgrænse på 18 år, sikre, at lattergas kun kan købes i små mængder, og vi sætter en stopper for salget fra kiosker og tilsvarende steder, hvor der sælges alkohol og tobak. Vi kommer til at følge den nye regulering af lattergas op med en omfattende kontrolindsats i forbindelse med ikrafttræden og hen over den forestående sommer. Vi skærper også sanktionerne, uanset om man sælger lattergas til beruselse, eller om det er farligt legetøj.

Det må ikke kunne betale sig at snyde på bekostning af danskeres sikkerhed og sundhed. Vi hæver derfor bøderne markant fra 10.000 kr. i dag til 50.000 kr., med mulighed for at de kan hæves yderligere i grove og gentagne tilfælde. Vi indfører også fængselsstraf for de helt alvorlige tilfælde, hvis man sætter forbrugernes liv på spil.

Med de ord vil jeg bare takke for den gode modtagelse af lovforslaget. Jeg ser frem til den videre udvalgsbehandling.

Kl. 15:58

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger til erhvervsministeren. Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:59

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Trine Torp):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 5. maj 2020, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:59).